

Standardi 4.3c

Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä

Määräykset ja ohjeet

Miten luet standardia

Standardi on aihealueittainen määräysten ja ohjeiden kokonaisuus, joka velvoittaa tai ohjaa valvottavia ja muita rahoitusmarkkinoilla toimivia, osoittaa valvojan tavoitteena olevan laatutason ja näkemyksen hyvästä menettelytavasta sekä perustelee sääntelyä.

Standardissa esitetyt päivämäärät:

- **Annettu**
Finanssivalvonta on tehnyt päätöksen ko. kappaleen antamisesta.
- **Voimaan**
Kappale on astunut voimaan.

Standardin jokaisella kappaleella on oma marginaali-merkintänsä:

- **Normi:** Viittaus voimassa olevaan lain tai asetuksen säännökseen.
- **Sitova:** Finanssivalvonnan määräksenantovaltuutensa nojalla antama velvoittava määräys valvottavalle tai muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle.
- **Suositus:** Finanssivalvonnan suositusluonteinen toimintaohje valvottavalle tai muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle.
- **Soveltamisohje/-esimerkki:** Normiin, Sitovaan tai Suositukseen liittyvä käytännön soveltamisohje tai – esimerkki. Viittaus Finanssivalvonnan standardiin tai standardin osaan.
- **Perustelu:** Avaa sääntelyn ja säännösten tarkoitusta, tavoitteita ja taustaa.

Finanssivalvonnan standardit ovat luettavissa osoitteessa www.finanssivalvonta.fi.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Soveltaminen	7
2	Tavoitteet ja rakenne	10
2.1	Tavoitteet	10
2.2	Rakenne	11
3	Kansainvälinen viitekehys	12
4	Normiperusta	13
5	Vakavaraisuuslaskennan peruseriaatteen standardimenetelmässä	15
5.1	Vakavaraisuuslaskennan sisältö	15
5.2	Vakavaraisuuslaskennan yhteys muihin Finanssivalvonnan standardeihin	17
5.3	Taseesta, taseen ulkopuolisista sitoumuksista ja muista sitoumuksista vakavaraisuuslaskennassa huomioitavat määrät ja käytössä olevat laskentamenetelmät	18
5.4	Vastuuryhmät	20
5.5	Laskennassa käytettävät riskipainot	22
5.6	Konsernin sisäiset erät	23
5.7	Siirtymäsäännökset	25
6	Hyväksytyt luottoluokituslaitokset (ECAI)	27
6.1	Hyväksytyt luottoluokituslaitokset antaman luottoluokituksen käyttö	27
6.1.1	<i>Yleiset kriteerit luokitusten käytölle</i>	27

6.1.2	Mitä luokitusta tulee käyttää jos käytävissä on yksi tai useampi luottoluokitus?_____	29
6.1.3	Liikkeeseenlaskijalle annettu luottoluokitus vai arvopaperikoh- tainen luottoluokitus?_____	30
6.1.4	Lyhytaikainen vai pitkäaikainen luottoluokitus?_____	31
6.1.5	Valuuttamääraisten erien luottoluokitus _____	32
6.2	Hyväksytyt luottoluokituslaitokset ja kuvaukset niiden antamien luo- kitusten ja vakavaraisuuslaskennan luottoluokkien välillä _____	32
7	Vastuuryhmät _____	34
7.1	Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta _____	34
7.2	Saamiset aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta _____	37
7.3	Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta _____	38
7.4	Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta _____	41
7.5	Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta _____	43
7.6	Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä _____	43
7.7	Saamiset yrityksiltä _____	46
7.8	Vähittäissaamiset _____	47
7.9	Kiinteistövakuudelliset saamiset _____	50
7.9.1	Asuinkiinteistövakuudelliset saamiset _____	50
7.9.2	Liikekiinteistövakuudelliset saamiset _____	54
7.9.3	Asuinkiinteistövakuutta koskevat vähimmäisvaatimukset _____	55
7.9.4	Asuinkiinteistövakuuden arvostus _____	57
7.10	Eräntyneet saamiset _____	58
7.11	Erät, jotka viranomaisen määräyksen mukaan sisältävät korkean ris- kin _____	61

7.12	Katetut joukkolainat _____	63
7.13	Arvopaperistetut erät _____	69
7.14	Saamiset yrityksiltä, joista on käytettävissä lyhyen aikavälin luotto- luokitus _____	69
7.15	Sijoitusrahastosijoitukset _____	70
7.16	Muut erät _____	72
8	Taseen ulkopuoliset sitoumukset _____	75
8.1	Yleiset periaatteet _____	75
8.2	Vakuuksien huomioon ottaminen _____	76
8.3	Luottovasta-arvokerroinluokat _____	77
8.3.1	<i>Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 100 % (korkea riski) _____</i>	<i>77</i>
1.	<i>Takaussitoumukset ja muut suorat luoton vastineet _____</i>	<i>77</i>
2.	<i>Luottojohdannaissopimukset _____</i>	<i>78</i>
3.	<i>Luovutettuihin omaisuuseriin liittyvät sitoumukset _____</i>	<i>81</i>
4.	<i>Sitoumukset tulevaisuudessa toteutuvista varojen hankinnoista _____</i>	<i>82</i>
5.	<i>Myydyt arvopaperit, joihin liittyy asetettu takaisinmyyntioptio _____</i>	<i>82</i>
8.3.2	<i>Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 50 % (keskimääräinen riski) _____</i>	<i>83</i>
1.	<i>Takuusitoumukset ja muut vastaavat yksilöityihin liiketoimiin liittyvät sitoumukset _____</i>	<i>83</i>
2.	<i>Merkintäsitoumukset ja lisäluottojärjestelyt _____</i>	<i>84</i>
3.	<i>Muut yli 1 vuoden sitoumukset _____</i>	<i>84</i>
8.3.3	<i>Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 20 % (keskimääräinen/alhainen riski) _____</i>	<i>85</i>
1.	<i>Lyhytaikaiset kauppatapahtumiin liittyvät sitoumukset _____</i>	<i>86</i>

2. Muut enintään 1 vuoden sitoumukset _____	86
8.3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 0 % (alhainen riski) _____	87
8.4 Riskipainot _____	88
8.4.1 Riskipaino vastapuolen tai kohteena olevien varojen mukaan_	88
8.4.2 Yhteenveto eri sitoumusryhmien riskipainoista _____	88
9 Luottojohdannaisten riskien hallinta ja vakavaraisuuskäsittely _	90
9.1 Luottojohdannaisten riskien hallinnasta _____	90
9.2 Luottojohdannaisten vakavaraisuuskäsittely _____	91
9.3 Luottojohdannaisten kirjaaminen rahoitustoimintaan tai kaupankäyn- tivarastoon _____	92
10 Raportointi Finanssivalvonnalle _____	94
11 Määritelmät _____	95
11.1 Määritelmät _____	95
11.2 Finanssivalvonnan vakavaraisuusstandardeista käytetyt lyhenteet	100
12 Lisätiedot _____	102
13 Muutoshistoria _____	103
14 Liitteet _____	106

1

SOVELTAMINEN

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(1) Standardi koskee seuraavia Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n tarkoittamia valvottavia:

- luottolaitokset, lukuun ottamatta sähkörahayhteisöjä
- sijoituspalveluyritykset, lukuun ottamatta sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 45 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettuja sijoituspalveluyrityksiä
- rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain (48/1999) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa (omaisuudenhoitoa harjoittavat rahastoyhtiöt)

Lisäksi standardia sovelletaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettuun yhteenliittymään.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Jäljempänä tässä standardissa käytetään yleisnimitystä valvottava kaikista standardin soveltamisalaan kuuluvista yhteisöistä.

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(3) Jäljempänä tässä standardissa nimikkeellä luottolaitos tarkoitetaan luottolaitoksia, pois lukien sähkörahayhteisöt.

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(4) Jäljempänä tässä standardissa nimikkeellä rahastoyhtiö tarkoitetaan omaisuudenhoitoa harjoittavia rahastoyhtiöitä.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Tätä standardia ei kuitenkaan sovelleta luottolaitokseen silloin, kun se on luottolaitoksen suomalainen tytärluottolaitos, jos Finanssivalvonta on myöntänyt luottolaitokselle luottolaitostoiminnasta annetun lain 56 §:ssä tarkoitettun luvan.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(6) Mitä kohdassa 5 todetaan suomalaisen luottolaitoksen tytärluottolaitoksesta sovelletaan vastaavasti sijoituspalveluyrityksen suomalaiseen tytärsijoituspalveluyritykseen ja rahastoyhtiön suomalaiseen tytärrahastoyhtiöön.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) Seuraavien luottolaitosten on laskettava tämän standardin mukainen luottoriskin vakavaraisuusvaatimus myös niiden konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella (*konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus*):

- a) luottolaitoksen, joka on konsolidointiryhmän emoyritys
- b) luottolaitoksen, jonka emoyrityksenä olevan omistusyhteisön kotipaikka on Suomessa ja joka on taseen loppusummaltaan suurin tällaisen omistusyhteisön tytärluottolaitoksista
- c) luottolaitoksen, jonka emoyrityksenä olevan omistusyhteisön kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (ETA-valtiossa) ja jonka osalta kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:
 - emoyrityksen kotivaltiossa ei ole konsolidointiryhmään kuuluvaa ulkomaista luottolaitosta
 - luottolaitoksen taseen loppusumma on suurempi kuin emoyrityksen minkään muun sellaisen tytärluottolaitoksen tai ulkomaisen tytärluottolaitoksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa
- d) luottolaitoksen, jos Finanssivalvonta on sopinut konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien toisten ETA-valtioiden viranomaisten kanssa siitä, että Finanssivalvonta toimii ulkomaisen luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta vastaavana valvontaviranomaisena ja että konsolidoituun valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) Konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus ei kuitenkaan koske luottolaitosta, joka on kohdassa 7 tarkoitetun luottolaitoksen tytäryritys tai suomalaisen omistusyhteisön muu kuin kohdassa 7 tarkoitettu tytäryritys.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) Sen estämättä mitä kohdassa 8 todetaan, konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus koskee luottolaitosta, jonka tytär- tai omistusyhteisyhtiönä tai emoyrityksenä olevan omistusyhteisön tytär- tai omistusyhteisyhtiönä on vähintään yksi sellainen ulkomainen luottolaitos, sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahastoyhtiöön rinnastettava ulkomainen yritys tai rahoituslaitos, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(10) Konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus ei koske luottolaitosta, jos Finanssivalvonta on sopinut muiden konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa siitä, että toisen ETA-valtion toimivaltainen viranomainen vastaa luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) Konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus koskee sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiöitä vastaavasti kuin mitä kohdissa 7-10 todetaan luottolaitosten osalta.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) Konsolidoitu luottoriskin vakavaraisuusvaatimus ei koske sijoituspalveluyritystä, jonka emoyritys on ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys, edellyttäen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) Mitä kohdassa 12 todetaan sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti rahastoyhtiöön.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) Sen estämättä mitä edellä tässä standardissa todetaan ei standardia sovelleta luottolaitokseen, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt luottolaitostoinnista annetun lain 94 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) Mitä kohdassa 14 todetaan luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti sijoituspalveluyritykseen ja rahastoyhtiöön.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) Luottoriskin standardimenetelmää koskevat yleiset siirtymäsäännökset on sisällytetty lukuun 5.7.

2

TAVOITTEET JA RAKENNE

2.1 Tavoitteet

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(1) Luottoriskin vakavaraisuuslaskennan tavoitteena on varmistaa, että:

- valvottava valitsee omaan toimintaansa parhaiten soveltuvan luottoriskin vakavaraisuuden laskentamenetelmän;
- luottoriskin vakavaraisuuslaskennan menetelmiä koskevien ohjeiden ja määräysten avulla Finanssivalvonta kannustaa valvottavia ottamaan käyttöön riskiherkempiä ja tarkempia luottoriskin hallinnan ja mittaamisen menetelmiä ja
- valvottavalla on riittävät valmiudet luottoriskin vakavaraisuusvaatimuksensa laskemiseen.

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(2) Uuden vakavaraisuuskehikon avulla valvottavilla on mahdollisuus valita luottoriskin vähimmäispääoman laskemiseksi seuraavien kahden päämenetelmän välillä: luottoriskin standardimenetelmä sekä sisäisten luottoluokitusten menetelmä. Sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöön ottaminen vaatii kuitenkin Finanssivalvonnan luvan. Luottoriskin standardimenetelmän käyttö ei edellytä lupaa, vaan sitä on sovellettava, jollei em. lupaa sisäisten luottoluokitusten menetelmälle ole.

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(3) Tämän standardin tavoitteena on kuvata luottoriskin vakavaraisuusvaatimuksia koskevat vaatimukset ja vakavaraisuuden laskenta. Tässä standardissa selvitetään ne periaatteet, joita valvottavan on noudatettava laskieksaan luottoriskin vakavaraisuusvaatimuksensa luottoriskin standardimenetelmällä.

2.2 Rakenne

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) Standardin luvussa 5 on esitetty vakavaraisuuslaskennan peruseriaatteen luottoriskin standardimenetelmää käytettäessä ja luvussa 6 on hyväksytyjä luottoluokituslaitoksia ja niiden käyttöä koskevat säännökset.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Vastuuryhmät ja niiden sisältö riskipainoineen on esitelty luvussa 7. Taseen ulkopuolisten erien vakavaraisuuslaskentaan liittyvät luottovastavoluokat ja erityiskysymykset käsitellään luvussa 8.

3

KANSAINVÄLINEN VIITEKEHYS

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(1) Standardi perustuu Euroopan unionin (EU) vakavaraisuusdirektiiveihin. Vakavaraisuusdirektiivit vastaavat pääperiaatteiltaan Baselin pankkivalvontakomitean 11/2005 julkistamaa vakavaraisuuskehikkoa. Direktiiveissä Baselin komitean suositukset ulotetaan koskemaan myös sijoituspalveluyrityksiä yhdenmukaisesti EU:ssa noudatetun periaatteen mukaisesti.

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(2) Baselin pankkivalvontakomitean suositus "International Convergence of Capital Measurement and Standards" on saatavilla komitean kotisivulla osoitteessa <http://www.bis.org>.

4

NORMI PERUSTA

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(1) Vakavaraisuutta koskeva kansallinen sääntely perustuu seuraaviin EU:n direktiiveihin:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/48/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (32006L0048); EUVL N:o L 177, 30.6.2006, s.1
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/49/EY sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä (32006L0049); EUVL N:o L177, 30.6.2006, s. 201
- Vakavaraisuusdirektiivejä on muutettu muutospäivityksillä 2009/111/EY ja 2009/83/EY (CRD2) ja 2010/76/EU (CRD 3), jotka on otettu huomioon tässä standardissa. CRD2-muutoksiin perustuvien vaatimusten voimaantulopäivä on 31.12.2010 ja CRD3 mukaisten muutosten vastaavasti 1.1.2011.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Yksityiskohtaiset määräykset luottoriskin standardimenetelmästä sisältyvät direktiivin 2006/48/EY 78–83 artiklaan ja VI liitteeseen.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) Direktiivit ovat saatavilla EU:n komission kotisivulla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/fi/index.htm>.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) Luottoriskin standardimenetelmää säännellään kansallisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 57 §, 58 § ja 178 §:ssä.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Luottoriskin standardimenetelmää koskevaa yksityiskohtaisempaa sääntelyä on tämän lisäksi Valtiovarainministeriön (myöhemmin VM:n) asetuksessa (149/2007) luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta 3-5 §:ssä sekä asetuksen liitteessä.

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(6) Finanssivalvonnan oikeus antaa standardin aihepiiriä koskevaa sitovaa

sääntelyä perustuu seuraaviin säännöksiin:

- luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 93 §
- sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 46 §
- sijoitusrahastolain (48/1999) 6 §:n 5 momentti
- talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 19 § 8 momentti.

5

VAKAVARAI SUUSLASKENNAN PERUSPERIAATTEET STANDARDIMENETELMÄSSÄ

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Se mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 58 §:ssä kutsutaan luottoriskin vakiomenetelmäksi on tässä standardissa luottoriskin standardimenetelmä.

5.1 Vakavaraisuuslaskennan sisältö

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan varoille, eli saamisille ja sijoituksille, sekä taseen ulkopuolisille sitoumuksille sekä muille vastapuoliriskiä sisältäville sitoumuksille.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) Taseen ulkopuolisella sitoumuksella tarkoitetaan tässä tämän standardin luvussa 8 mainittuja sellaisia sitoumuksia, jossa riskin toteutuessa voidaan menettää koko sopimuksen arvo.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) Muilla vastapuoliriskiä sisältävillä sitoumuksilla tarkoitetaan niitä sitoumuksia, joiden vakavaraisuuskäsittely on säännelty standardissa 4.3k Vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimus. Standardi 4.3k sisältää sellaiset vastapuoliriskiä sisältävät sitoumukset, joissa riski kohdistuu lähinnä valuuttakursien, korkojen, osake- ja hyödykehintojen muutosten vaikutukseen sopimuksen arvoon.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus voidaan laskea kahdella eri menetelmällä. Nämä ovat luottoriskin standardimenetelmä ja sisäisten luottoluokitusten menetelmät (IRBA). Valvottavan tulee käyttää luottoriskin standardimenetelmää luottoriskin vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen, jollei sillä ole Fi-

nanssivalvonnan myöntämää lupaa jollekin sisäisten luottoluokitusten menetelmän käytölle.¹

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(6) Vakavaraisuuslaskenta luottoriskin standardimenetelmällä sisältää kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa vakavaraisuusvaatimuksen alaisille vastuuerille määritetään vastuuarvo. Toisessa vaiheessa vastuuarvot kerrotaan riskipainoilla, jotka soveltuvat yksittäisille vastuuerille. Laskelman lopputuloksena saadaan riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärä, joka suhteutetaan omiin varoihin.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) *Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrän on oltava riittävä kattamaan 8 % saamisten ja muiden sitoumusten riskipainotetusta yhteismäärästä.²*

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) *Vastuulla tarkoitetaan tässä standardissa omaisuuserää tai taseen ulkopuolista erää.³ Vastuissa huomioidaan myös muut vastapuoliriskiä sisältävät sitoumukset.*

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) *Vastuuarvolla tarkoitetaan saamisista, sijoituksista, taseen ulkopuolisista eristä ja muista vastapuoliriskiä sisältävistä sopimuksista vakavaraisuuslaskennassa huomioitavaa määrää ennen vastapuoleen, vakuuteen, omaisuuserään tai muuhun perustuvan riskipainon huomioimista. Taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteydessä luvussa 8 vastuuarvosta käytetään nimitystä luottovasta-arvo.*

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(10) *Riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskemiseksi kaikkiin vastuisiin, omista varoista vähennettäviä vastuuta lukuun ottamatta, sovelletaan tässä standardissa luvussa 7 esitettyjä riskipainoja.⁴*

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) *Laskennassa käytettävät riskipainot perustuvat vastuuryhmiin, joihin vastuut on luokiteltu sekä vastuun luottokelpoisuuteen.⁵*

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) *Luottoriskin standardimenetelmässä saamisten ja sijoitusten, johdannais-sopimusten ja muiden vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vastuuarvot sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten luottovasta-arvot jaetaan eri vastuuryhmiin joko vastapuolen, vakuuden tai saamisen / sitoumuksen muun ominaisuuden mukaan.*

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) *Vastuuryhmiin luokiteltujen vastuuerien vakavaraisuuslaskennassa huomioitavat määrät eli vastuuarvot tai luottovasta-arvot kerrotaan kullekin vastuuryhmälle, sen alaryhmälle tai yksittäiselle vastuuerälle luvun 5.4 periaat-*

¹ Laki luottolaitostoinnasta (121/2007) 57 § 2 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 76

² Laki luottolaitostoinnasta (121/2007) 57 § 1 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 75(a)

³ Direktiivin 2006/48/EY artikla 77

⁴ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(1)

⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(1)

teiden mukaisesti määritetyllä riskipainolla, jonka tuloksena saadaan riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärä.⁶

5.2 Vakavaraisuuslaskennan yhteys muihin Finanssivalvonnan standardeihin

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) Tähän standardiin ei sisälly omia varoja koskevaa sääntelyä. Omista varoista säännellään Finanssivalvonnan standardissa 4.3a Omien varojen määrittelmä.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) Varoja, jotka vähennetään omista varoista standardin 4.3a mukaisesti, ei myöskään oteta huomioon tässä standardissa 4.3c.⁷

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) Tämä standardi 4.3c Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä sisältää riskipainotettujen vastuuerien laskentaan luottoriskin standardimenetelmällä liittyvät säännökset. Tämä standardi sisältää saamisten ja sijoitusten vakavaraisuusvaatimuksen laskennan samoin kuin taseen ulkopuolisten sitoumusten vakavaraisuussääntelyn luvussa 8. Sellaisen vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten, joissa riski kohdistuu lähinnä valuuttakurssien, korkojen, osake- ja hyödykehintojen muutosten vaikutukseen sopimuksen arvoon, vakavaraisuussääntely on sisällytetty standardiin 4.3k Vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimus.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(17) *Laskettaessa luottoriskin standardimenetelmän mukaisesti riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärää voidaan vakuudet ja muut luottoriskiä vähentävät tekniikat huomioida Finanssivalvonnan standardissa 4.3e Luottoriskin vähentämistekniikat luottoriskin standardimenetelmää käytettäessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti.⁸*

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(18) *Riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärä lasketaan arvopaperistettujen erien osalta standardin 4.3h Arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimus mukaisesti.⁹*

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(19) Luottoriskin riskipainotettujen erien laskenta sisäisten luottoluokitusten menetelmällä on ohjeistettu Finanssivalvonnan standardissa 4.3d Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä.

⁶ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(2) muunneltu

⁷ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 57 § 5 mom.

⁸ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(4)

⁹ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 57 § 4 mom. ja 61 § sekä direktiivin 2006/48/EY artikla 80(5)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(20) Finanssivalvonta edellyttää lisäksi, että valvottava toiminnassaan noudattaa Finanssivalvonnan standardissa 4.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta annettuja periaatteita sekä Finanssivalvonnan standardissa 4.4.a Luottoriskien hallinta hyvälle luottoriskin hallinnalle asetettuja periaatteita.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(21) Standardissa 4.3k esitettyjen vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vakavaraisuuslaskenta on vastuuarvon laskennan osalta pääosin sama luottoriskin standardimenetelmän lisäksi myös sisäisten luottoluokitusten menetelmässä sekä kaupankäyntivarastoon sisältyville sopimuksille. Standardit 4.3d sekä 4.3g Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus tulevat myös sisältämään viittaukset standardiin 4.3k näiden vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vakavaraisuuskäsittelyn osalta.

5.3 Taseesta, taseen ulkopuolisista sitoumuksista ja muista sitoumuksista vakavaraisuuslaskennassa huomioitavat määrät ja käytössä olevat laskentamenetelmät

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(22) Taseessa olevan omaisuuserän eli saamisten ja sijoitusten vakavaraisuuslaskennassa huomioitava määrä (vastuuarvo) on niiden tase-arvo.¹⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(23) Taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon niiden nimellisarvosta. Taseen ulkopuoliset erät muutetaan ensin vastuuarvoksi, jota taseen ulkopuolisten erien yhteydessä luvussa 8 kutsutaan luottovasta-arvoksi, sopimustyyppin mukaan määräytyvällä kertoimella. Kerroin on joko 100 %, 50 %, 20 % tai 0 %.¹¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(24) Muihin vastapuoliriskiä sisältäviin sitoumuksiin kuuluvien johdannaisso-
pimusten vastuuarvo lasketaan käyttämällä joko alkuperäisen hankintamenon
menetelmää, käyvän arvon menetelmää, johdannaisso-
pimusten standardime-
netelmää tai sisäisen mallin menetelmää kuten standardissa 4.3k todetaan.
Pitkän selvitysajan transaktioihin liittyvän vakavaraisuusvaateen laskentaan
voidaan myös soveltaa edellä mainittuja menetelmiä standardin 4.3k mukai-
sesti.¹²

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(25) Muihin vastapuoliriskiä sisältäviin sitoumuksiin kuuluvien takaisinosto- ja
takaisinmyyntisopimusten, arvopapereiden ja hyödykkeiden lainaksiantamisen

¹⁰ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 2 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 78(1)

¹¹ Direktiivin 2006/48/EY artikla 78(1)

¹² Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 57 § 3 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 78(2)

*tai -ottamisen ja vakuudellisen limiittiluotonannon (margin lending) vastuuarvo voidaan laskea standardissa 4.3k säännellyllä sisäisen mallin menetelmällä, jollei vastuuarvoa ole laskettu standardissa 4.3e luvuissa 9 ja 10 esitettyjen sääntöjen ja menetelmien mukaisesti.*¹³

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(26) Näin saatu taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvo ja johdannaisso-
pimusten ja muiden vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vastuuarvo pai-
notetaan sopimuksen vastapuolen mukaan määräytyvällä riskipainolla kuten
muut saamiset ja sitoumukset.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(27) Edellä kohdassa 25 mainittujen sitoumusten määritelmät löytyvät tämän
standardin luvusta 11.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(28) Takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimukset ja varojen termiiniostosopi-
mukset otetaan huomioon transaktioiden vastapuolen sijaan sopimuksen koh-
teena olevien varojen kirjanpitoarvosta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(29) Saamisiin luetaan varsinaisten luottojen lisäksi myös siirtosaamiset,
maksetut ennakkomaksut ja omaisuuden luovutuksesta syntyneet saamiset.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(30) *Silloin kun vastuuerien luottoriskiä on suojattu vastikkeellisella luot-
tosuojalla luottoriskin standardimenetelmän vakavaraisuusvaatimusta lasket-
taessa, vastuuarvon määrä lasketaan standardissa 4.3e esitettyjen sääntöjen
mukaisesti.*¹⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(31) *Johdannaisso-
pimusten ja muiden nettoutussopimusten vaikutukset ottaa huomioon stan-
dardissa 4.3k esitettyjen sääntöjen mukaisesti.*¹⁵

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(32) Vastikkeellisen luottosuojan samoin kuin kohdassa 31 mainittujen net-
toutus- ja uudistamissopimusten määritelmät löytyvät luvusta 11.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(33) *Kun valvottava soveltaa standardin 4.3e luvun 9 mukaisesti rahoitusva-
kuuksia koskevaa kattavaa menetelmää ja kun vastuuna on takaisinosto- ja
takaisinmyyntisopimuksen taikka arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksian-
tamisen tai - ottamisen perusteella myydyt, asetetut tai lainatut arvopaperit
tai hyödykkeet tai kun kyseessä on vakuudelliseen limiittiluotonantoon liitty-
vät transaktiot vakavaraisuuslaskennassa huomioitavaa määrää korotetaan
tällaisiin arvopapereihin tai hyödykkeisiin sovellettavalla volatiliteettikorjauk-
sella standardin 4.3e luvussa 9 kuvaillulla tavalla.*¹⁶

¹³ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 57 § 3 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 78(2).
Sisäisen luottoluokitusten menetelmän käytölle vaaditaan Rahoitustarkastuksen lupa

¹⁴ Direktiivin 2006/48/EY artikla 78 (3)

¹⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 78(2)

¹⁶ Direktiivin 2006/48/EY artikla 78(1)

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(34) Taseessa olevan omaisuuserän vakavaraisuuslaskentaan liittyvät yksityiskohtaiset säännökset ja riskipainon määräytyminen on selostettu tämän standardin luvussa 7 ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia koskevat vakavaraisuuslaskentaan liittyvät yksityiskohtaiset säännökset mm. luottovasta-arvon laskennasta vastaavasti standardin luvussa 8.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(35) Standardissa 4.3k on käsitelty johdannaissopimusten ja pitkän selvitysjakajan transaktioiden vastapuoliriskien vakavaraisuusvaateen laskentaan liittyviä menetelmiä. Johdannaissopimuksia, takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimuksia, arvopapereiden ja hyödykkeiden lainaksiantamista tai -ottamista, pitkän selvitysjakajan transaktioita ja vakuudellista limiittiluotonantoa (margin lending) koskevaa sisäisen mallin menetelmää koskevat asiat on myös käsitelty standardissa 4.3k.

5.4 Vastuuryhmät

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(36) *Luottoriskin standardimenetelmässä vastuut jaetaan seuraaviin vastuuryhmiin:*¹⁷

1. Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta
2. Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta
3. Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta
4. Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta
5. Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta
6. Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä
7. Saamiset yrityksiltä
8. Vähittäissaamiset
9. Kiinteistövakuudelliset saamiset
10. Erääntyneet saamiset
11. Erät, jotka viranomaisen määräyksen mukaan sisältävät korkean riskin
12. Katetut joukkolainat
13. Arvopaperistetut erät
14. Lyhytaikaiset saamiset yrityksiltä
15. Sijoitusrahastosijoitukset
16. Muut erät

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(37) Vastuut sijoitetaan johonkin yllämainituista vastuuryhmistä vastapuolen, vakuuden tai muun ominaisuutensa mukaisesti. Vastuut tulee ensisijaisesti luokitella seuraavan järjestyksen mukaisesti, mikäli vastuu täyttää näistä jon-

¹⁷ Direktiivin 2006/48/EY artikla 79(1)

kin vastuuryhmän edellytykset:

1. Erät, jotka viranomaisen määräyksen mukaan sisältävät korkean riskin
2. Arvopaperistetut erät
3. Erääntyneet saamiset
4. Sijoitusrahastosijoitukset ja/tai Katetut joukkolainat
5. Kiinteistövakuudelliset saamiset
6. Muut erät
7. Lyhytaikaiset saamiset yrityksiltä
8. Kaikki muut vastuuryhmät
 - a) Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta
 - b) Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta
 - c) Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta
 - d) Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta
 - e) Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta
 - f) Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä
 - g) Saamiset yrityksiltä
 - h) Vähittäissaamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(38) Mikäli kyseessä ovat sijoitusrahastosijoitukset, joihin voidaan soveltaa luvun 7.15 kohtien 168–171 mukaista laskentaa, alla olevat yksittäiset vastuut tulee riskipainottaa tämän mukaisesti, mutta kaikki yksittäiset vastuut tulee kuitenkin luokitella vastuuryhmään 15. Sijoitusrahastosijoitukset.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(39) Jos valvottava tarjoaa luvun 7.16 kohdan 186 mukaisesti luottoriskin suojausta useille saamisille sillä ehdolla, että n:s saamisiin liittyvä laiminlyönti laukaisee maksuvelvollisuuden ja kyseinen maksuvelvollisuuden laukaiseva tapahtuma johtaa sopimuksen purkamiseen ja hyväksytty luottoluokituslaitos on antanut tuotteelle ulkoisen luottoluokituksen luokitellaan saaminen vastuuryhmään 13. Arvopaperistetut erät. Jos hyväksytty luottoluokituslaitos ei ole antanut tuotteelle luottoluokitusta, saamiset luokitellaan vastuuryhmään 16. Muut erät.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(40) Saamisten ja sijoitusten lisäksi myös taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvot ja johdannaissopimusten sekä muiden vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vastuarvot luokitellaan sopimuksen vastapuolen mukaiseen vastuuryhmään.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(41) Jos saamisen vakuutena on edullisempaan riskipainoluokkaan kuuluvan vastapuolen takaus kuten esim. valtion tai keskuspankin tai luottolaitoksen takaus tai muu tässä hyväksyttävä takauksenluonteinen riskipainoa alentava vakuus (luottojohdannainen), vastuuryhmä määräytyy vakuuden perusteella. Se osa luotosta, jolle takaus tai muu tässä hyväksyttävä riskipainoa alentava vakuus on annettu, merkitään takauksen tai muun vakuuden mukaan mää-

räytyvään vastuuryhmään ja loppuosa merkitään saamisen vastapuolen mukaan määräytyvään vastuuryhmään.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(42) Takausten, takaustenluonteisten vakuuksien ja muiden vakuuksien ja luottoriskiä vähentävien menetelmien hyväksyttävyyys, vähimmäisvaatimukset ja laskentasäännöt esitetään standardissa 4.3e.

5.5 Laskennassa käytettävät riskipainot

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(43) Vastuuryhmiin luokiteltujen vastuiden luottokelpoisuus ja sen perusteella määräytyvä riskipaino voidaan määrittellä hyväksytyjen luottoluokituslaitosten tai vientitakuulaitosten antamien luottoluokitusten perusteella tässä standardissa luvussa 7 vastuuryhmäkohtaisesti esitettävien taulukoiden mukaisesti.¹⁸

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(44) Luoton laatu voidaan arvioida myös muuten kuin hyväksytyjen luottoluokituslaitosten luokituksia käyttämällä. Riskipainot voivat myös olla koko vastuuryhmää tai jotakin sen alaryhmää koskevia ennalta määrättyjä riskipainoja. Nämä riskipainot kuvataan myös tämän standardin luvussa 7 eri vastuuryhmien kohdalla.¹⁹

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(45) Hyväksytyjen luottoluokituslaitosten antamien luottoluokitusten käytöstä on yksityiskohtaiset säännökset luvussa 6 sekä luokituksista johdetut riskipainot luvussa 7. Vientitakuulaitosten antamien luokitusten käytöstä ja niistä johdetut riskipainot on säännelty luvussa 7.1.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(46) Käytössä olevat, lähinnä ulkoisiin luottoluokituksiin perustuvat riskipainoluokat ovat: 0 %, 20 %, 50 % ja 100 % sekä 150 %. Riskipainoina käytetään lisäksi 35 % ja 75 %. Katetuissa joukkolainoissa on käytössä myös 10 %.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(47) Vastuuihin, joiden osalta riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskemisesta ei ole muuta säädetty, sovelletaan 100 %:n riskipainoa.²⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(48) Jos saamisesta on vastuussa omasta ja toistensa puolesta useampi velallinen, vastuuryhmä ja riskipaino määräytyvät sen velallisen mukaan, jolta oleva saaminen saa alimman riskipainon.

¹⁸ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 1 mom. 2 kohta ja direktiivin 2006/48/EY artikla 80(1)

¹⁹ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 1 mom. 1 kohta

²⁰ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(6) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 3 § 3 mom.

5.6 Konsernin sisäiset erät

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(49) Standardin 4.3a mukaisia oman pääoman ehtoisia eriä lukuun ottamatta voidaan valvottavan vastuisiin silloin kun vastapuolena on valvottavan emoyritys, valvottavan tytäryritys tai valvottavan emoyrityksen tytäryritys tai yritys, johon valvottavalla on kirjanpitolain (1336/1997) ja Finanssivalvonnan standardin 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus mukainen määräysvalta, soveltaa nollapainotusta (riskipaino 0 %) mikäli lisäksi seuraavat edellytykset täyttyvät: ²¹

1. vastapuoli on luotto- tai sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu omistusyhteisö, rahoituslaitos, omaisuudenhoitoyhtiö tai palveluyritys, jota valvotaan ko. yrityksiä koskevien sääntöjen mukaisesti
2. vastapuoli kuuluu kokonaisuudessaan samaan konsolidointiryhmään kuin valvottava;
3. vastapuoleen sovelletaan samoja riskien arviointi-, mittaamis- ja valvontamenettelyjä kuin valvottavaan;
4. vastapuoli sijaitsee samassa jäsenvaltiossa kuin valvottava;
5. vastapuolen nopealle omien varojen siirrolle tai velkojen takaisinmaksulle valvottavalle ei ole tämänhetkistä tai ennakoitavissa olevia aineellisia tai oikeudellisia esteitä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(50) Standardin 4.3a mukaisia oman pääoman ehtoisia eriä lukuun ottamatta, voidaan valvottavan vastuisiin silloin kun vastapuoli kuuluu valvottavan kanssa samaan suojajärjestelmään (yhteisvastuujärjestelmään) soveltaa nollapainotusta (riskipaino 0 %) mikäli lisäksi seuraavat edellytykset täyttyvät: ²²

- a) kohdan 49 alakohdassa 1, 4 ja 5 esitetyt vaatimukset;
- b) valvottava ja vastapuoli ovat joko sopimuksen tai lainsäädännön perusteella sopineet suojajärjestelmästä, joka turvaa näiden valvottavien toiminnan ja tarvittaessa erityisesti varmistaa niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden konkurssin välttämiseksi

²¹ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(7), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 4 §

²² Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(8), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 4 §

(jäljempänä yhteisvastuujärjestelmä);

- c) järjestelyt turvaavat sen, että yhteisvastuujärjestelmä voi tarvittaessa myöntää riittävää tukea järjestelmän piirissä oleville vastuulle sen saatavilla olevista sitoumuksista;*
- d) yhteisvastuujärjestelmällä on käytössään sopivat ja yhdenmukaisesti määritellyt riskien seurannan ja luokittelun järjestelmät (jotka antavat täydellisen kuvan järjestelmän yksittäisen osapuolen riskitilanteesta ja kaikkien yhteisvastuujärjestelmään kuuluvien jäsenten riskitilanteesta kokonaisuudessaan), jotka antavat mahdollisuuden vaikuttaa riskitilanteeseen; näillä järjestelmillä valvotaan vastuita Finanssivalvonnan standardissa 4.3d luvussa 7.1.2 "Maksukyvyttömyyden määritelmä" tarkoitetulla tavalla;*
- e) yhteisvastuujärjestelmä laatii oman riskiarviointinsa ja välittää tästä tiedon yhteisvastuujärjestelmän yksittäisille osapuolille;*
- f) yhteisvastuujärjestelmän osapuolten on julkistettava vähintään kerran vuodessa toimintakertomus, joka käsittää kokonaistaseen, kokonaistuloslaskelman, tilannekatsauksen ja riskiraportin yhteisvastuujärjestelmästä kokonaisuudessaan tai selvitys käsittäen yhdistetyn kokonaistaseen, yhdistetyn kokonaistuloslaskelman, tilannekatsauksen ja riskiraportin yhteisvastuujärjestelmästä kokonaisuudessaan;*
- g) yhteisvastuujärjestelmään kuuluvat jäsenet ovat velvollisia ilmoittamaan viimeistään 24 kuukautta ennen, mikäli haluavat erota järjestelystä;*
- h) omien varojen laskennassa hyödynnettävien osuuksien moninkertainen käyttö tai muu epäasiallinen omien varojen hankinta alakohdassa 2 tarkoitetun yhteisvastuun piiriin kuuluvien osapuolten välillä tulee estää;*
- i) yhteisvastuujärjestelmä perustuu liiketoimintarakenteeltaan suurelta osin samankaltaisten valvottavien laajaan jäsenyyteen;*
- j) alakohdassa 4 mainittujen järjestelmien riittävyys tulee olla Finanssivalvonnan hyväksymä ja sitä tulee valvoa säännöllisesti.*

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(51) 0 %:n riskipainoa voidaan soveltaa vastuisiin, joiden vastapuolena on silloin kun valvottava kuuluu osuuspankkien yhteenliittymään, keskusyhteisö tai sen jäsenluottolaitos. Edellytyksenä on kuitenkin, että nämä kuuluvat yh-

teenliittymän keskinäisen yhteisvastuun piiriin.²³

5.7 Siirtymäsäännökset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(52) *Luottoriskin standardimenetelmää soveltavan valvottavan tulee soveltaa tämän standardin säännöksiä 1.1.2007 alkaen.*²⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(53) Siirtymäsäännökset kappaleissa 53–62 on kumottu standardimuutoksen yhteydessä 31.12.2010

²³ *Direktiivi 2006/48/EY artikla 3 ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 4 §*

²⁴ *Direktiivin 2006/48/EY artikla 152 ja 157*

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(54) Tätä standardia 4.3c ei ennen 1.1.2011 sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka toimiluvan ehtojen nojalla saa tarjota sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä johdannaissopimuksilla.²⁵

²⁵ Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta 31 §

6

HYVÄKSYTYT LUOTTOLUOKITUSLAITOKSET (ECAI)

6.1 Hyväksytyt luottoluokituslaitoksen antaman luottoluokituksen käyttö

6.1.1 Yleiset kriteerit luokitusten käytölle

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Ulkoista luottoluokitusta voidaan käyttää vastuun riskipainon määrittämiseksi luvun 7 mukaisesti vain silloin, kun toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet luottoluokituksen antavan luottoluokituslaitoksen käytön. Näitä luokituslaitoksia kutsutaan jatkossa hyväksytyiksi luottoluokituslaitoksiksi (ECAI).²⁶

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnustaa hyväksytyiksi luottoluokituslaitokseksi ainoastaan luottoluokituslaitokset, joiden luokitteluprosessi täyttää objektiivisuutta, riippumattomuutta, jatkuvaa valvontaa ja läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset ja joiden laatimat luokitukset täyttävät luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset.²⁷

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(3) Kun ulkoinen luottoluokituslaitos rekisteröidään luottoluokituslaitokseksi, luottoluokituslaitoksista 16 päivänä syyskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1060/2009²⁸ mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, että sen luokitteluprosessi täyttää objektiivisuutta, riippumattomuutta, ja jatkuvaa valvontaa ja läpinäkyvyyttä koskevat vaatimukset.²⁹

²⁶ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 3 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 81(1)

²⁷ Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 3 mom. ja direktiivin 2006/48/EY artikla 81(2)

²⁸ EUVL L 302, 17.11.2009, s.1

²⁹ Direktiivin 2006/48/EY artikla 81(2) sellaisena kuin se direktiivin 2009/211/EY voimaantulon jälkeen on

Perustelu

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(4) Ulkoisten luottoluokituslaitosten antamia luottoluokituksia voidaan käyttää vakavaraisuuslaskennassa riskipainotettujen saamisten laskemiseen luottoriskin standardimenetelmässä ja arvopaperistetuissa erissä. Arvopaperistetuissa erissä luokituksia voidaan käyttää sekä luottoriskin standardimenetelmässä että sisäisten luottoluokitusten menetelmässä. Viranomaisten hyväksyntä tässä yhteydessä tarkoittaa siis ainoastaan luottoluokituslaitoksen antamien luottoluokitusten käytön sallimista valvottavien vakavaraisuuslaskennan riskipainojen määrittämisessä.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(5) Ulkoiset luottoluokituslaitokset hyväksytään hakemuksen perusteella. Hyväksyttävyydelle asetettujen edellytysten tulee lisäksi täytyä. Luottoluokituslaitoksia koskevat hyväksyttävyydelle asetetut kriteerit on esitetty Finanssivalvonnan standardissa 4.3j Luottoluokituslaitosten luottoluokitusten hyväksymisen edellytykset vakavaraisuuslaskennassa.

Suositus

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(6) *Jos jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt luottoluokituslaitoksen, Finanssivalvonta pääsääntöisesti hyväksyy kyseiset luottoluokituslaitokset ja niiden luokitusten käytön määrittämään omaisuuseriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sovellettavia riskipainoja Finanssivalvonnan standardissa 4.3j kuvailulla tavalla. Tällöin omaa arviointimenettelyä ei sovelleta.*³⁰

Suositus

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(7) *Valvottava voi valita yhden tai useamman hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen (nimetyt hyväksytyt luottoluokituslaitokset), jota käytetään määrittäessä omaisuuseriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sovellettavia riskipainoja.*³¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(8) *Hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen antamia luottoluokituksia on käytettävä valvottavan riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskemiseen johdonmukaisesti ja noudattaen tämän luvun 6 sääntöjä. Luokituksia ei saa käyttää valikoiden.*³² *Valvottavan, joka päättää soveltaa hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen antamia luottoluokituksia, on sovellettava niitä jatkuvasti.*³³

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(9) *Valvottavan, joka päättää soveltaa hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen antamia luottoluokituksia joihinkin erien ryhmiin, on sovellettava kyseisiä luottoluokituksia johdonmukaisesti kaikkiin kyseiseen ryhmään kuuluviin vastuisiin.*³⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(10) *Valvottava voi soveltaa ainoastaan sellaisia luottoluokituslaitoksen luottoluokituksia, joissa otetaan huomioon valvottavan vastuun muodostama pääoma ja korot kokonaisuudessaan.*³⁵

³⁰ Direktiivin 2006/48/EY artikla 81(3), sisältää kansallisen harkinnan

³¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (1)

³² Direktiivin 2006/48/EY artikla 83(1)

³³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (3)

³⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (2)

³⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (4)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) Valvottavan on pääsääntöisesti käytettävä toimeksiannon kautta tai pyynnöstä annettuja luottoluokituksia.³⁶

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) Valvottavat voivat kuitenkin myös käyttää ilman toimeksiantoa tehtyjä luottoluokituksia (unsolicited ratings).³⁷

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) Mikäli hyväksytty luottoluokituslaitos ainoastaan laatii ilman toimeksiantoa tehtyjä luottoluokituksia, voidaan näitä luokituksia käyttää vakavaraisuuslaskennassa riskipainon määrittämiseen tämän standardin lukujen 6 ja 7 mukaisesti. Mikäli hyväksytty luottoluokituslaitos laatii sekä toimeksiannosta tai pyynnöstä tehtyjä että ilman toimeksiantoa tehtyjä luottoluokituksia, voidaan myös näitä ilman toimeksiantoa tehtyjä luottoluokituksia käyttää vakavaraisuuslaskennassa riskipainon määrittämiseen.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) Ilman toimeksiantoa tehdyllä luottoluokituksella (unsolicited ratings) tarkoitetaan luottoluokitusta, jolle luottoluokituslaitos ei ole saanut toimeksiantoa liikkeeseen laskijalta tai josta luokituksen kohde ei maksa palkkiota luottoluokituslaitokselle tai johon ei sisälly virallisia tapaamisia luottoluokittajan ja luokituksen kohteena olevan yrityksen välillä ja jossa luottoluokitus usein perustuu pelkästään julkistettavaan informaatioon.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) Hyväksytyn luottoluokituslaitoksen tulee ilmaista milloin on kyse ilman toimeksiantoa tehdystä luottoluokituksesta.

6.1.2 Mitä luokitusta tulee käyttää jos käytettävissä on yksi tai useampi luottoluokitus?

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) Jos luokitetulle erälle on käytettävissä ainoastaan yksi nimetyn luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus, tulee tätä luottoluokitusta käyttää kyseisen erän riskipainon määrittämiseksi.³⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(17) Jos luokitetulle erälle on käytettävissä kaksi nimetyn luottoluokituslaitoksen antamaa luottoluokitusta ja kyseiset luottoluokitukset antavat luokitetulle erälle eri riskipainon, on käytettävä korkeampaa riskipainoa.³⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(18) Jos käytettävissä on enemmän kuin kaksi nimetyn luottoluokituslaitoksen antamaa luottoluokitusta, määräytyy erän riskipaino kahden pienimmän riskipainon antavan riskipainon perusteella. Jos kaksi pienintä riskipainoa poikkeavat toisistaan, sovelletaan niistä suurempaa. Jos kaksi pienintä riskipainoa

³⁶ Direktiivin 2006/48/EY artikla 83(2)

³⁷ Direktiivin 2006/48/EY artikla 83(2), sisältää kansallisen harkinnan

³⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (5)

³⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (6)

ovat samat, on sovellettava kyseistä riskipainoa.⁴⁰

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(19) Kohdissa 16-18 tarkoitetaan luokitusten käytettävyydellä sitä, että Suomessa hyväksytyjen luottoluokituslaitosten antamien yksittäisten luottoluokitusten on hyväksyttävyydelle annettujen edellytysten mukaan oltava samoilla ehdoilla ainakin niiden tahojen saatavilla, joiden oikeutetun edun mukaista luottoluokitusten käyttö on.⁴¹

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(20) Tahoja, joilla on edellä mainittu oikeutettu etu ovat mm. ne valvottavat, jotka käyttävät vakavaraisuusvaatimuksensa laskemiseen luottoriskin standardimenetelmää. Edellinen ei kuitenkaan tarkoita, että kaikilla valvottavilla tulee olla yhtäläinen saatavuus luottoluokituksiin ja että minkäänlaista eroa hinnoittelun ehdoissa ei saa esiintyä. Sen sijaan aiheetonta erilaista kohtelua ei tule olla samanlaisissa (taloudellisissa) olosuhteissa toimivien valvottavien välillä.⁴²

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(21) Hyväksyttävyyden edellytyksenä olevat kriteerit luottoluokituslaitosten yksittäisten luottoluokitusten läpinäkyvyydestä ja julkistamisesta sisältyvät Finanssivalvonnan standardiin 4.3j.

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(22) Kun valvottava ensimmäisen kerran valitsee minkä hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen luokituksia se tulee käyttämään riskipainon määrittämiseen tietyltä vastapuolelta olevalle saamiselle tai tietylle erälle tai tietylle ryhmälle tulee valvottavan selvittää Suomessa hyväksytyjen luottoluokituslaitosten (luettelo liitteessä I) luokitukset kyseiselle vastapuolelle, erälle tai ryhmälle. Tämän jälkeen valvottavan tulee nimetä ne hyväksytyt luottoluokituslaitokset, joita käytetään sekä valita näistä kullekin vastapuolelle, erälle tai ryhmälle luottoluokitus, joka on tässä luvussa esitetyn mukainen luottoluokitus. Valinnan jälkeen tulee valittua luokitusta käyttää johdonmukaisesti riskipainon määrittämiseen ja noudattaen tämän luvun 6 sääntöjä.

6.1.3 Liikkeeseenlaskijalle annettu luottoluokitus vai arvopaperikohtainen luottoluokitus?

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(23) Jos erityisestä liikkeeseenlaskuohjelmasta tai –järjestelystä, johon vastuun muodostama erä kuuluu, on käytettävissä luottoluokitus, tulee kyseistä luottoluokitusta käyttää erän riskipainon määrittämiseksi.⁴³

Sitova

Annettu: 1.12.2006

(24) Jos tiettyyn erään sovellettavaa luottoluokitusta ei ole käytettävissä,

⁴⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 1 (7)

⁴¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI 2. osan kohta 2.2.(10)

⁴² Guidelines on the Recognition of External Credit Assessment Institutions, CEBS 20.1.2006, 2. osan kohdat 118 ja 119

⁴³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 2 (8)

Voimaan: 1.3.2007

mutta käytettävissä on: ⁴⁴

- luottoluokitus erityisestä liikkeeseenlaskuohjelmasta tai – järjestelystä, johon vastuun muodostava erä ei kuitenkaan kuulu, tai
- jos liikkeeseenlaskijasta on käytettävissä yleinen luottoluokitus,

on käytettävä kyseistä luottoluokitusta:

- jos se tuottaa suuremman riskipainon kuin mitä muuten sovellettaisiin, tai
- jos se tuottaa pienemmän riskipainon ja kyseinen vastuu on etuoikeusasemaltaan sama tai paremmassa asemassa kaikin tavoin suhteessa kyseiseen liikkeeseenlaskuohjelmaan tai vastuuerään tai liikkeeseenlaskijan muihin merkittäviin etuoikeusasemaltaan parhaassa asemassa oleviin vakuudettomiin vastuihin.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(25) Edellä olevat kohdat 23 ja 24 eivät saa estää luvussa 7.12 "Katetut joukkolainat" katettuja joukkolainoja koskevien sääntöjen soveltamista. ⁴⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(26) Edellä olevat kohdat 23 ja 24 eivät lisäksi saa estää luvussa 7.6 Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä koskevien sääntöjen soveltamista silloin kun sovelletaan luvussa 7.6 kohdassa 55 esitetyn 1. vaihtoehdon mukaisesti menetelmää, joka perustuu sen valtion luottoluokitukseen, jossa luottolaitos tai sijoituspalveluyritys on perustettu.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(27) Luottoluokitusta, joka on laadittu yritysryhmään kuuluvalle yritykselle, ei voida käyttää toisen samaan yritysryhmään kuuluvan yrityksen riskipainojen määrittämiseen. ⁴⁶

6.1.4 Lyhytaikainen vai pitkäaikainen luottoluokitus?

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(28) Lyhytaikaista luottoluokitusta voidaan soveltaa ainoastaan lyhytaikaisiin saamisiin yrityksiltä. ⁴⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(29) Lyhytaikaista luottoluokitusta on sovellettava ainoastaan siihen erään, jolle luottoluokitus nimenomaisesti on annettu ja sitä ei voi käyttää muiden erien riskipainon määrittämiseen. ⁴⁸

⁴⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 2(9)

⁴⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 2 (10)

⁴⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 2 (11)

⁴⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 3 (12)

⁴⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 3 (13)

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(30) Rajoittamatta 29 kohdan soveltamista, jos luottoluokiteltu lyhytaikainen erä saa 150 %:n riskipainon, on kaikkien kyseisen vastapuolen lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten luokittelemattomien vakuudettomien vastuiden riskipaino 150 %.⁴⁹

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(31) Rajoittamatta 29 kohdan soveltamista, jos luottoluokiteltu lyhytaikainen erä saa 50 %:n riskipainon, kaikkien luokittelemattomien lyhytaikaisten vastuiden riskipaino on vähintään 100 %.⁵⁰

6.1.5 Valuuttamääräisten erien luottoluokitus

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(32) Luottoluokitusta, joka koskee vastapuolen kotimaan valuutan määräistä erää, ei saa käyttää määritettäessä riskipainoa kyseisen vastapuolen ulkomaan valuutan määräiselle vastuulle.⁵¹

Suositus
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(33) Rajoittamatta 32 kohdan soveltamista, kun vastuu syntyy valvottavan osallistuessa sellaisen kansainvälisen kehityspankin liikkeeseen laskemaan lainaan, jonka etuoikeusasema velkojana tunnustetaan markkinoilla, voidaan vastapuolen kotimaan valuutan määräisestä erästä annettua luottoluokitusta käyttää riskipainoja määritettäessä.⁵²

6.2 Hyväksytyt luottoluokituslaitokset ja kuvaukset niiden antamien luokitusten ja vakavaraisuuslaskennan luottoluokkien välillä

Perustelu
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(34) Finanssivalvonta julkistaa selvityksen noudatettavasta hyväksymismenetelystä ja luettelon hyväksytyistä luottoluokituslaitoksista.⁵³

Perustelu
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(35) Finanssivalvonta on lisäksi teknisten vaatimusten perusteella määrittänyt, mikä luottoluokka vastaa kutakin hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen antamaa luokitusta (kuvaukset).⁵⁴

⁴⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 3 (14) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta II

⁵⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 3 (15) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta II

⁵¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 4 (16)

⁵² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 3. osa, kohta 4 (17), sisältää kansallisen harkinnan

⁵³ Direktiivin 2006/48/EY artikla 81(4) ja laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 58 § 3 mom.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(36) Edellä mainittu selvitys Finanssivalvonnassa noudatettavasta hyväksymismenettelystä on kuvattu Finanssivalvonnan valvottavatiedotteessa 15/2006, 5.7.2006.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(37) Luettelo hyväksytyistä luottoluokituslaitoksista ja kuvaukset tämän standardin luottoluokkien ja luottoluokituslaitosten luokitusten välillä on löydettävissä tämän standardin liitteessä I: Luettelo hyväksytyistä luottoluokituslaitoksista sekä kuvaukset niiden laatimien luokitusten ja vakavaraisuuslaskennan luottoluokkien välillä.

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(38) *Kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat laatineet kohdan 35 mukaiset kuvaukset, Finanssivalvonta tulee pääsääntöisesti sallimaan nämä kuvaukset Finanssivalvonnan standardissa 4.3j määritellyllä tavalla soveltamatta omaa määrittelymenettelyään.*⁵⁵

⁵⁴ Direktiivin 2006/48/EY artikla 82(1)

⁵⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 82(2), sisältää kansallisen harkinnan

7

VASTUURYHMÄT

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Vaikka vastuuryhmien otsikoissa ja niitä koskevissa teksteissä mainitaan ainoastaan saamiset, tulee saamisten lisäksi myös taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvot ja johdannaissopimusten ja muiden standardissa 4.3k määriteltujen vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten vastuuarvot luokitella sopimuksen vastapuolen mukaiseen vastuuryhmään.⁵⁶

7.1 Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Saamiset valtioilta⁵⁷ ja keskuspankeilta saavat 100 %:n riskipainon, mikäli asiasta ei tässä standardissa myöhemmin muuta määrätä.⁵⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta, joilla on hyväksytyn luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus, saavat alla olevan luettelon mukaisen riskipainon sen mukaan mihin luottoluokkaan kyseinen valtio kuuluu.⁵⁹

- Luottoluokka 1: 0 %
- Luottoluokka 2: 20 %
- Luottoluokka 3: 50 %
- Luottoluokka 4: 100 %

⁵⁶ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta III

⁵⁷ Luettelot Suomen valtion keskushallinnon yksiköistä löytyy valtiokonttorin kotisivuilta osoitteesta <http://www.valtiokonttori.fi/kasikirja/Public/download.aspx?ID=80100&GUID={D660AD89-44F6-42AF-B080-AD4668FF05AD}>. Luettelot helpottavat sen arviointia, kuuluuko yksikkö valtion budjettitalouden piiriin vai ei.

⁵⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.1 (1)

⁵⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.1 (2) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I (3)

- Luottoluokka 5: 100 %
- Luottoluokka 6: 150 %

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) Hyväksytyjen luottoluokituslaitosten antamat luottoluokitukset on muunnettu kohdan 3 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.⁶⁰
(liitteessä I)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Vastuut, jotka ovat paikallisen valuutan määräisiä ja rahoitettu paikallisella valuutalla Euroopan Talousalueeseen kuuluvalla valtiolta ja sen keskuspankilta saavat riskipainon 0 % (kuuluvat luottoluokkaan 1).⁶¹

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(6) Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolta tai sen keskuspankilta olevaan saamiseen, joka on toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valuutan määräinen ja rahoitettu samassa valuutassa, sovelletaan samoja riskipainoja kuin jos ne olisivat kotimaan valuutan määräisiä ja rahoitettu kotimaan valuutassa 31.12.2015 asti.⁶²

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) Sillä, että vastuut ovat paikallisen valuutan määräisiä ja rahoitettu paikallisella valuutalla tarkoitetaan sitä, että valvottavalla tulee olla vastaava määrä velkoja kyseessä olevan valtion kansallisessa valuutassa kuin on saamia. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan on riittävää, jos valvottava pystyy osoittamaan, että taseen saamisten ja velkojen sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten (esim. takausten) määrät kyseisessä valuutassa ovat samansuuriset.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) Valtion saamisilla tarkoitetaan saamia Suomen valtiolta, Suomen valtion liikelaitoksilta ja Kansaneläkelaitokselta. Suomen valtioon rinnastetaan Valtion vakuusrahasto.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) Valtion saamisiin rinnastetaan myös saamiset muilta valtioilta kuin Suomen valtiolta.

Sovellettamisohje

Annettu 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(10) Suomen valtion liikelaitoksista ovat valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettut, liiketoimintaa harjoittavat valtion laitokset, joihin on erikseen annettu laitoskohtaisessa laissa määrätty sovellettavaksi lakia valtion liikelaitoksista.

⁶⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.1 (2)

⁶¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.2 (4) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohtal(1)

⁶² Direktiivin 2006/48/EY artikla 153 sellaisena kuin se direktiivin 2009/111/EY voimaantumisen jälkeen on ja laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 178 § 3 mom.

Soveltamisohje
Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 3.12.2010

(11) Valtion liikelaitoksia ovat Metsähallitus, Luotsausliikelaitos, ja Senaatti-kiinteistöt⁶³.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) Saamiset valtionyhtiöiltä luetaan kohtaan 7.7 "Saamiset yrityksiltä".

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) Saamisiksi keskuspankeilta luetaan saamiset Suomen Pankilta ja muilta keskuspankeilta.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) Saamiset Euroopan Keskuspankilta saavat 0 %:n riskipainon.⁶⁴

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) Kun kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset, jotka soveltavat valvonta- ja sääntelyjärjestelyjä, jotka vähintään vastaavat Euroopan yhteisössä sovellettavia valvonta- ja sääntelyjärjestelyjä, antavat omalta valtioltaan ja keskuspankiltaan oleville saamisille, jotka ovat kotimaan valuutan määräisiä ja rahoitettu kotimaan valuutassa, riskipainon, joka on 2 ja 3 kohdan mukais- ta riskipainoa alhaisempi, Finanssivalvonta sallii, että valvottavat riskipainot- tavat kyseiset saamiset vastaavalla tavalla.⁶⁵

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) Vientitakuulaitoksen (ECA) antama luottoluokitus hyväksytään silloin, kun toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:⁶⁶

- luokitus on OECD-konsensus sopimukseen (Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits) sitoutuneiden vientitakuulaitosten antama yksimielinen luokitus.
- vientitakuulaitos julkistaa luokituksensa ja vientitakuulaitos soveltaa OECD:ssä sovittua menettelyä ja luottoluokitus on yhteydessä yhteen kahdeksasta minimitakuumaksutasetusta, jotka OECD:ssä sovitussa menettelyssä on määritelty.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(17) Vastuut, joilla on vientitakuulaitoksen antama luottoluokitus, jota voidaan käyttää riskipainon määrittämiseen, saavat seuraavan taulukon mukaisen riskipainon:⁶⁷

Minimitakuumaksutaset:

⁶³ HE 63/2010 vp

⁶⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.1 (3)

⁶⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.2 (5) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(2)

⁶⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.3 (6)

⁶⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 1.3 (7) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(4)

- Luokka 0: 0 %
- Luokka 1: 0 %
- Luokka 2: 20 %
- Luokka 3: 50 %
- Luokka 4: 100 %
- Luokka 5: 100 %
- Luokka 6: 100 %
- Luokka 7: 150 %.

7.2 Saamiset aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(18) Saamisia aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta tulee käsitellä kuten saamisia luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä luvussa 7.6 kohdassa 53 olevan taulukon mukaisesti, mikäli asiasta ei tässä standardissa myöhemmin muuta määrätä.⁶⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(19) Lyhytaikaisille vastuille luvussa 7.6 kohdassa 66 annettua edullisempaa käsittelyä ei kuitenkaan sovelleta tässä.⁶⁹

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(20) Tällä hetkellä Finanssivalvonta ei vielä ole tunnistanut kohtaan 18 luetuttavia aluehallintoja ja paikallisviranomaisia. Jos valvottava haluaa käsitellä saamista kohdan 18 säännösten mukaisesti, tulee valvottavan ennakkoon kysyä Finanssivalvonnan kantaa asiaan.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(21) Saamisia aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta käsitellään kuitenkin kuten saamisia valtiolta siinä maassa missä ne toimivat, mikäli saamiset eivät eroa toisistaan johtuen viranomaisen veronkanto-oikeudesta ja erityisistä institutionaalisista järjestelyistä, jotka vähentävät maksukyvyttömyysriskiä.⁷⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(22) Suomalaisilta kunnilta olevia saamisia käsitellään siten kuten saamisia Suomen valtiolta luvussa 7.1. Tähän ryhmään luetaan saamiset suomalaisilta kunnilta, saamiset kuntayhtymiltä, kunnallisessa eläkelaiassa (549/2003) tarkoitelta kunnalliselta eläkelaitokselta ja Ahvenanmaan maakunnalta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(23) Kuntien Takauskeskus on Finanssivalvonnan käsityksen mukaan julkisoikeudellinen laitos, jolta olevia saamisia voidaan vakavaraisuuslaskennassa käsitellä luvun 7.3 kohdan 36 mukaan kuten saamisia valtiolta.

⁶⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2. (8)

⁶⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2. (8)

⁷⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2. (9) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(5)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(24) Pääkaupunkiseudun Yhteistyövaltuuskunnalta (YTV) olevia saamisia voidaan käsitellä kuten saamisia valtioilta kohdan 21 mukaisesti.⁷¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(25) Ryhmään, joita käsitellään kuten saamisia valtioilta, luetaan lisäksi saamiset niiltä jäsenvaltioiden aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta, jotka täyttävät kohdassa 21 esitetyt vaatimukset viranomaisen veronkanto-oikeudesta ja erityisistä institutionaalisista järjestelyistä, jotka vähentävät maksukyvyttömyysriskiä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(26) Kun toimivaltaiset viranomaiset soveltavat kolmannen maan alueella valvonta- ja sääntelyjärjestelyjä, jotka vähintään vastaavat Euroopan yhteisön alueella sovellettavia järjestelyjä, ja käsittelevät saamisia aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta kuten saamisia omalta valtioltaan, Finanssivalvonta sallii, että valvottavat määrittävät vastaavalla tavalla riskipainon saamisille kyseisiltä aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta.⁷²

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 1.1.2011

(27) Saamisia jäsenvaltioiden aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta, jotka ovat asianomaisen aluehallinnon tai paikallisviranomaisen kotimaan valuutan määräisiä ja kotimaan valuutassa rahoitettuja, sovelletaan 20 % riskipainoa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kohtien 21, 22, 24, 25 ja 26 kohtien soveltamista.⁷³

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(28) Finanssivalvonta ylläpitää kotisivuillaan osoitteessa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Valvojan_tiedonantovelvollisuus/Lait/Documents/Lisätiedot.pdf Lisätiedot-kohdassa luetteloa aluehallinnoista ja paikallisviranomaisista, joita tulee käsitellä kuten valtioita.⁷⁴

7.3 Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(29) Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta saavat 100 %:n riskipainon, mikäli asiasta ei tässä standardissa myöhemmin muuta määrätä.⁷⁵

⁷¹ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(5)

⁷² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2. (11) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(5)

⁷³ Direktiivin 2010/76/EU, liite VI, 1. osa, kohta 11a

⁷⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2. (9)

⁷⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.1. (12) ja 3.2.(13)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(30) *Julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten vastuita voidaan kuitenkin kansallisella harkinnalla käsitellä kuten luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä olevia saamisia.*⁷⁶

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(31) *Finanssivalvonta aikoo soveltaa kohdassa 30 mainittua käsittelyä saamiin suomalaisilta seurakunnilta, sillä seurakuntia tulee käsitellä kuten julkisyhteisöjä ja julkisoikeudellisia laitoksia. Seurakunnan tulee kuitenkin kuulua kirkkoon, jolla on lainsäädäntöön perustuva oikeus veronkantoon.*⁷⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(32) Seurakunnilta olevien saamisten riskipaino määräytyy siten samoin kuin saamisille luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä ja pohjautuu Suomen valtion luottoluokkaan. Riskipainot on esitetty luvun 7.6 kohdassa 53 olevassa taulukossa.⁷⁸

Sovellusohje

Annettu: 1.12.2010

Voimaan: 31.12.2010

(33) Finanssivalvonta soveltaa kohdassa 30 mainittua käsittelyä saamiin työttömyysvakuutusrahastolta (TVR). Työttömyysvakuutusrahasto on työnantajien ja palkansaajien rahoittama sosiaali- ja terveysministeriön valvonnassa oleva itsenäinen laitos, jonka tarkoituksena ovat työnantajien ja palkansaajien rahoitusosuuksien järjestäminen ja työttömyyskassojen tukeminen sekä muut työttömyyssetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) mukaiset tehtävät. Työttömyysvakuutusrahaston menot katetaan työttömyysvakuutusmaksuilla sekä niistä saatavilla sijoitustoiminnan tuotoilla. Vakuutusmaksuvelvollisia ovat sekä työnantajat että palkansaajat. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan työttömyysvakuutusmaksujen voidaan ajatella olevan veroluonteisia eriä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(34) Tällä hetkellä Finanssivalvonta ei vielä ole tunnistanut kohtaan 29 tai 30 luettavia muita julkisyhteisöjä ja julkisoikeudellisia laitoksia. Jos valvottava haluaa käsitellä saamista kohdan 29 tai 30 säännösten mukaisesti tulee valvottavan ennakkoon kysyä Finanssivalvonnan kantaa asiaan.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(35) *Lyhytaikaisille vastuille luvussa 7.6 kohdassa 66 annettua edullisempaa käsittelyä ei kuitenkaan sovelleta tässä.*⁷⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(36) *Saamisia julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta voidaan poikkeustapauksissa käsitellä kuten saamisia siltä valtiolta, jonka lainkäyttöalueella ne toimivat, mikäli toimivaltaisten viranomaisten näkemyksen mukaan*

⁷⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.2. (14), sisältää kansallisen harkinnan

⁷⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 2 (10) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(6)

⁷⁸ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(6)

⁷⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.2. (14)

saamiset eivät eroa toisistaan riskin osalta.⁸⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(37) Kuntien Takauskeskus on Finanssivalvonnan käsityksen mukaan edellä mainittu julkisoikeudellinen laitos, jolta olevia saamisia voidaan vakavaraisuuslaskennassa käsitellä kuten saamisia valtiolta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(38) Kun jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen käsittelee saamisia julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta kuten saamisia luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä tai erityistapauksissa kuten saamisia siltä valtiolta, missä ne sijaitsevat, Finanssivalvonta sallii, että sen valvottavat riskipainottavat vastaavalla tavalla saamiset kyseisiltä julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta.⁸¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(39) Kun toimivaltaiset viranomaiset soveltavat kolmannen maan alueella valvonta- ja sääntelyjärjestelyjä, jotka vähintään vastaavat Euroopan yhteisön alueella sovellettavia järjestelyjä, ja käsittelevät saamisia julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta kuten saamisia luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä, Finanssivalvonta sallii, että valvottavat määrittävät vastaavalla tavalla riskipainon saamisille kyseisiltä julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta.⁸²

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(40) Finanssivalvonta ylläpitää kotisivuillaan osoitteessa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Valvojan_tiedonantovelvollisuus/Lait/Documents/Lisätiedot.pdf Lisätiedot-kohdassa luetteloa tässä luvussa 7.3 tarkoitetuista Finanssivalvonta hyväksymistä julkisyhteisöistä.⁸³

⁸⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.2. (15), sisältää kansallisen harkinnan

⁸¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.2. (16), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta 1(6)

⁸² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 3.2. (17) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta 1(6)

⁸³ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta 1(6)

7.4 Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta

Sitova

Annettu: 14.11.2007

Voimaan: 14.11.2007

(41) Seuraavien kansainvälisten kehityspankkien riskipaino on 0 %:⁸⁴

- Aasian Kehityspankki (Asian Development Bank)
- Afrikan Kehityspankki (African Development Bank)
- Euroopan Investointipankki (European Investment Bank)
- Euroopan Investointirahasto (European Investment Fund)
- Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (European Bank for Reconstruction and Development)
- Euroopan Neuvoston kehityspankki (Council of Europe Development Bank)
- Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki (International Bank for Reconstruction and Development, IBRD)
- Kansainvälinen rahoitusyhtiö (International Finance Corporation)
- Karibian alueen kehityspankki (Caribbean Development Bank)
- Latalaisen Amerikan kehityspankki (Inter-American Development Bank)
- Monenkeskinen investointitakuulaitos (Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA)
- Pohjoismaiden Investointipankki (Nordic Investment Bank)
- Rokotusohjelmien rahoittamiseksi perustettu kansainvälinen rahoitusväline, (International Finance Facility for Immunisation) sekä
- Islamilainen kehityspankki (Islamic Development Bank)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(42) Muilta kuin kohdassa 41 mainituilta kansainvälisiltä kehityspankeilta olevien saamisten riskipaino määräytyy kohdassa 43 olevan taulukon mukaisesti, mikäli niillä on hyväksytyn luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus eikä asiasta myöhemmin muuta määrätä. Käsittely on sama kuin saamisille luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä, mikäli jäsenvaltio on valinnut luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuiden osalta vaihtoehtoisista menetelmistä 2. vaihtoehdon luvun 7.6 kohdassa 52.⁸⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(43) Muilta kuin kohdassa 41 mainituilta kansainvälisiltä kehityspankeilta olevat saamiset saavat siis riskipainon, joka määräytyy kehityspankin jonkin hyväksytyn luottoluokituslaitoksen sille antaman luottoluokituksen mukaan seuraavasti:⁸⁶

⁸⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.2. (20) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(8)). Direktiivin 2007/18/EY artikla 1, kohta 2)

⁸⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.2. (19)

⁸⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.2. (19) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(9)

- Luottoluokka 1: 20 %
- Luottoluokka 2: 50 %
- Luottoluokka 3: 50 %
- Luottoluokka 4: 100 %
- Luottoluokka 5: 100 %
- Luottoluokka 6: 150 %

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2010

Voimaan: 31.12.2010

(44) Kohdan 43 käsittelyä sovelletaan siis myös saamisiin, joiden jäljellä oleva maturiteetti on yli kolme kuukautta, ja joista on käytettävissä valitun luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus.⁸⁷

Perustelu

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(45) Hyväksytyjen luottoluokituslaitosten laatimat luottoluokitukset on muunnettu kohdan 43 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.⁸⁸ (liitteessä I)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(46) Luokittelemattomilta kansainvälisiltä kehityspankeilta, joita ei ole mainittu kohdassa 41, olevien saamisten riskipaino on 50 %.⁸⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(47) Keski-Amerikan rahoitusyhtiötä (Inter-American Investment Corporation), Mustanmeren kaupp- ja kehityspankkia (Black Sea Trade and Development Bank) ja Keski-Amerikan alueellista kehityspankkia (Central American Bank for Economic Integration) pidetään luottoriskin standardimenetelmässä kansainvälisenä kehityspankkina.⁹⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(48) Lyhytaikaisille saamisille luvun 7.6 kohdassa 66 annettua edullisempaa käsittelyä ei kuitenkaan sovelleta tässä.⁹¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.1.2007

(49) Euroopan Investointirahastoon sijoitetun pääoman maksamattoman osuuden riskipaino on 20 %.⁹²

⁸⁷ Direktiivi2006/48/EY liite VI, 1 osa, kohta 6.4 (29) sellaisena kuin se direktiivin 2009/83/EY voimaantulon jälkeen on

⁸⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.4. (29)

⁸⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.4. (30) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta 1(8)

⁹⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.1.(18)

⁹¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.2 (19)

⁹² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 4.2 (21) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(10)

7.5 Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(50) Seuraavilta kansainvälisiltä organisaatioilta olevien saamisten riskipaino on 0 %:⁹³

- Euroopan Yhteisö
- Kansainvälinen valuuttarahasto
- Kansainvälinen järjestelypankki

7.6 Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(51) Luokittelemattoman luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen vastuiden riskipaino ei saa olla alhaisempi kuin luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijaintivaltiolta olevien saamisten riskipaino.⁹⁴

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(52) Direktiivin mukaan jäsenvaltion on laskettaessa riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärää luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuiden osalta käytettävä joko menetelmää, joka perustuu sen valtion luottoluokitukseen, jossa luottolaitos tai sijoituspalveluyritys on perustettu, tai menetelmää, joka perustuu vastapuolena olevan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen omaan luottoluokitukseen.⁹⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(53) Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä saavat Suomessa riskipainon, joka määräytyy luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijaintivaltiolle annetun luottoluokan ja/tai luottoluokituksen mukaan alla olevan taulukon mukaisesti:⁹⁶

- Luottoluokka 1: 20 %
- Luottoluokka 2: 50 %
- Luottoluokka 3: 100 %
- Luottoluokka 4: 100 %
- Luottoluokka 5: 100 %

⁹³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 5 (22) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(12)

⁹⁴ Direktiivin 48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.2 (25)

⁹⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 80(3) kansallinen harkinta ja direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.1 (23)

⁹⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.3 (26) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(13)

- Luottoluokka 6: 150 %

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(54) Hyväksytyjen luottoluokituslaitosten laatimat luottoluokitukset on muunnettu kohdan 53 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.⁹⁷ (liitteessä I)

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(55) Mikäli saamiset valtiolta tai keskuspankilta saavat luvun 7.1 kohtien 5 ja 6 sääntöjen mukaisesti 0 %:n riskipainon eli niiden voidaan katsoa kuuluvan luottoluokkaan 1, saavat vastaavat paikallisen valuutan määräiset ja paikallisella valuutalla rahoitetut saamiset näiden maiden luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä 20 %:n riskipainon ottaen huomioon luvun 7.1 kohdassa 6 olevan siirtymäajan (31.12.2015 saakka).

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(56) Saamiset luokittelemattoman valtion luottolaitokselta ja sijoituspalveluyritykseltä, saavat riskipainon, joka on 100 %.⁹⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(57) Saamiset luottolaitokselta ja sijoituspalveluyritykseltä, joiden alkuperäinen efektiivinen kesto-aika on kolme kuukautta tai vähemmän, saavat 20 %:n riskipainon.⁹⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(58) Saamisiin luottolaitoksilta luetaan saamiset suomalaisilta luottolaitoksilta ja niihin rinnastuvilta ulkomaisilta luottolaitoksilta. Ryhmään kuuluu lisäksi suomalaisten talletuspankkien vakuusrahastoilta ja talletussuojarahastolta sekä sijoittajien korvausrahastolta olevat saamiset.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(59) Arvopaperimarkkinalaissa¹⁰⁰ tarkoitettulta selvitysrahastolta ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa¹⁰¹ tarkoitettulta kirjausrahastolta olevat saamiset luetaan myös saamisiin luottolaitoksilta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(60) Ryhmään luetaan myös saamiset suomalaisilta sijoituspalveluyrityksiltä. Suomalaisiin sijoituspalveluyrityksiin rinnastuvat ulkomaiset sijoituspalveluyritykset kuuluvat myös tähän vastuuryhmään.¹⁰²

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(61) Sijoituspalveluyrityksiin rinnastetaan myös rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain 5 § 2 momentissa tarkoitettua sijoitustoimintaa.

⁹⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.3 (26)

⁹⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.3 (27). Direktiivin sanamuoto on "korkeintaan 100 %", josta Rata on valinnut korkeimman vaihtoehdon.

⁹⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.3 (28)

¹⁰⁰ Arvopaperimarkkinalaki (495/1989) 4a luvun 7 §

¹⁰¹ Arvo-osuusjärjestelmästä annettu laki (826/1991) 18 §

¹⁰² VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(13)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(62) Kotimaisiin luottolaitoksiin rinnastetaan sellaiset ulkomaiset luottolaitokset, jotka ovat julkisen valvonnan alaisia.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(63) Kotimaisiin sijoituspalveluyrityksiin rinnastetaan sellaiset ulkomaiset sijoituspalveluyritykset, joiden kotipaikka on Euroopan Talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja joita valvotaan suomalaisia sijoituspalveluyrityksiä vastaavalla tavalla. Kotimaisiin sijoituspalveluyrityksiin rinnastetaan myös muussa kuin ETA-valtiossa olevat sijoituspalveluyritykset, jos ne ovat julkisen valvonnan alaisia ja niihin sovelletaan vähintään direktiivin 2006/49/EY mukaisia omien varojen vaatimuksia ja muita direktiivin vastaavia vaatimuksia. Valvottavan tulee selvittää ennen saamisen lukemista tähän erään edellytysten täyttyminen ja säilyttää selvitetty tiedot tarkastusta varten.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(64) Erään luetaan myös saamiset arvopaperimarkkinalaissa¹⁰³ tarkoitetuilta arvopaperipörssieltä, optiokauppalaissa¹⁰⁴ tarkoitetuilta optioyhteisöiltä ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa¹⁰⁵ tarkoitetulta arvopaperikeskuksesta. Suomalaiseen pörssiin, optioyhteisöön ja arvopaperikeskukseen rinnastetaan sellaiset julkisen valvonnan alaiset ulkomaiset yhteisöt, joiden valvonta vastaa sitä, mitä edellä mainituissa laeissa on säädetty kotimaisista yhteisöistä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(65) Myös saamiset arvopaperikeskuksen rahastolta saadaan rinnastaa saamiin luottolaitoksilta, sillä arvopaperikeskuksen rahaston toiminnan voidaan katsoa vastaavan talletuspankkien vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa. Arvopaperikeskuksen toimintaan liittyvän arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain mukaisen arvopaperikeskuksen rahaston tehtävänä on turvata arvo-osuusjärjestelmä.¹⁰⁶

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(66) Jäljellä olevalta maturiteetiltään enintään kolmen kuukauden saamiin luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä, jotka ovat kotimaan valuutan määräisiä ja rahoitettu kotimaan valuutassa, voidaan soveltaa 20 %:n riskipainoa.¹⁰⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(67) Lyhytaikaisiin saamiin luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä ei sovelleta luvun 7.14 säännöksiä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(68) Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset instrumentit tai säänneltyihin pääomainstrumentteihin teh-

¹⁰³ Arvopaperimarkkinalaki 495/1989 muutoksineen

¹⁰⁴ Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä 772/1988 muutoksineen

¹⁰⁵ Laki arvo-osuusjärjestelmästä 826/1991 muutoksineen

¹⁰⁶ Rahoitustarkastuksen kannanotto K/40/2001/TTO, annettu 26.11.2001

¹⁰⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.6 (37) ja (38), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(13)

tävät sijoitukset saavat 100 %:n riskipainon, mikäli sijoituksia ei suoraan ole vähennetty omista varoista.¹⁰⁸

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(69) Mikäli luottolaitokselta oleva saaminen on Euroopan Keskuspankin tai jäsenvaltion keskuspankin edellyttämän vähimmäisvarannon muodossa (jota luottolaitos pitää), Finanssivalvonta sallii, että kyseiselle saamiselle annetaan riskipaino, jota sovelletaan saamisiin kyseisen jäsenvaltion keskuspankilta, edellyttäen että:¹⁰⁹

a) vähimmäisvaranto pidetään sen mukaisesti, mitä säädetään vähimmäisvarantojen soveltamisesta 12 päivänä syyskuuta 2003 annetussa Euroopan keskuspankin asetuksessa (EY) N:o 1745/2003¹¹⁰ tai sen myöhemmin korvaavassa asetuksessa, tai kyseistä asetusta kaikin olen- naisin tavoin vastaavien kansallisten vaatimusten mukaisesti; ja

b) valvottavan, jossa vähimmäisvarantoja pidetään, joutuessa konkurs- siin tai muuten tullessa maksukyvyttömäksi varannot maksetaan koko- naisuudessaan takaisin varantotalletuksen tehneelle luottolaitokselle kohtuullisen ajan kuluessa eivätkä ne ole käytettävissä varantoa pitävän valvottavan muiden velvoitteiden kattamiseen.

7.7 Saamiset yrityksiltä

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(70) Saamiset yrityksiltä, joilla on hyväksytyn luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus saavat riskipainon, joka määräytyy alla olevan luettelon mukai- sesti:¹¹¹

- Luottoluokka 1: 20 %
- Luottoluokka 2: 50 %
- Luottoluokka 3: 100 %
- Luottoluokka 4: 100 %
- Luottoluokka 5: 150 %
- Luottoluokka 6: 150 %

¹⁰⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.7 (39)

¹⁰⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 6.8 (40), sisältää kansallisen harkinnan

¹¹⁰ 1745/2003, L 250/10, 2.10.2003 kohta 10. Vähimmäisvarantojen pitäminen välillisesti välittäjän kautta

¹¹¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 7.1 (41) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspal- veluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(15)

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(71) Hyväksytyjen luottoluokituslaitosten antamat luottoluokitukset on muunnettu kohdan 70 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.¹¹² (liitteessä I)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(72) Saamiset yrityksiltä, joilla ei ole hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen laatimaa luottoluokitusta, saavat 100 %:n riskipainon tai yrityksen sijaintivaltion luottoluokitukseen perustuvan riskipainon, mikäli tämä on korkeampi.¹¹³

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(73) Ryhmä sisältää myös ne vastuut, jotka eivät täytä vähittäissaamisille luvussa 7.8 asetettuja vaatimuksia ja joita ei siten voi lukea vähittäissaamisiksi ja joita ei muiden ominaisuuksiensa mukaisesti voi lukea luvun 7 muihin vastuuryhmiin. Saamisiksi yrityksiltä tulee aina lukea saamiset suuryrityksiltä vaikka niiden kokonaisvastuut valvottavalle eivät ylitäkään luvussa 7.8. esitettyä 1 miljoonan euron rajaa.

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(74) Määritellessään, mitä yritystä se käsittelee edellä mainittuna suuryrityksenä, tulee valvottavan ainakin kiinnittää huomiota siihen, miten yritystä käsitellään valvottavan omassa riskienhallinnassa. Esim. jos valvottavalla on erilaiset luottopäätösprosessit määritellyille asiakkaille tulee tämä ero huomioida myös tässä määrittelyssä.

7.8 Vähittäissaamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(75) Vähittäissaamisiin luettavien erien riskipaino on 75 %.¹¹⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(76) Vähittäissaamisten vastuuryhmään luettavien erien tulee täyttää seuraavat edellytykset:¹¹⁵

- saamisen vastapuolena on joko yksityishenkilö tai joukko yksityishenkilöitä. Vastapuoli voi myös olla pieni tai keskisuuri yritys tai yhteisö.
- saamisen tulee kuulua riittävän suureen samankaltaisia vastuita sisältävään ryhmään siten, että voidaan katsoa, että tähän luotonantoon

¹¹² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 7.1 (41)

¹¹³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 7.1 (42)

¹¹⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 8. (43) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(16)

¹¹⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 79(2) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(16)

liittyvä riski on alentunut. Luotonantoon liittyvä riski on alentunut silloin kun salkku on tarpeeksi hajautettu.

- *vastapuolen kaikkien vastuiden, mukaan lukien erääntyneet saamiset, yhteismäärä valvottavalle ja sen emoyritykselle ja sen tytäryhtiöille ei saa valvottavan hallussa olevan tiedon mukaan olla yli 1 miljoonaa euroa. Laskettaessa tätä 1 miljoonan euron määrää voidaan asuinkiinteistövakuudelliset saamiset jättää huomioimatta kohdan 77 sääntöjen mukaisesti. Vastapuolella tarkoitetaan tässä sekä yksittäistä asiakasta että keskenään sidossuhteessa olevia asiakkaita. Valvottavan on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi.*

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(77) Laskettaessa kohdan 76 kolmannessa alakohdassa mainittua 1 miljoonan euron vähittäissaamisten rajaa voidaan asuinkiinteistövakuudelliset saamiset jättää huomioimatta siihen määrään saakka, joka voidaan huomioida 35 %:n riskipainolla luvun 7.9.1 sääntöjen mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(78) Laskettaessa kohdan 76 kolmannessa alakohdassa mainittua 1 miljoonan euron vähittäissaamisten rajaa tulee taseen saamiset ja sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset huomioida bruttomäärältään. Edellä mainittujen asuinkiinteistövakuuksien lisäksi muita vakuuksia ei saa huomioida saamisissa (alempaa riskipainoa käyttäen tai saamista vähentävänä) tätä 1 miljoonan euron rajaa laskettaessa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(79) *Arvopapereita ei saa hyväksyä vähittäisvastuiden ryhmään.*¹¹⁶

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(80) *Vähittäissaamisten edellytykset täyttävän leasingin vähimmäisvuokrien nykyarvo voidaan luokitella kuuluvaksi vähittäisvastuiden ryhmään.*¹¹⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(81) Valvottava voi itse määritellä vähittäissaamisiksi luettavat saamiset ottaen huomioon kaikki kohdassa 76 esitetyt vaatimukset, mikäli valvottava perustellusti pystyy osoittamaan, että salkun korrelaatio ja systemaattinen riski on alhainen ja salkku riittävän hajautettu. Valvottavalla tulee olla kirjalliset periaatteet ja laskelmat siitä, miten tähän on päädytty. Valvottavan tulee pystyä perustelemaan asia Finanssivalvonnalle tarvittaessa. Valvottavan tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle, mikäli valvottava käyttää tässä kohdassa annettua mahdollisuutta vähittäissaamisten määrittämiseksi.

¹¹⁶ Direktiivin 2006/48/EY artikla 79(2) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(16)

¹¹⁷ Direktiivin 2006/48/EY artikla 79(3) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(16)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(82) Mikäli valvottava ei sovelle edellä kohdassa 81 esitettyä menettelytapaa, valvottava voi vaihtoehtoisesti määrittää vähittäissaamisiksi luettavat erät seuraavasti:

- yhden vastapuolen, jolla tarkoitetaan sekä yksittäistä asiakasta että keskenään sidossuhteessa olevia asiakkaita, kokonaisvastuut eivät saa ylittää 0,2 % vähittäissaamisten yhteismäärästä,
- kaikkien muiden kohdassa 76 mainittujen kriteerien tulee täytyä,
- valvottavan tulee lisäksi varmistua siitä, että vähittäissaamisten salkku ei sisällä toimiala- tai muita vastaavia merkittäviä riskikeskittymiä.

Suositus

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(83) Määriteltäessä kohdan 82 mukaisesti vähittäissaamisten vastuuryhmään kuuluvia saamisia soveltaen 0,2 %:n raja-arvoa, Finanssivalvonta pitää riittävänä, että vaadittu laskelma tehdä kerran vuodessa joulukuun viimeisen päivän tietoihin pohjautuen. Riittävänä pidetään myös sitä, että laskentakierroksia suoritetaan vain yksi. Tämä tarkoittaa sitä, että valvottava määrittää vähittäissaamisten vastuuryhmään kuuluvien saamisten kokonaismäärän ottaen huomioon kohdan 76 ensimmäisen ja kolmannen alakohdan ja tämän jälkeen poistaa vastuuryhmästä ne saamiset, jotka ylittävät 0,2 % salkun kokonaisarvosta sekä selvittää salkkuun liittyvät mahdolliset muut kohdassa 82 tarkoitetut keskittymät. Salkkuun tämän jälkeen jääviä saamisia voidaan käsitellä vähittäissaamisina vakavaraisuuslaskennassa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(84) Kun valvottava arvioi sitä, mitä ovat kohdan 76 kolmannessa alakohdassa mainitut kohtuulliset toimenpiteet 1 miljoonan euron rajaa laskettaessa, tulee valvottavan ottaa huomioon kokonaisuuden monimutkaisuus, toimenpiteistä aiheutuvat kulut sekä miten suuri vaikutus asialla on vakavaraisuusvaatimukseen. Selvityksessä tulee kuitenkin huomioida, mitä mm. asiakaskokonaisuuksien selvittämisestä suuria asiakasriskejä koskevassa sääntelyssä on todettu. Valvottavan tulee pystyä perustelevaan Finanssivalvonnalle tarvittaessa miten toimenpiteen kohtuullisuutta on selvitetty ja perusteet tehdyille päätökselle.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(85) Mikäli edellä kohdassa 76 mainitut edellytykset eivät täyty ja vastuuta ei muiden ominaisuuksiensa mukaisesti voi lukea luvun 7 muihin vastuuryhmiin, tulee vastuuta käsitellä kuten saamisia yrityksiltä luvussa 7.7.

7.9 Kiinteistövakuudelliset saamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(86) Saamisilla, joilla on täysi kiinteistövakuus, on 100 %:n riskipaino, mikäli asiasta ei myöhemmin muuta määrätä.¹¹⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(87) Valvottavan on täytettävä luvussa 7.9.3 asetetut vähimmäisvaatimukset ja luvussa 7.9.4 laskemisesta annetut arvostussäännöt, jotta kiinteistövakuus voidaan huomioida alkuperäistä riskipainoa alentavana.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(88) Mikäli saaminen muiden luvussa 7 määriteltyjen kriteerien mukaisesti saisi riskipainon, joka on alhaisempi kuin mikä riskipaino kiinteistövakuuden perusteella olisi, ei korkeampaa kiinteistövakuuteen perustuvaa riskipainoa tarvitse soveltaa.

7.9.1 Asuinkiinteistövakuudelliset saamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(89) Saamiseen tai osaan saamista, jonka täytenä vakuutena on asuntovakuus ja jossa asunto on tai tulee olemaan asunnon omistajan tai henkilökohtaisen sijoitusyhtiön kyseessä ollessa edunsaajaomistajan käytössä tai jonka asunnon omistaja tai edunsaajaomistaja on antanut vuokralle, sovelletaan 35 %:n riskipainoa.¹¹⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(90) Tätä 35 %:n riskipainoa sovelletaan luottoihin, joiden täytenä vakuutena on asunnon omistajan tai edellä mainitun henkilökohtaisen sijoitusyhtiön edunsaajaomistajan omassa käytössä olevaan, vuokralle antamaan tai omaan käyttöön tai vuokralle annettavaksi tarkoitettuun asuinkiinteistöön vahvistettu kiinnitys tai edellä mainitussa käytössä olevaan tai sellaiseen käyttöön tarkoitettun asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat Suomen asunto-osakeyhtiölain (809/1991) tarkoittamat osakkeet tai niihin rinnastettavat osuudet.¹²⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(91) Saamisiin vuokralleottajalta, jotka liittyvät asuinkiinteistöjä koskeviin kiinteistöleasingtransaktioihin, joissa valvottava on vuokralleantaja ja joihin sovelletaan säännöksiä, joiden mukaan vuokralleantajalla on täysi omistusoi-keus vuokrattuihin omaisuuseriin kunnes vuokralleottaja käyttää osto-

¹¹⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9 (44)

¹¹⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (45) ja (46) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(17)

¹²⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (46), kohdassa mainitaan Suomen asunto-osakeyhtiölain mukaiset asunto-osakkeen hallintaan oikeuttavat osakkeet, joihin sovelletaan 35 %:n riskipainoa

oikeuttaan, voidaan soveltaa 35 %:n riskipainoa. Valvottavan saamisen täytenä vakuutena tulee olla valvottavan täysi omistusoikeus kohteeseen.¹²¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(92) Tämän 35 %:n riskipainon soveltamisen edellytyksenä kohdissa 89-91 on, että seuraavat vaatimukset täyttyvät:¹²²

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

1. Vakuuden arvo ei olennaisesti riipu velallisen luottokelpoisuudesta. Tämä vaatimus ei sulje pois tilanteita, joissa pelkästään makrotaloudelliset tekijät vaikuttavat sekä vakuuden arvoon että velallisen kykyyn suoriutua velvoitteistaan.
2. Velalliseen liittyvä luottoriski ei olennaisesti riipu vakuuden tuotosta vaan sen sijaan velallisen kyvystä maksaa velka muista lähteistä saaduilla tuotoilla. Velan takaisinmaksu ei olennaisesti riipu vakuuden tuottamasta kassavirrasta.
3. Valvottavan on täytettävä tässä standardissa luvussa 7.9.3 asetetut vähimmäisvaatimukset ja luvussa 7.9.4 laskemisesta annetut arvostussäännöt, jotta kiinteistövakuus voidaan huomioida alkupeleistä riskipainoa alentavana.¹²³
4. Vakuuden arvon tulee ylittää merkittävästi saamisen määrän.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(93) Edellä mainittua kohtaa 92(2) voidaan kansallisella harkinnalla jättää soveltamatta, mikäli voidaan todeta, että Suomen asuntomarkkinat ovat hyvin kehittyneet ja vakiintuneet ja tappioiden määrät ovat niin alhaiset, että tällainen käsittely on perusteltu.¹²⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(94) Edellä mainitut edellytykset ovat Finanssivalvonnan käsityksen mukaan Suomessa voimassa, joten edellä mainittua toista kohtaa ei tarvitse soveltaa. Tällöin sitä ei esim. sovelleta vuokratyöyhtiöiden luottoihin eikä asumisoyhteisöyhtiöiden luottoihin eikä kohdassa 91 tarkoitettuihin kiinteistöleasingtransaktioihin, mikäli vakuus täyttää asetetut ehdot.¹²⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(95) Kun jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ei vaadi kohdan 92(2) soveltamista, Finanssivalvonta sallii, että sen valvottavat soveltavat 35 %:n riskipainoa näihin toisen jäsenvaltion alueella sijaitseviin asuinkiinteistöi-

¹²¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (47) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(17)

¹²² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (48)

¹²³ Direktiivin 2006/48/EY liite VIII, 2. osa, kohta 1.4(8) ja liite VIII, 3. osa, kohdat 1.5 (62–65)

¹²⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (49), sisältää kansallisen harkinnan

¹²⁵ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(17)

hin kohdistuviin asuntovakuudellisiin saamisiin.¹²⁶ Tämä koskee myös kohdassa 91 tarkoitettuja kiinteistöleasingtransaktioita.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(96) Asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosakeyhtiöltä olevat saamiset, joiden vakuutena on yhtiön omistamaan asuinkiinteistöön vahvistetut kiinnitykset saavat 35 %:n riskipainon mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

- kyseessä ei ole perusteilla oleva yritys
- kyseessä ei ole alle 5 osakkaan yhtiö
- rakennus on valmis ja välillisesti asukkaiden omistuksessa asunto-osakeyhtiön kautta
- valvottavan tulee parhaan kykynsä mukaan varmistua siitä, että vakuutta ei huomioida kahteen kertaan
- valvottavan on myös asunto-osakeyhtiöiden osalta täytettävä luvussa 7.9.3 asetetut vähimmäisvaatimukset ja luvussa 7.9.4 laskemisesta annetut arvostussäännöt.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(97) Valvottavan tulee parhaan kykynsä mukaan varmistua siitä, että vakuutta ei huomioida kahteen kertaan esim. sisäisen ohjeistuksen ja valvonnan avulla. Määritettäessä yksittäisen asunto-osakkeen arvoa tulee vakuudeksi otettavien asunto-osakkeiden arvosta vähentää asuntoon kohdistuva yhtiölainan osuus. Yhtiölainan osuus voidaan selvittää esim. isännöitsijätodistuksesta (kts. esimerkki kohdissa 107-109).

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(98) Silloin kun asunto-osakeyhtiön lainat ovat merkittävät, tulee valvottavan arvioida tämän suuren yhtiölainan vaikutukset myös velattoman osakkeen arvoon osakkeen arvoa alentavana. Valvottavan tulee lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksittäisen asunnon omistajan maksukykyyn, mikäli vakuudeksi tulevan kohteen yhtiölainaosuus on huomattava (yli 50 % velattomasta hinnasta).

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(99) Sellaisiin saamisiin asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosakeyhtiöltä, jonka vakuudeksi on pantattu asunto-osakeyhtiön itsensä omistama ja hallitsema asunto-osake, saadaan myös soveltaa 35 %:n riskipainoa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(100) Ympärivuotiseen käyttöön soveltuva vapaa-ajan kiinteistö tai sen hallintaan oikeuttavat osakkeet, soveltuvat myös tässä tarkoitetuksi asuntovakuudeksi.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

(101) Saamiset, joiden vakuudeksi on pantattu asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) tarkoittama asumisoikeusmaksu eivät kuitenkaan saa 35

¹²⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.1 (50), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(17)

Voimaan: 1.3.2007

‰:n riskipainoa.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(102) Luottoon tai luoton osaan, jonka vakuutena on maatalouskiinteistöön vahvistetusta kiinnityksestä asuntoon kohdistuva osa, saadaan soveltaa 35 ‰:n riskipainoa edellyttäen, että maatalouskiinteistöä asumiskäyttöön tarkoitettu osa on erikseen arvioitu.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(103) Maatalouskiinteistöjen osalta asumiskäyttöön tarkoitettua osaa arvioitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kohteen varovaiseen arvostamiseen. Kiinnityksestä saadaan lukea ensisijaisesti asuntoon kohdistuvaksi enintään 70 ‰ asuinrakennuksen ja siihen välittömästi liittyvän maa-alueen varovaisesta käyvästä arvosta.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(104) Vakuuden arvo ylittää merkittävästi saamisen määrän (kohta 92(4)) silloin, kun luoton määrä on enintään 70 ‰ vakuuden käyvästä arvosta. Luoton vakuutena voivat olla asumiskäytössä olevat kiinteistöt, osakkeet ja osuudet. Asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosakeyhtiöltä oleviin saamiin (kohta 96) sovelletaan kuitenkin kokonaisluotonannon ja vakuuden käytön kokonaisseurantaan liittyvien epävarmuustekijöiden (esim. pankkisalaisuusnäkökohdat) takia 60 ‰:n rajaa. Asuntovakuudellisella vastuulla tarkoitetaan myöhemmin tässä standardissa sitä osaa vastuusta, jolla katsotaan olevan täysi asuntovakuus tämän luvun 7.9.1 mukaisesti.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(105) Sille vastuun määrälle, joka ylittää tässä hyväksytyltä asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosakeyhtiöltä olevien saamisten ollessa kyseessä 60 ‰ ja muiden 35 ‰:n piiriin hyväksytyjen asuinkiinteistövuokudellisten saamisten ollessa kyseessä 70 ‰ vakuuden käyvästä arvosta, tulee soveltaa vähittäissaamisten riskipainoa 75 ‰. Myös mikäli asunto-osakeyhtiöltä tai keskinäiseltä kiinteistöosakeyhtiöltä olevat saamiset eivät täytä 35 ‰:n riskipainolle asetettuja kriteereitä, mutta vähittäissaamisille asetetut kriteerit täyttyvät, voidaan soveltaa 75 ‰:n riskipainoa.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(106) Paremmassa etuoikeusasemassa olevat kiinteistöön kohdistuvat vaateet tulee vähentää luvun 7.9.4 sekä kohdissa 107-109 olevan esimerkin mukaisesti laskettaessa asunto-osakeyhtiöltä olevalle saamiselle 60 ‰:n luototusastetta.

Perustelu
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(107) Esim. vakuuden käsittelystä ja asunto-osakeyhtiöitä koskevan 60 ‰:n luototusasteen laskennasta:

- asunto-osakeyhtiön vastuut pankista A ovat 8,2 milj. €
- pankilla B on saamia asunto-osakeyhtiöltä paremmalla etuoikeudella yhteensä 1 milj. €
- kiinteistön käypä arvo on 15 milj. €

- yksittäisen asunto-osakkaan suorat vastuut pankista A 130 000 €
- yksittäisen osakkaan osuus asunto-osakeyhtiön lainasta 150 000 €
- asunnon velaton myyntihinta 350 000 €

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(108) Kohdan 108 esimerkin vakavaraisuuslaskenta pankissa A:

A. Asunto-osakeyhtiön laina:

1. 60 % 15 milj. €:sta on 9 milj. €. Tästä vähennetään paremmalla etuoikeudella oleva osuus 1 milj. €. Jäljelle jää pankille A 8 milj. € 35 %:n riskipainolla
2. loput (8,2 milj. €-8 milj. €) eli 0,2 milj. € 75 %:n riskipainolla

- eli alemmalla 35 %:n riskipainolla huomioitavaa 60 %:n osuutta laskehtaessa tulee paremmalla etuoikeudella olevat kiinnitykset vähentää.

B. Asunto-osakkaan laina:

1. 70 % velattomasta myyntihinnasta 350 000 €:sta on 245 000 €:a. Tästä vähennetään yhtiölainan osuus eli 150 000 €, jäljelle jää 95 000 €, joka saa 35 %:n riskipainon.
2. loput (130 000 €-95 000 €) eli 35 000 € saa 75 %:n riskipainon

- tällä tavalla varmistetaan asunto-osakkaan kohdalla se, että vakuutusta ei huomioida kahteen kertaan
- valvottavan tulee kuitenkin lisäksi arvioida miten yhtiölainan koko vaikuttaa osakkeen arvoon ja osakkaan maksukykyyn.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(109) Kohdan 108 esimerkin vakavaraisuuslaskenta pankissa B:

- 60 % 15 milj. €:sta on 9 milj. €, joten koko 1 milj. € 35 %:n riskipainolla

7.9.2 Liikekiinteistövakuudelliset saamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(110) Kaikkien liikekiinteistövakuudellisten saamisten riskipaino on 100 %, mikäli muuta ei myöhemmin määrätä.¹²⁷

¹²⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9 (44) ja (51-60) sekä laki luottolaitostoiminnasta (149/2007). Direktiivi sisältää mahdollisuuden kansallisella harkinnalla sallia 50 %:n riskipainon käytön liikekiinteistövakuudellisille saamisille sekä toimisto- ja liiketiljoja koskeviin kiinteistöleasing-transaktioihin. Em. vaihtoehtoja ei oteta käyttöön.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(111) Liikekiinteistövakuudellisella vastuulla tarkoitetaan tässä sitä osaa vastuuta, jolla on täysi liikekiinteistövakuus. Täydeksi liikekiinteistövakuudeksi katsotaan se osa vakuudesta, jonka valvottava sisäisessä riskienhallinnassaan ja vakuusohjeistuksessaan katsoo turvaavaksi vakuudeksi, kuitenkin enintään 50 % vakuuden markkinahinnasta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(112) Kun jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen sallii 50 %:n riskipainon saamisille, joiden täytenä vakuutena ovat kiinnitykset niiden lainkäyttöalueella sijaitseviin toimisto- ja liiketiloihin, Finanssivalvonta sallii, että sen valvottavat soveltavat 50 %:n riskipainoa tällaisiin liikekiinteistövakuudellisiin saamisiin.¹²⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(113) Kun jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen sallii 50 %:n riskipainon käytön kohdassa 112 mainituille kiinteistöille niissäkin tapauksissa, kun velalliseen liittyvä luottoriski riippuu olennaisesti kiinteistön tai hankkeen arvon kehityksestä eli velan takaisinmaksu riippuu olennaisesti vakuutena olevan kiinteistön tuottamasta mahdollisesta kassavirrasta, Finanssivalvonta sallii, että sen valvottavat soveltavat 50 %:n riskipainoa tällaisiin liikekiinteistövakuudellisiin saamisiin.¹²⁹

Sitova

Annettu: 14.11.2007

Voimaan: 14.11.2007

(114) Jotta kohdissa (112) ja (113) mainittua 50 %:n riskipainoa voi käyttää ulkomaiseen liikekiinteistövakuuteen, luvussa 7.9.3 mainitut asuinkiinteistövakuuksien vähimmäisvaatimukset on täytyttävä. Lisäksi valvottavan on täytettävä standardin 4.3f, luvussa 9.3.1 sanotut kiinteistövakuuden arvostusta koskevat vaatimukset. Liikekiinteistövakuuden arvon seuranta on suoritettava vuosittain.

7.9.3 Asuinkiinteistövakuutta koskevat vähimmäisvaatimukset

Sitova

Annettu: 14.11.2006

Voimaan: 14.11.2007

(115) Jotta kiinteistövakuus voidaan ottaa vakavaraisuuslaskennassa huomioon luottoriskiä vähentävänä tekijänä, vakuuden on hyväksyttävyyden lisäksi täytettävä seuraavat vähimmäisvaatimukset¹³⁰:

a) Oikeusvarmuus

¹²⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.2 (57), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I (17)

¹²⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 9.2 (60), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I (17)

¹³⁰ Direktiivin 2006/48/EY, liite VI, 1. osa kohta 9.1 (48c) ja liite VIII, 2. osa, kappale 1.4(8)

Kiinnitystä koskevan panttioikeuden on oltava oikeudellisesti pätevä ja täytäntöönpanokelpoinen kaikissa vastuun kannalta merkityksellisissä oikeusjärjestelmissä. Kaikkien panttausta koskevien oikeudellisten vaatimusten on täytyttävä. Valvottavalla on oltava oikeus panttioikeuden nojalla realisoida vakuus kohtuullisen ajan kuluessa.

b) Vakuuden arvon seuranta

Valvottavan on seurattava kiinteistön arvoa säännöllisesti.

Seurannalla tarkoitetaan tässä tapauksessa erilaisten kiinteistömarkkinoiden ja -hintojen kehityksen seurantaa alue- ja paikkakuntaakohtaisesti sekä markkinoiden ja hintojen muutosten vaikutusten analysointia vakuuksien arvoihin.

Asuinkiinteistöjen seurantaa on suoritettava vähintään joka kolmas vuosi. Kun markkinoilla tapahtuu huomattavia muutoksia, seurantaa on suoritettava tiheämmin.

Kiinteistöjen arvon seurannassa ja sen määrittämisessä, mikä kiinteistö tarvitsee uudelleenarviointia, voidaan käyttää hyväksi tilastollisia menetelmiä.

Kun on syytä epäillä, että kiinteistön arvo on laskenut olennaisesti yleisiin markkinahintoihin nähden, siitä on pyydettävä riippumattoman kiinteistöarvioijan lausunto. Kiinteistöistä, jotka ovat vakuutena luotoille, jotka ylittävät 3 miljoonaa euroa tai 5 % valvottavan omista varoista (suuri luotto), on pyydettävä riippumattoman kiinteistöarvioijan päivitetty arvio vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Edellä mainitun suuren luoton vakuutena olevista kiinteistöistä on pääsääntöisesti tehtävä kiinteistökohtainen arvion päivitys. Mikäli luoton vakuutena on suuri määrä kiinteistöjä, päivityksen ei tarvitse olla kiinteistökohtainen, vaan se voi koskea koko vakuutena olevaa kiinteistömassaa yhteensä. Edellytyksenä tällöin kuitenkin on, että valvottavalla on siihen riskienhallinnan kannalta perusteltavissa olevat, sisäisessä ohjeistuksessa määritellyt syyt.

Riippumattomalla kiinteistöarvioijalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on riittävä pätevyys ja kokemus arvioinnin suorittamiseen ja jos kyseessä on valvottavan henkilökuntaan kuuluva henkilö, tämän on oltava riippumaton luottopäätösprosessista. Riittävä pätevyys ja kokemus katsotaan olevan ainakin auktorisoidulla kiinteistöarvioijalla sekä kiinteistöjen arvonmäärityksiä suorittavalla hyväksytyllä tavarantarkastajalla. Henkilöllä voi kuitenkin olla riittävä pätevyys myös ilman suoritettua tutkintoa,

mutta tällöin valvottavan on pystyttävä osoittamaan Finanssivalvonnalle, että henkilöllä on riittävä pätevyys ja kokemus vakuuden arviointiin.

c) Dokumentaatio

Valvottavan on selvästi määriteltävä kiinteistövakuudellista luotonantoa koskevat luotonmyöntöperiaatteet sekä ne asuin- ja liikekiinteistötyypit, jotka hyväksytään vakuudeksi.

Valvottavalla on oltava kiinteistövakuuden arvostuksesta ylimmän johdon vahvistamat periaatteet, menettelytavat ja sisäinen ohjeistus, jolla varmistetaan vakuuden arvostus korkeintaan markkina-arvoon. Sisäisessä ohjeistuksessa on määriteltävä muun muassa se,

- mitä vakuuksia koskevalta arviolta vaaditaan;
- miten valvottavan on hoidettava vakuuksien arvon seuranta, jotta hyvän riskienhallinnan vaatimukset täyttyvät;
- milloin henkilöllä katsotaan olevan riittävä pätevyys ja kokemus vakuuden arviointiin.

d) Vakuutus

Valvottavalla on oltava menettelytavat sen valvomiseksi, että vakuudeksi otettu kiinteistö on riittävästi vakuutettu vahingon varalta.

7.9.4 Asuinkiinteistövakuuden arvostus

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(116) Asuinkiinteistön on oltava arvostettu markkina-arvoon tai sitä alhaisempaan arvoon.¹³¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(117) Markkina-arvolla tarkoitetaan sitä rahamäärää, jolla omaisuus arvopäivänä vaihtaisi omistajaa liiketoimeen halukkaiden ja toisistaan riippumattoman myyjän ja ostajan välillä asianmukaisen markkinoinnin jälkeen osapuolten toimiessa asiantuntevasti, harkitusti ja ilman pakkoa. Markkina-arvo on merkittävä asiakirjoihin.¹³²

Perustelu

Annettu: 14.11.2007
Voimaan: 14.11.2007

(118) Asuinkiinteistövakuuden markkina-arvo saadaan määritellä samalla sijaintialueella sijaitsevien vastaavien asuntojen hintanoteerausten perusteella.

¹³¹ Direktiivi 2006/48/EY, liite VIII, osa3, kohta 62

¹³² Direktiivi 2006/48/EY, liite VIII,osa 3, kohta 63

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(119) Vakuuden arvona on käytettävä kiinteistön markkina-arvoa vähennettynä arvomuutoksella, joka mahdollisesti on todettu vakuuden arvon säännöllisessä päivittämisessä.¹³³ Vakuuden arvo ei voi kuitenkaan ylittää valvottavalle pantattujen velkakirjojen määrää.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(120) Jos kiinteistöön kohdistuu paremmalla etuoikeudella olevia kiinnityksiä tai muita vaateita, on ne vähennettävä vakuuden arvosta kuten kohdan 110 esimerkissä on sanottu.¹³⁴

Sitova

Annettu: 14.11.2007
Voimaan: 14.11.2007

(121) Niissä ETA-valtioissa, joissa on säännökset kiinnitysluottoarvon (Mortgage lending value) arviointiperusteista, kiinteistön on oltava arvostettu enintään kiinnitysluottoarvoon.¹³⁵

Sitova

Annettu: 14.11.2007
Voimaan: 14.11.2007

(122) Kiinnitysluottoarvo on kiinteistöarvioijan määrittelemä omaisuuden arvo perustuen omaisuuden tulevan markkinakelpoisuuden harkittuun määrittämiseen ottamalla huomioon omaisuuden pitkäaikaisen keston näkökohdat, normaalit ja paikalliset markkinaolosuhteet sekä omaisuuden nykyisen käytön ja sopivat vaihtoehtoiset käytöt. Spekulatiivisia tekijöitä ei voida ottaa huomioon kiinnitysluottoarvoa määrittäessä.¹³⁶

7.10 Eräntyneet saamiset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(123) Kaikkien yli 90 päivää eräntyneenä olevien saamisten (järjestämättömät saamiset) vakuudettoman osan riskipaino on, mikäli asiasta ei myöhemmin muuta todeta, alla olevan luettelon mukainen. Eräntyneiden saamisten vakuudettoman osan tulee kuitenkin ylittää kohdassa 124 määritellyt alarajat, ennen kuin sitä tulee käsitellä tässä luvussa eräntyneitä saamisia koskevien sääntöjen mukaisesti.¹³⁷

- 150 %, mikäli arvonalentumistappiot ovat vähemmän kuin 20 % bruttosaamisen (ml. arvonalentumistappiot) vakuudettomasta osasta.
- 100 %, mikäli arvonalentumistappiot ovat 20 % tai enemmän bruttosaamisen (ml. arvonalentumistappiot) vakuudettomasta osasta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(124) Mikäli yli 90 päivää eräntyneenä olevan saamisen vakuudeton osa ylittää 100 euron määrän (absoluuttinen kynnys) tai 2,5 % (suhteellinen kynnys)

¹³³ Direktiivin 2006/48/EY, liite VIII, 3. osa, kappale 65

¹³⁴ Direktiivi 2006/48/EY, liite VIII, 3. osa, kappale 65

¹³⁵ Direktiivi 2006/48/EY, liite VIII, 3. osa, kappale 65

¹³⁶ Direktiivi 2006/48/EY, liite VIII, 3. osa, kappale 64

¹³⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 10. (61) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(18), I(19) ja I(20)

asiakkaan kaikkien myönnettyjen vastuulimiittien yhteismäärästä, tulee eräänntyneen saamisen vakuudetonta osaa käsitellä kohdan 123 mukaisesti. Nämä raja-arvot alittavia vakuudettomia saamia voidaan käsitellä kuten muita saamia kyseiseltä vastapuolelta.¹³⁸ Eräänntyneiden saamisten vakuudellista osaa käsitellään kuten muita saamia kyseiseltä vastapuolelta, kiinteistövakuudellisia saamia lukuun ottamatta kuten kohdissa 126-128 todetaan.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(125) *Järjestämättömän saamisen vakuudellisen osan määrittelemiseksi hyväksyttävänä vakuuksina ja takauksina pidetään niitä, joita voidaan hyödyntää riskiä vähentävänä luottoriskin vähentämistekniikoita koskevan Finanssivalvonnan standardin 4.3e mukaan.*¹³⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(126) *Asuntovakuudellisiin saamisiin kohdistuvien järjestämättömien arvonalentumistappioilla vähennettyjen saamisten riskipaino on 100 %. Näiden saamisten riskipaino alenee kuitenkin 50 %:iin, mikäli saamisesta tehdyt arvonalentumistappiot ovat 20 % tai enemmän bruttosaamisesta (ml arvonalentumistappiot).*¹⁴⁰ Asuntovakuudellisella vastuulla tarkoitetaan tässä sitä osaa vastuusta, jolla katsotaan olevan täysi asuntovakuus tämän standardin luvun 7.9.1 mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(127) Asuntovakuudellisten saamisten yhteydessä huomioitava määrä on yli 90 päivää eräänntyneenä olevien saamisten kokonaismäärä. Vastuut jaetaan vakuudelliseen osaan (= se osa vastuusta, jolla täysi asuntovakuus) ja vakuudettomaan osaan. Vakuudettoman osan riskipaino määräytyy kohdan 123 mukaisesti ja vakuudellisen osan riskipaino kohdan 126 mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(128) *Liikekiinteistövakuudellisiin saamisiin kohdistuvien järjestämättömien saamisten riskipaino on 100 %.*¹⁴¹ Liikekiinteistövakuudellisella vastuulla tarkoitetaan tässä sitä osaa vastuuta, joka on määritelty luvun 7.9.2 kohdassa 111.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(129) Laskettaessa kohdassa 123 tarkoitettua arvonalentumiskirjausten ja bruttosaamisen suhdetta kohdassa 130 esitetyin poikkeuksin tulee bruttosaamisena käyttää seuraavaa määrää:

¹³⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 10. (61). Sisältää kansallisen harkinnan raja-arvojen määrittelyssä

¹³⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 10. (62). 63. pykälä sisältää kansallisen harkinnan, jota ei aiota ottaa käyttöön. Harkinta sisältää mahdollisuuden käyttää muita vakuuksia kuin ne, jotka hyväksytään luottoriskin vähentämiseen, j:n riskipainoa määritettäessä 100 %:ksi. Harkinnan käyttöönotto vaatii tiukat operatiiviset kriteerit.)

¹⁴⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 10. (64) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(18)

¹⁴¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 10. (65) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(19)

- saamisesta taseeseen merkitty pääoma
- saamisen bruttomäärän mukaan lasketut korkosaamiset
- arvonalentumistappiot
- taseen ulkopuoliset sitoumukset huomioidaan luottovasta-arvosta

Jos rahoitusvarat on lopullisesti kirjattu pois taseesta, niitä ei tarvitse huomioida bruttosaamisissa.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(130) Laskettaessa kohdassa 129 tarkoitettua arvonalentumiskirjausten ja bruttosaamisten suhdetta asuntovakuudelliselle saamiselle suhteutetaan tehty arvonalentumistappio joko asuntovakuudellisen saamisen vakuudelliseen osaan (eli siihen osaan, jolla on täysi asuntovakuus) tai vakuudettomaan osaan. Asuntovakuudellisen vastuun vakavaraisuuslaskenta silloin, kun vastuusta on tehty arvonalentumiskirjaus, on havainnollistettu alla olevassa esimerkissä.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(131) Asuntovakuudellisen vastuun vakavaraisuuslaskenta silloin kun vastuusta on tehty arvonalentumiskirjaus:

- luotto 100 000 €
- asuntovakuus 100 000 €, josta täysi asuntovakuus 70 000 €
- vakuudeton osa luotosta 30 000 €
- arvonalentumiskirjaus 20 000 €

Vakavaraisuuslaskentaan voidaan soveltaa yhtä allaolevista vaihtoehtoista:

Vaihtoehto 1: (kohdan 126 mukaan)

- arvonalentumiskirjaus 20 000 € suhteutetaan täyteen asuntovakuuteen 70 000 €
- arvonalentumiskirjaus ylittää 20 %, joten riskipaino on 50 % jäljellä olevalle määrälle 50 000 €:lle (70 000 € - arvonalentumiskirjaus 20 000 €)
- vakuudettoman osan riskipaino on 150 % = 30 000 € x 150 %, vakuudettoman osan määrä on saamisen kirjanpitoarvon ja vakuudellisen osan erotus, josta on vähennetty tehdyt arvonalentumistappiot
- = vakavaraisuusvaatimus lasketaan nettosaamiselle 80 000 €, jolloin keskimääräiseksi riskipainoksi muodostuu 87,5 %

Vaihtoehto 2: (kohdan 123 mukaan)

- arvonalentumiskirjaus 20 000 € suhteutetaan vakuudettomaan osaan 30 000 €, arvonalentumiskirjauksia ei kuitenkaan huomioida bruttosaamisissa
- arvonalentumiskirjaus ylittää 20 %, joten riskipaino on 100 % 10 000 €:lle (30 000 € - arvonalentumiskirjaus 20 000 €)
- asuntovakuudellisen osan riskipaino on 100 % = 70 000 € x 100 %
- = vakavaraisuusvaatimus lasketaan nettosaamiselle 80 000 €, jolloin keskimääräiseksi riskipainoksi muodostuu 100 %

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(132) Liikekiinteistövakuudellisten saamisten vakuudellisen osan bruttosaamisena pidetään luvussa 7.9.2 kohdassa 111 määritelty täysi liikekiinteistövaakuus.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(133) Finanssivalvonnan standardin 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti tehdyt ryhmäkohtaiset arvonalentumiskirjaukset huomioidaan vastuuryhmässä 16. Muut erät.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(134) Arvioitaessa saamisen arvon alentumista ja sen objektiivista näyttöä, arvon alentumista ryhmäkohtaisesti, rahoitusvarojen kirjaamista pois taseesta ja vakuudettoman osan määrää tulee valvottavan noudattaa Finanssivalvonnan standardissa 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus esitettyjä periaatteita.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(135) Kohdassa 123 tarkoitettuja tapauksia varten Finanssivalvonta ei salli, että Suomen alueella sijaitseviin vastuisiin sovelletaan pitempää yli 90 päivän erääntymisaikaa. Finanssivalvonta kuitenkin sallii, että sellaisia vastuita varten, jotka liittyvät sellaisten jäsenvaltioiden alueella sijaitseviin vastapuoliin, joiden toimivaltaiset viranomaiset ovat hyödyntäneet mahdollisuutta 31 päivään joulukuuta 2011 asti asettaa erääntymisajaksi enintään 180 päivää niiden alueella sijaitseviin vastuisiin, erääntymisaikana käytetään viranomaisten näille vastuille vahvistamaa erääntymisaikaa. Edellä mainittu erääntymisaikaa koskeva poikkeus koskee saamia julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta, saamia yrityksiltä sekä vähittäisvastuita paikallisten olosuhteiden asettamista vaatimuksista riippuen. Päivien lukumäärä voi vaihdella tuotteen mukaan.¹⁴²

7.11 Erät, jotka viranomaisen määrityksen mukaan sisältävät korkean riskin

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(136) Erät, joihin sisältyy erityisen korkea riski kuten sijoitukset riskipääomarahastoihin (venture capital) ja pääomasijoitukset (private equity), voivat kansallisella harkinnalla saada 150 %:n riskipainon.¹⁴³

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(137) Finanssivalvonta aikoo soveltaa edellä mainittua kansallista harkintaa kohdassa 140 lueteltuihin sijoituksiin, jotka täten saavat 150 %:n riskipainon.

¹⁴² Direktiivin 2006/48/EY artikla 154(1) ja laki luottolaitostoiminnasta (121/2007) 178 § 4 mom. Sisältää kansallisen harkinnan.

¹⁴³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 11.(66), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(28), 67. pykälän kansallista harkintaa ei oteta käyttöön

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(138) Kohdassa 140 tarkoitetaan sijoituksilla (riski)pääomarahastoihin (venture capital) pääomasijoitustoimintaa, jossa sijoitukset kohdistuvat pääsääntöisesti listaamattomiin yrityksiin oman pääoman ehtoisesti. Kyse on pitkäaikaisista sijoituksista, joiden likviditeetti on vähäisempää ja arvonmääritys vaikeampaa kuin listatuilla sijoituskohteilla. Sijoitus kohdistuu pääasiassa alku- ja kasvuvaiheen tai muuten korkean riskin yrityksiin.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(139) Kohdassa 140 tarkoitetaan muulla pääomasijoittamisella (ns. Private Equity) sijoitustoimintaa, jossa kohteina ovat yritykset, joiden osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteina ja toimintaan kuuluu myös kohdeyritysten kehittäminen. Yleensä kyseessä on enemmistöosakkuuden hankinta määräjäksi.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(140) Finanssivalvonnan käsityksen mukaan tulee seuraavia valvottavien tekemiä (riski)pääomarahastosijoituksia ja muita pääomasijoituksia käsitellä korkean riskin erinä, joilla on 150 %:n riskipaino:

- sijoitukset ja sitoumukset siemenvaiheen pääomarahastoihin, joissa sijoitetaan listaamattomiin nopeasti kasvaviin yrityksiin yritysprojektin hyvin varhaisessa vaiheessa kun yrityksen toiminta yleensä vasta on alkamassa;
- sijoitukset ja sitoumukset muihin kasvuvaiheen pääomarahastoihin (venture capital-rahastot), joissa sijoitetaan listaamattomiin kasvaviin yrityksiin, joilla on hyvät kasvumahdollisuudet, mutta missä riskin voidaan katsoa olevan suuri. Kyseessä olevat yrityksen eri kasvuvaiheet, joita rahoitetaan ovat esim.:
 - siemenvaiheen jälkeinen kasvuvaihe (käynnistysvaihe), jossa liiketoiminta käynnistyy,
 - alkuvaiheen kehitysvaihe (aikainen kasvu), jossa yrityksen liiketoiminta on jo käynnistynyt,
 - muut nopean kasvun vaiheet.
- sijoitukset ja sitoumukset pääomarahastoihin, joissa sijoitetaan listaamattomiin siirtymä- ja tervehdyttämävaiheessa oleviin yrityksiin;
- sijoitukset ja sitoumukset yritysjärjestelyitä rahoitaviin pääomasijoitusrahastoihin (private equity), silloin kun
 - tavoitteena on kohdeyrityksen kehittäminen
 - rahoitetaan toimivan johdon yritysostoja tai
 - rahoitetaan ulkopuolisen ryhmän yritysostoja
- suorat sijoitukset ja sitoumukset sellaisiin vastaaviin yrityksiin, joihin edellä mainitut pääomarahastot sijoittavat;

- muut vastaavat sijoitukset ja sitoumukset, joissa yhtiö- ja sopimusoi-
keudellinen muoto voi vaihdella (esim. kommandiittiyhtiömuotoinen
sijoitusyhtiö).

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(141) Pääomasijoittamisen voidaan katsoa sisältävän korkeaa riskiä mm. seuraavista tekijöistä johtuen:

- sijoitus on keskipitkää tai pitkää;
- sijoitus on yleensä oman pääoman ehtoista;
- pääomasijoituksella ei ole vakuutta;
- yrityksellä on hyvät mahdollisuudet kannattavaan toimintaan, mutta sijoitukseen liittyvät riskit ovat suuret;
- riskin volatiliteetti on suuri, sijoittajalla on mahdollisuus suuriin voittoihin, mutta myös suuriin tappioihin
- pääomasijoittajan tuotot ovat riippuvaisia yhtiön kasvusta ja menestyksestä;
- jos yhtiö epäonnistuu, pääomasijoittajan sijoitus on samassa etuoikeus-
asemassa muiden osakkeenomistajien kanssa pankkien ja muiden
velkojien jälkeen.

7.12 Katetut joukkolainat

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(142) "Katetuilla joukkolainoilla"¹⁴⁴ tarkoitetaan tässä sijoitusrahastolain (48/1999) 75 §:ssä määriteltyjä joukkovelkakirjoja, joiden vakuutena on joku kohdassa 148 luetelluista hyväksytyistä omaisuuseristä.¹⁴⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(143) Tässä hyväksytyt joukkovelkakirjat on sijoitusrahastolain 75 §:ssä (48/1999) määritelty seuraavasti:

- liikkeeseenlaskija on lain mukaan velkakirjan haltijoiden suojaamiseksi asetetun julkisen tarkastuksen alainen luottolaitos, jolla on kotipaikka Euroopan Talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ja
- joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskusta saadut varat on lain mukaan sijoitettava pääoman sekä korkojen suorittamisen turvaavalla tavalla edellyttäen, että sanotut varat voidaan etuoikeudella käyttää tähän tarkoitukseen, jos liikkeeseenlaskija ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteestaan.

¹⁴⁴ Laki kiinnitysluottopankkitoiminnasta 688/2010 2 § 5 kohta

¹⁴⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (68), sisältää kansallisen harkinnan alakohdassa e

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2010

Voimaan: 31.12.2010

(144) Katetuilla joukkolainoilla tarkoitetaan kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 2 § 5 kohdan mukaan joukkovelkakirjalainaa, jonka vakuutena on joukkolainarekisteriin merkitty kiinteistövakuudellinen luotto tai julkisyhteisöluotto.

Soveltamisohje

Annettu: 1.12.2010

Voimaan: 31.12.2010

(145) Katetuiksi joukkolainoiksi hyväksytään myös niihin rinnastuvat muut katetut joukkovelkakirjalainat, mikäli ne täyttävät tässä luvussa 7.12 asetetut vaatimukset. Ulkomaiset katetut joukkovelkakirjalainat voivat olla oikeutettuja ja katettuja joukkolainoja koskevaan alhaisempaan riskipainoon, kun niitä liikkeeseen laskeva luottolaitos on noudattanut tässä luvussa 7.12 esitettyjä vaatimuksia ja ei ole perusteltua syytä olettaa, että tällaisen katetun joukkovelkakirjalainan vakuusmassa on laadultaan olennaisesti heikompi kuin edellä mainitun kiinnityspankkilain tarkoittamat julkisyhteisö- ja kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat.¹⁴⁶

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(146) Valvottava, joka hankkii edellä mainitun ulkomaisen katetun joukkovelkakirjalainan aikomuksella riskipainottaa ko. joukkovelkakirjalainan katetuille joukkolainoille sallitulla riskipainolla, tulee selvittää, täyttääkö kyseinen joukkovelkakirjalaina tässä luvussa säädetty rinnastettavuuden edellytykset. Rinnastamisesta tulee tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus mistä käy ilmi perustellut kyseiselle menettelylle.¹⁴⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(147) Finanssivalvonnalla on oikeus vaatia rinnastetun muun katetun joukkovelkakirjalainan ankarampaa riskipainotusta, jos rinnastuksen edellytykset eivät täyty.¹⁴⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(148) Vakuudeksi hyväksytyt omaisuuserät:¹⁴⁹

- a. saamiset jäsenmaiden valtioilta, jäsenmaiden keskuspankeilta, jäsenmaiden julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta ja jäsenmaiden aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta tai edellä mainittujen takaamat saamiset;
- b. lisäksi
 - saamiset jäsenmaiden ulkopuolisilta valtioilta ja keskuspankeilta, kansainvälisiltä kehityspankeilta ja kansainvälisiltä järjestöiltä tai edellä mainittujen takaamat saamiset, mikäli nämä saamiset

¹⁴⁶ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(21))

¹⁴⁷ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(21))

¹⁴⁸ VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(21))

¹⁴⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (68)

täyttävät luottoluokka 1:lle näiden vastuuryhmien kohdalla tässä standardissa asetetut vaatimukset sekä

- saamiset jäsenmaiden ulkopuolisilta julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta sekä aluehallinnoilta ja paikallisviranomaisilta tai edellä mainittujen takaamat saamiset, mikäli niitä käsitellään kuten saamisia luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä tai valtiolta ja keskuspankeilta tämän standardin lukujen 7.2 ja 7.3 mukaisesti ja nämä saamiset täyttävät luottoluokka 1:lle näiden vastuuryhmien osalta tässä standardissa asetetut vaatimukset, ja
- tämän kohdan mukaiset saamiset, mikäli nämä saamiset täyttävät luottoluokka 2:lle näiden vastuuryhmien kohdalla tässä standardissa asetetut vaatimukset, edellyttäen, että tällaiset saamiset eivät ylitä 20 % sellaisten liikkeeseen laskevien luottolaitosten liikkeessä olevien katettujen joukkolainojen nimellismäärästä;

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

- c. saamiset luottolaitoksilta, mikäli nämä saamiset täyttävät luottoluokka 1:lle tämän vastuuryhmän osalta tässä standardissa asetetut vaatimukset. Tällaisen saamisen kokonaismäärä ei kuitenkaan saa ylittää 15 % liikkeeseen laskevan luottolaitoksen liikkeessä olevien katettujen joukkolainojen nimellismäärästä. Saamisia, jotka aiheutuvat maksujen siirrosta kiinteistövakuudellisten lainojen velallisilta tai velallisten selvitystilasta katettujen joukkolainojen haltijoille ja näiden maksujen hallinnasta, ei sisällytetä 15 %:n raja-arvoon.

Saamisia jäsenmaiden luottolaitoksilta, joiden maturiteetti on enintään 100 päivää, ei koske edellä mainittu vaatimus luottoluokka 1:lle asetettujen edellytysten täyttymisestä, mutta näiden luottolaitosten tulee vähintään täyttää luottoluokka 2:lle tämän vastuuryhmän osalta tässä standardissa asetetut vaatimukset;

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 1.1.2011

- d. luotot, joiden vakuutena ovat asuinkiinteistö tai suomalaisten asunto-osakeyhtiöiden osakkeet kohdan 7.9 mukaisesti, enintään pienimpään pääoman määrään saakka
- sellaisten kiinteistöön kohdistuvien kiinnitysten tapauksessa, joiden määrä yhdessä paremmassa etuoikeusasemassa olevien kiinnitysten kanssa on korkeintaan 80 % kiinnitetyn omaisuuden arvosta; tai
 - ranskalaisten French Fonds Communs de Créances-rahastojen tai vastaavien jäsenvaltioiden lainsäädännön alaisuuteen kuuluvien

arvopaperistamisyhteisöjen, jotka arvopaperistavat asuinkiinteistöihin liittyviä saamisia, liikkeeseen laskemat etuoikeusasemaltaan parhaimmat osuudet. Jos tällaisia etuoikeusasemaltaan parhaimpia osuuksia käytetään vakuutena, joukkovelkakirjanhaltioiden suojaksi tarkoitettulla erityisellä julkisella valvonnalla¹⁵⁰ varmistetaan, että vähintään 90 % näihin osuuksiin liittyvistä omaisuuseristä muodostuu milloin tahansa, kun ne sisältyvät katepooliin, etuoikeutetuista kiinnityksistä, joiden määrä yhdessä paremmassa etuoikeusasemassa olevien kiinnitysten kanssa osuuk-sien enintään pienimpään pääoman määrään saakka ja kiinnitysten pääoman kanssa on korkeintaan 80 prosenttia kiinnitetyn omaisuuden arvosta, ja että osuudet täyttävät luottoluokka 1:lle tämän vastuuryhmän osalta tässä standardissa asetetut vaatimukset, kun tällaisten osuuksien määrä on korkeintaan 10 prosenttia kiinnitetystä omaisuudesta¹⁵¹.

- Saamisia, jotka aiheutuvat maksujen siirrosta, kiinteistövakuudellisten lainojen, etuoikeusasemaltaan parhaiden osuuksien tai vieraan pääoman ehtoisten arvopapereiden velallisilta tai velallisten selvitystilasta sekä maksujen hallinnasta, ei oteta huomioon 90 prosentin rajan laskemisessa.
- e. luotot, joiden vakuutena ovat liikekiinteistö tai suomalaisten asunto-osakeyhtiöiden osakkeet kohdan 7.9 mukaisesti, enintään pienimpään pääoman määrään saakka
- sellaisten kiinteistöön kohdistuvien kiinnitysten tapauksessa, joiden määrä yhdessä paremmassa etuoikeusasemassa olevien kiinnitysten kanssa on korkeintaan 60 prosenttia kiinnitetyn omaisuuden arvosta; tai
 - ranskalaisten French Fonds Communs de Créances-rahastojen tai vastaavien jäsenvaltioiden lainsäädännön alaisuuteen kuuluvien arvopaperistamisyhteisöjen, jotka arvopaperistavat asuinkiinteistöihin liittyviä saamisia, liikkeeseen laskemat etuoikeusasemaltaan parhaimmat osuudet. Jos tällaisia etuoikeusasemaltaan parhaimpia osuuksia käytetään vakuutena, joukkovelkakirjanhaltioiden suojaksi tarkoitettulla erityisellä julkisella valvonnalla¹⁵² varmistetaan, että vähintään 90 % näihin osuuksiin liittyvistä omaisuuseristä muodostuu milloin tahansa, kun ne sisältyvät katepooliin, etuoikeutetuista kiinnityksistä, joiden määrä yhdessä paremmassa etuoikeusasemassa olevien kiinnitysten kanssa osuuk-

¹⁵⁰ Direktiivin 2009/65/EY artikla 52 kohta 4

¹⁵¹ Direktiivi 2010/76/EU, liite VI, osa 1, kohta 68

¹⁵² Direktiivin 2009/65/EY artikla 52 kohta 4

Sitova

Annettu: 1.12.2010

Voimaan: 1.1.2011

sien enintään pienimpään pääoman määrään saakka ja kiinnitysten pääoman kanssa on korkeintaan 60 % kiinnitetun omaisuuden arvosta ja että osuudet täyttävät luottoluokka 1:lle tämän vastuuryhmän osalta tässä standardissa asetetut vaatimukset, kun tällaisten osuuksien määrä on korkeintaan 10 prosenttia kiinnitetystä omaisuudesta¹⁵³.

- Saamisia, jotka aiheutuvat maksujen siirrosta, kiinteistövakuudellisten lainojen, etuoikeusasemaltaan parhaiden osuuksien tai vieraan pääoman ehtoisten arvopapereiden velallisilta tai velallisten selvitystilasta sekä maksujen hallinnasta, ei oteta huomioon 90 prosentin raja-arvossa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

- f. luotot, joiden vakuutena on alus, edellyttäen, että alukseen kohdistuvien kiinnitysten määrä yhdessä paremmassa etuoikeusasemassa olevien kiinnitysten kanssa on korkeintaan 60 prosenttia kiinnitetyn omaisuuden arvosta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(149) Kohdassa 142 tarkoitetaan "vakuudella" tilannetta, jossa kohdan 148 alakohdissa (a) – (f) esitetyt omaisuuserät on lain nojalla käytettävä yksinomaan velkakirjanhaltijoiden suojaamiseen tappioilta.¹⁵⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 1.1.2011

(150) Ranskalaisten French Fonds Communs de Créances-rahastojen tai kohdassa 148 (d) ja (e) alakohdissa määriteltyjen vastaavien arvopaperistamis-yhteisöjen liikkeeseen laskemiin etuoikeusasemaltaan parhaimpiin osuuskseen ei sovelleta alakohdissa (d) ja (e) määriteltyä 10 prosentin rajoitusta 31.12.2013 asti, edellyttäen, että:

- arvopaperistettujen asuin- ja liikekiinteistöihin liittyvien saamisten alullepanija on saman konsolidoidun yritysryhmän jäsen, jonka jäsen katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskija on, tai saman keskuslaitokseen sidoksissa oleva yhteisö, johon myös katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskija on sidoksissa (saman ryhmän jäsenyys tai sidossuhde määritetään silloin, kun etuoikeusasemaltaan parhaimmat osuudet asetetaan katettujen joukkolainojenvakuudeksi); ja
- saman konsolidoidun yritysryhmän jäsenellä, jonka jäsen katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskija on, tai samaan keskuslaitokseen sidoksissa olevalla yhteisöllä, johon myös katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskija on sidoksissa, säilyy näiden etuoikeusasemaltaan par-

¹⁵³ Direktiivi 2010/76/E, liite VI, osa 1, kohta 68

¹⁵⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (68)

haiden osuuksien tukena oleva suurriskisin etuoikeusluokka¹⁵⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(151) Katetuiksi joukkolainoiksi hyväksytään kohdassa 148 (e) liikekiinteistö-
vakuudelliset luotot, kun luototusaste ylittää 60 prosenttia, mutta on enintään
70 prosenttia, jos katettujen joukkolainojen vakuudeksi pantattujen omai-
suuserien kokonaisarvo ylittää katetun joukkolainan jäljellä olevan nimellis-
määrän vähintään 10 %:lla, ja joukkovelkakirjojen haltijoiden vaateet täyttä-
vät luvussa 7.9.3 asetetut oikeusvarmuuden vaatimukset. Joukkovelkakirjojen
haltijoiden vaateilla on oltava parempi etuoikeusasema kuin muilla vakuuteen
kohdistuvilla vaateilla.¹⁵⁶

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(152) Katetuiksi joukkolainoiksi hyväksytään 31.12.2010 asti kohdassa 148
(f) luotot, joiden vakuutena on alus, kun luototusaste ylittää 60 prosenttia,
mutta on enintään 70 prosenttia. Poikkeusta tarkastellaan uudelleen ennen
määräajan päättymistä, minkä jälkeen sen voimassaoloaikaa voidaan jatkaa.¹⁵⁷

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(153) Valvottavien on täytettävä katettujen joukkolainojen vakuutena olevien
kiinteistöjen osalta tämän standardin luvussa 7.9.3 asetetut vähimmäisvaati-
mukset ja luvussa 7.9.4 laskemisesta annetut arvostussäännöt.¹⁵⁸

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(154) Katettuihin joukkolainoihin, jotka täyttävät sijoitusrahastolain (48/1999)
75 §:n mukaisen määritelmän kohdassa 143 ja jotka on laskettu liikkeeseen
ennen 31.12.2007, voidaan myös soveltaa edullisempaa käsittelyä niiden
erääntymispäivään saakka.¹⁵⁹

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(155) Katettujen joukkolainojen riskipaino määräytyy liikkeeseen laskevan
luottolaitoksen etuoikeusasemaltaan parhaimmille vakuudettomille vastuille
annetun riskipainon mukaan. Edellä mainittujen riskipainojen suhde on seu-
raava:¹⁶⁰

- mikäli saamiset luottolaitokselta saavat 20 %:n riskipainon, katettu-
jen joukkolainojen riskipaino on 10 %;
- mikäli saamiset luottolaitokselta saavat 50 %:n riskipainon; katettu-
jen joukkolainojen riskipaino on 20 %;
- mikäli saamiset luottolaitokselta saavat 100 %:n riskipainon; katettu-
jen joukkolainojen riskipaino on 50 %;

¹⁵⁵ CRD3

¹⁵⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (68e), sisältää kansallisen harkinnan

¹⁵⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (68)

¹⁵⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (69) sekä liite VIII, 2. osa, kappale 8 ja liite
VIII, 3. osa, kohdat (62–65)

¹⁵⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (70)

¹⁶⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 12. (71) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspal-
veluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria
asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite I kohta 21

- mikäli saamiset luottolaitokselta saavat 150 %:n riskipainon; katettujen joukkolainojen riskipaino on 100 %;

7.13 Arvopaperistettut erät

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(156) Arvopaperistettujen erien riskipainot määräytyvät Finanssivalvonnan arvopaperistamisesta annetun standardin 4.3h Arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimus mukaan.¹⁶¹

7.14 Saamiset yrityksiltä, joista on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitus

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(157) Yrityksen lyhytaikaiset saamiset, joilla on hyväksytyyn luottoluokituslaitoksen antama lyhytaikainen luottoluokitus saavat riskipainon, joka määräytyy alla olevan luettelon mukaisesti:¹⁶²

- Luottoluokka 1: 20 %
- Luottoluokka 2: 50 %
- Luottoluokka 3: 100 %
- Luottoluokka 4: 150 %
- Luottoluokka 5: 150 %
- Luottoluokka 6: 150 %

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(158) Hyväksytyjen ulkoisten luottoluokituslaitosten luottoluokitukset on muunnettu kohdan 157 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.¹⁶³ (liitteessä I)

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(159) Lyhytaikaisen luottoluokituksen omaavien saamisten alkuperäinen juoksu-aika on yleensä alle 13 kuukautta, mikäli muuta ei luokituksen yhteydessä ole sanottu.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(160) Lyhytaikaisten saamisten luokituksiin liittyviä näkökohtia ja niiden käyttöä on lisäksi selostettu tämän standardin kohdassa 6.1.4.

¹⁶¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 13. (72)

¹⁶² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 14. (73) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(22)

¹⁶³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 14. (73)

7.15 Sijoitusrahastosijoitukset

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(161) Sijoitusrahastosijoituksilla tarkoitetaan tässä sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja ja sijoitettuja varoja sekä niistä johtuvia velvoitteita. Sijoitusrahastoilla tarkoitetaan siis suomalaisia sijoitusrahastoja ja myös suomalaisiin sijoitusrahastoihin rinnastuvia ulkomaisia yhteissijoitusyrityksiä eli kaikkia avoimia ja vaihtuvapääomaisia yhteissijoitusyrityksiä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(162) *Sijoitusrahastosijoitusten riskipaino on 100 %, mikäli asiasta ei muuta myöhemmin määrätä.*¹⁶⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(163) *Sijoitusrahastosijoitukset, joilla on hyväksytyn luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus, saavat riskipainon, joka määräytyy alla olevan luettelon mukaisesti:*¹⁶⁵

- Luottoluokka 1: 20 %
- Luottoluokka 2: 50 %
- Luottoluokka 3: 100 %
- Luottoluokka 4: 100 %
- Luottoluokka 5: 150 %
- Luottoluokka 6: 150 %

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(164) *Hyväksytyjen ulkoisten luottoluokituslaitosten luottoluokitukset on muunnettu kohdan 163 luettelon mukaisiksi luottoluokiksi.*¹⁶⁶
(liitteessä I)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(165) Kohdan 163 mukaista riskipainotusta voidaan soveltaa vain, jos sijoitusrahaston luottoluokitus täyttää seuraavat kriteerit:¹⁶⁷

- sijoitusrahaston luottolaadun arviointi ja luottoluokitus perustuu pääasiassa alla olevien sijoitusten ja varojen luottolaatuun;
- mikäli muilla tekijöillä (esim. rahaston johdon laadun arvioinnilla tai rahaston volatiliteetilla) on merkittävä vaikutus luokitukseen, tulee valvottavan arvioida näiden tekijöiden vaikutuksen laajuus arvioidessaan mikäli luokitus edelleen täyttää asetetut edellytykset ja mikäli

¹⁶⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (74) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(23))

¹⁶⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (75) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(24))

¹⁶⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (75)

¹⁶⁷ Guidelines on the Recognition of External Credit Assessment Institutions, CEBS 20.1.2006, kohdat 170-173

luokitusten ja luottoluokkien välisiin kuvauksiin tarvitaan korjaavia toimenpiteitä;

- vain kiinteätuottoisia (fixed-income) sijoitusrahastoja koskevat luokitukset ovat hyväksyttäviä.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(166) Tähän vastuuryhmään ei lueta pääomarahastoja. Pääomarahastoja käsitellään luvun 7.11 Erät, jotka viranomaisen määrätyksen mukaan sisältävät korkean riskin sääntöjen mukaisesti.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(167) *Kun toimivaltaiset viranomaiset katsovat, että sijoitusrahastosijoitukseen liittyy erityisen suuria riskejä, niiden on vaadittava, että sijoitusten riskipaino on 150 %.*¹⁶⁸

Perustelu
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(168) Finanssivalvonta ei vielä ole määrittänyt kohdan 167 mukaisia korkean riskin sijoitusrahastosijoituksia.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(169) *Valvottavat voivat määrittää sijoitusrahastosijoituksille riskipainon alla kohdissa 170-173 säädetyllä tavalla, jos seuraavat kriteerit täyttyvät:*¹⁶⁹

- sijoitusrahastoa hallinnoi yhtiö, joka on jäsenvaltiossa valvonnan alainen tai jonka toiminnan edellytys on luottolaitosten ja/tai sijoituspalveluyritysten toimintaa valvovan toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä, jos*
 - niitä hallinnoi yhtiö, jonka katsotaan olevan yhteisön lainsäädännön vaatimuksia vastaavan valvonnan alainen, ja*
 - toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö on varmistettu riittävän hyvin;*
- sijoitusrahaston esite tai vastaava asiakirja sisältää seuraavat tiedot;*
 - luokittelu omaisuuseristä, joihin sijoitusrahasto saa sijoittaa;*
 - jos sovelletaan sijoitusrajoja, tiedot suhteellisista rajoista ja niiden laskemisessa sovellettavista menetelmistä;*
- sijoitusrahaston liiketoiminnasta raportoidaan vähintään vuosittain, jotta voidaan arvioida sen varat, velat, tulot ja toiminnan sisältö raportointikauden aikana.*

¹⁶⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (76), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(25)

¹⁶⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (77)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(170) Jos valvottava on tietoinen sijoitusrahaston sijoituksista, se voi määrittää sijoitusrahastosijoitukselle riskipainon näiden tiedossa olevien sijoitusten keskiarvona tässä standardissa esitettyjen sääntöjen ja riskipainojen avulla.¹⁷⁰

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(171) Jos valvottava ei ole tietoinen sijoitusrahaston sijoituksista, se voi laskea sijoitusrahaston sijoituksille keskimääräisen riskipainon tässä standardissa esitettyjen sääntöjen ja riskipainojen avulla olettaen, että sijoitusrahaston ensimmäiset sijoitukset kohdistuvat sijoitusrahaston valtuuksien mukaisen enimmäismäärän puitteissa ensin vastuuryhmiin, joihin liittyy korkeimmat vakavaraisuusvaatimukset ja jatkaa tämän jälkeen sijoitusten tekemistä alemman vakavaraisuusvaateen vastuuryhmiin, kunnes sijoitusten enimmäismäärä saavutetaan.¹⁷¹

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(172) Valvottavat voivat valtuuttaa kolmannen tahon laskemaan sijoitusrahastosijoitukselle kohdissa 170 ja 171 esitettyjen menetelmien mukaisen riskipainon ja raportoidaan siitä edellyttäen, että laskelmien ja raportoinnin laatu voidaan varmistaa asianmukaisesti.¹⁷²

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(173) Jos jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy kolmannessa maassa toimivan sijoitusrahastosijoituksen 169 (a) mukaisesti, Finanssivalvonta soveltaa kyseistä hyväksyntää tekemättä omaa arviota sijoitusrahastosta.¹⁷³

7.16 Muut erät

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(174) Finanssivalvonnan standardissa 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus tarkoitettujen aineellisten hyödykkeiden¹⁷⁴ riskipaino on 100 %.¹⁷⁵

¹⁷⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (79) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(25)

¹⁷¹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (80) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(25))

¹⁷² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (81)

¹⁷³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 15. (78), sisältää kansallisen harkinnan ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(25))

¹⁷⁴ Standardin 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus, liite 1

¹⁷⁵ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (82)

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(175) Ennakkomaksujen ja siirtosaamisten, joiden osalta valvottava ei pysty määrittelemään vastapuolta Finanssivalvonnan standardin 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti, riskipaino on 100 %.¹⁷⁶ Tämä koskee myös omassa käytössä olevia huoneisto-osakkeita.

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(176) Saamiset maksujen välityksestä saavat 20 %:n riskipainon.¹⁷⁷

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(177) Kassan ja kullan riskipaino on 0 %.¹⁷⁸

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(178) Osakkeiden ja muiden omistusosuuksien riskipaino on vähintään 100 % ellei niitä ole vähennetty omista varoista.¹⁷⁹

SitovaAnnettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(179) Vastuuryhmään voidaan myös sisällyttää valvottavan vastuulla oleva leasing-omaisuuden jäännösarvo, mikäli sitä ei ole sisällytetty muihin vastuuryhmiin.¹⁸⁰ Kun saaminen on leasing-omaisuuden jäännösarvo, riskipainotettujen saamisten yhteismäärä on laskettava seuraavasti: $1/t \times 100 \% \times$ vastuuarvo, missä t on suurempi kuin 1 ja jäljellä olevan leasing-sopimuksenkauden kokonaisten vuosien määrää kuvaava lähin luku¹⁸¹

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(180) Omaisuuserien takaisinmyynti- ja takaisinostosopimukset ja termiinosotopimukset riskipainotetaan transaktioiden vastapuolten sijaan kyseisten omaisuuserien mukaan.¹⁸²

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(181) Riskipainoa 10 % voidaan soveltaa saamisiin luottolaitoksilta, jotka ovat erikoistuneet kotijäsenvaltioidensa pankkien välisiin markkinoihin ja julkisen sektorin lainamarkkinoihin ja jotka ovat toimivaltaisten viranomaisten tiiviissä valvonnassa, kun kyseisten omaisuuserien täytenä vakuutena on kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä ja riittäväksi vakuudeksi katsoma 0 %:n tai 20 %:n riskipainon saanut erä.¹⁸³

SitovaAnnettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(182) Finanssivalvonnan standardin 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti tehdyt ryhmäkohtaiset arvonalentumiskirjaukset huomioidaan tässä vastuuryhmässä. Ryhmäkohtaisiin arvonalentumiskirjauksiin sovelletaan 100

¹⁷⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (83)¹⁷⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (84) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohtal(27)¹⁷⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (84) ja (87) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007), asetuksen liite kohta I(26))¹⁷⁹ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (86)¹⁸⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite VII, 3. osa, kohta 4, liite VIII, 1. osa, kohdat 26-28 ja 2. osa, kohdat 14-19¹⁸¹ Direktiivin 2009/83/EY, liite VI, 1. osa, kohta 16.1 (90)¹⁸² Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (88)¹⁸³ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (85)

‰:n riskipainoa ja ne vähennetään tästä vastuuryhmästä 16. Muut erät.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(183) Jos valvottava tarjoaa luottoriskin suojausta useille saamisille sillä ehdolla, että n:s saamiin liittyvä laiminlyönti laukaisee maksuvelvollisuuden ja kyseinen maksuvelvollisuuden laukaiseva tapahtuma johtaa sopimuksen purkamiseen ja jos hyväksytty luottoluokituslaitos on antanut tuotteelle ulkoisen luottoluokituksen, sovelletaan Finanssivalvonnan standardissa 4.3h Arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimus esitettyjä riskipainoja. Jos hyväksytty luottoluokituslaitos ei ole antanut tuotteelle luottoluokitusta, koriin kuuluvien saamisten riskipainot lasketaan yhteen (pois lukien n-1 -saamiset) siten, että niiden yhteissumma on enintään 1 250 %. Näin saadut yhteenlasketut riskipreemiot kerrotaan luottojohdannaisen tarjoaman suojan nimellisarvolla; näin saadaan omaisuuserien riskipainotettu määrä. Yhteen lasketuista saamisista vähennettävät n-1 -saamiset määritetään siten, että niihin kuuluvat ne saamiset, jotka tuottavat alemman riskipainotetun saamisen määrän kuin mikään yhteen laskettuihin saamiin kuuluva riskipainotettu saaminen.¹⁸⁴

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(184) Leasing-sopimusten vastuuarvon on muodostuttava diskontatuista leasing-maksujen vähimmäismääristä. Leasing-maksujen vähimmäismäärillä tarkoitetaan leasing-kaudella maksettuja maksuja, jotka vuokraajalta vaaditaan tai voidaan vaatia maksamaan, mukaan lukien mahdollinen edullinen osto-optio (eli optio, jonka käyttäminen on kohtuullisen varmaa). Leasing-maksujen vähimmäismäärään on sisällytettävä myös vakuudellinen jäännösarvo, joka täyttää standardin 4.3e luvun 7.1 ehtoja, jotka koskevat luottosuojan tarjoajien hyväksyttävyyttä sekä standardin 4.3e lukujen 7.3 ja 7.4 mukaisia muiden vakuustyyppien tunnistamisen vähimmäisvaatimuksia. Nämä saamiset on luokiteltava asianmukaiseen vastuuryhmään tämän standardin luvun 5.4 mukaisesti.

¹⁸⁴ Direktiivin 2006/48/EY liite VI, 1. osa, kohta 16. (89)

8

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

8.1 Yleiset periaatteet

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Tämän luvun 8 periaatteita vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseksi sovelletaan sellaisiin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, joissa riskin toteutuessa voidaan menettää koko sopimuksen arvo.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Standardissa 4.3k Vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimus käydään läpi vakavaraisuuslaskentaan liittyvät periaatteet sellaisten vastapuoliriskiä sisältävien sitoumusten osalta, joissa riski kohdistuu lähinnä valuuttakurssien, korkojen, osake- ja hyödykehintojen muutosten vaikutukseen sopimuksen arvoon.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) Standardissa 4.3k esitellään lisäksi sisäisen mallin menetelmä, jolla viranomaisten luvalla voidaan vaihtoehtoisesti laskea korkosopimusten, valuuttakurssisopimusten ja kultaa koskevien sopimusten sekä muihin kohde-etuuksiin ja indekseihin sidottujen sopimusten, jotka koskevat osakkeita, jalometalleja tai muita hyödykkeitä, vastapuoliriskistä syntyvä vakavaraisuusvaatimus samoin kuin takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimusten, arvopapereiden ja hyödykkeiden lainaksiantamisen tai -ottamisen, vakuudelliseen limiittiluotonannon (margin lending) ja pitkän selvitysajan transaktioiden vakavaraisuusvaatimus.

Sitova

Annettu: 14.11.2007
Voimaan: 14.11.2007

(4) Myös taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan vakavaraisuuslaskennassa huomioon noudattaen kaksivaiheista menettelytapaa. *Sitoumuksille määritellään ensin vastuuarvo, jota tässä luvussa kutsutaan luottovasta-arvoksi, painottamalla sitoumukset sitoumustyyppin ja siihen liittyvän riskin mukaan määräytyvällä luottovasta-arvokertoimella. Sitoumustyyppiin sovellettava luottovasta-arvokerroin määräytyy tämän standardin kappaleen 8.3 mukaan. Kerroimet ovat joko 100 %, kun kyseessä on korkean riskin erä, 50 %, kun kyseessä on keskimääräisen riskin erä, 20 %, kun kyseessä on keskimääräi-*

sen/alhaisen riskin erä, tai 0 %, kun kyseessä on alhaisen riskin erä. Taseen ulkopuoliset sitoumukset jaetaan siis edellä mainittuihin riskiluokkiin riskin mukaan¹⁸⁵

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Toisessa vaiheessa luottovasta-arvo painotetaan sopimuksen vastapuolen mukaan määräytyvällä riskipainolla, siten kuten tämän standardin luvussa 7 sanotaan.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(6) Taseen ulkopuolisista sitoumuksista otetaan huomioon kaikki sellaiset käyttöön otetut ja käyttämättömät sitoumukset, joihin sisältyy vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva riski.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) Taseen ulkopuolinen sitoumus otetaan vakavaraisuuslaskennassa huomioon jäljellä olevan sitoumusajan suurimman sitoumusmäärän mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset kuin korko-, valuuttakurssi- ja kulta-, hyödyke- ja osakesidonnaiset erät huomioidaan sen määräisenä, mitä sopimuksen perusteella voidaan joutua maksamaan

8.2 Vakuuksien huomioon ottaminen

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin liittyvät vakuudet huomioidaan standardissa 4.3e Luottoriskin vähentämistekniikat luottoriskin standardimenetelmää käytettäessä esitetyn mukaisesti ennen tässä luvussa 8 esitettyä taseen ulkopuolisten sitoumusten luottovasta-arvon laskentaa.

¹⁸⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 78(1) ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 5 § 2 mom.

8.3 Luottovasta-arvokerroinluokat

8.3.1 Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 100 % (korkea riski)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(10) Seuraaviin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sovelletaan 100 %:n luottovasta-arvokerrointa:¹⁸⁶

- luoton korvaavat takaukset
- luottojohdannaiset
- tunnusteet
- siirrot vekseleissä, joissa ei ole toisen luottolaitoksen nimeä
- liiketoimet takaisinostovelvollisuuksin
- peruuttamattomat luoton korvaavat valmiusmaksusitoumukset
- termiiniostosopimuksilla ostetut omaisuuserät
- talletuksentekosopimukset (forward forward deposits)
- osittain maksettujen osakkeiden ja muiden arvopapereiden maksamaton osa
- omaisuuserien takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimukset (direktiivin 86/635/ETY 12 artiklan 3 ja 5 kohdan mukaiset)
- muut korkean riskin erät

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) Edellä luetellut sitoumukset jaetaan tässä 5 alaryhmään:

1. Takaussitoumukset ja muut suorat luoton vastineet

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) Ryhmään luetaan taseen ulkopuoliset sitoumukset, joita voidaan pitää suorina luoton vastineina. Sitoumustyyppiä voidaan pitää suorana luoton vastineena silloin, kun siihen liittyvä luottoriski vastaa samalta vastapuolelta olevan, taseeseen kirjatun saamisen luottoriskiä. Luottojohdannaissopimuksia käsitellään tässä standardissa erikseen tämän luvun alaryhmässä 2.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) Ryhmään kuuluvat ensinnäkin rahamääräisen suoritusvelvollisuuden vakuudeksi annetut takaukset ja pantit. Kyseisille sitoumuksille on ominaista se, että sitoumuksenantajan luottoriski riippuu samalla tavalla asiakkaan kyvystä suoriutua rahamääräisistä velvoitteistaan kuin jos sitoumuksenantaja olisi itse luottottanut asiakasta.

¹⁸⁶ Direktiivin 2006/48/EY liite II ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 5 §

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) Ryhmään luetaan lisäksi vekselin ja sekin siirtämisestä johtuvat vastuut samoin kuin takauksen luonteiset remburssivastuut.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) Nämä erät luetaan siihen vastuuryhmään, johon sitoumukseen perustuva takautumissaaminen päävelkasuhteen velalliselta olisi luettava. Jos pantattu omaisuus kuuluu suurempaa pääomavaatimusta edellyttävään vastuuryhmään kuin se päävelkasuhteen velallisen perusteella määräytyvän riskipainotuksen perusteella kuuluisi, luetaan pantattu omaisuus kuitenkin ensiksi mainittuun vastuuryhmään. Jos sen, jonka puolesta panttaus on tehty, riskipaino on suurempi kuin pantatun omaisuuden, luetaan pantattu omaisuus kuitenkin tähän suurempaan vastuuryhmään.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) Toisen velasta pantattu omaisuus otetaan vakavaraisuuslaskelmassa huomioon pantatun omaisuuden kirjanpitoarvosta.

2. Luottojohdannaissopimukset¹⁸⁷

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(17) Valvottavat voivat sekä siirtää pois (suojan ostaja, riskin myyjä) että ottaa luottoriskiä (suojan myyjä, riskin ostaja) luottojohdannaissopimuksilla.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(18) Ryhmään kuuluvat luottoriskinvaihtosopimukset (CDS), tuottojen vaihtosopimukset (TRS) sekä luottoriskin vaihtolainat (CLN).

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(19) Pääomavaatimukseen vaikuttaa kunkin sopimuksen erityisrakenne. Yleisenä edellytyksenä on kuitenkin, että sopimuksen perusteella luottoriskin voidaan katsoa siirtyneen toiselle osapuolelle. Edellytykset, milloin sopimuksen voidaan katsoa siirtävän luottoriskiä valvottavalta vastapuolelle, on selvitetty standardissa 4.3e.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(20) Jos luottoriskin ei sopimuksella katsota siirtyvän toiselle sopimusosapuolelle eli luottoriskin katsotaan säilyvän valvottavalla, ei ostettua suojaa huomioida ja sopimuksen kohteena oleva omaisuus on riskipainotettava normaalisti sen omien ominaisuuksiensa perusteella.

2.1 Vakavaraisuuskäsittely suojan myyjän kannalta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(21) Rahoittamattomassa luottojohdannaissopimuksessa, joita ovat luottoriskinvaihtosopimukset ja tuottojen vaihtosopimukset, suojan myyjän vastuuksi muodostuu se määrä, joka sopimuksen perusteella on suojattavasta omaisuudesta enimmäiskorvauksena maksettava. Tämä huomioidaan suorana luoton

¹⁸⁷ Rahoitustarkastuksen kannanotto (K/22/2000/TTO) Luottojohdannaisten käsittely luottolaitoksen vakavaraisuuslaskennassa ja suurissa asiakasriskeissä, annettu 5.12.2000 ja sitä täydentävä tulkinta 4/2003, annettu 27.5.2003.

vastineena suojattavan omaisuuserän riskipainon mukaan painotettuna.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(22) Rahoitetussa luottojohdannaisessa (luottoriskin vaihtolainat) suojan myyjälle syntyy luottoriskiä sekä itse referenssiomaisuudesta että luottojohdannaisopimuksen vastapuolesta. Jos vastapuoli on erillisyhtiö (SPV, special purpose vehicle) valvottavalla voi olla luottoriskiä myös arvopapereiden liikkeeseen laskemisesta saaduilla varoilla ostetuista vakuutena olevista arvopapereista. Riskin enimmäismäärä on kuitenkin sopimuksen vaatiman rahoituksen määrä, joka riskipainotetaan joko referenssiomaisuuden perusteella tai johdannaisopimuksen vastapuolen perusteella, riippuen siitä kumman riskipaino on suurempi. Jos vakuutena on arvopapereita, riskipaino määräytyy tämän perusteella.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(23) Mikäli sopimuksen perusteella maksettava korvaus on sovittu kiinteäksi, on suojattavan omaisuuden riskipainotettava luottoriski tämän suuruinen.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(24) Mikäli sopimuksen perusteella maksettava korvaus perustuu takaisin saatavalla määrällä vähennettyyn nimellismäärään tai omaisuuden fyysisestä toimituksesta saadulla määrällä vähennettyyn nimellismäärään, suojattavan omaisuuden riskipainotettava luottoriski on sopimuksen perusteella maksuun tuleva enimmäismäärä.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(25) Sellaisen luottoriskin vaihtolainan, jonka referenssiomaisuutena on useita lainoja tai varallisuuseriä ja joka lankeaa maksuun, kun ensimmäiselle referenssiomaisuuteen sisältyvälle lainalle tapahtuu maksuvelvollisuuden laukaiseva tapahtuma, vakavaraisuusvaatimus lasketaan suojan myyjän osalta kaikille niille lainoille tai varallisuuserille, jotka sisältyvät referenssi-omaisuuteen. Kaikkien referenssiomaisuuteen sisältyvien lainojen riskipainotetut määrät lasketaan yhteen luottojohdannaisen riskipainotetun kokonaismäärän laskemiseksi. Kunkin lainan riskipainotettu määrä saadaan kertomalla luottojohdannaisella annetun suojauksen nimellismäärä ko. lainan vastapuolen mukaisella riskipainolla. Vakavaraisuusvaatimuksen määrä on kuitenkin enintään se määrä, joka luottojohdannaisopimuksen perusteella voidaan enintään joutua maksamaan. Enimmillään vakavaraisuusvaatimus on suuruudeltaan se määrä, joka vastaa sopimuksen määrän vähentämistä omista varoista.

2.2. Vakavaraisuuskäsittely suojan ostajan kannalta

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(26) Jos omaisuuteen liittyvä luottoriski on kokonaan tai osittain siirretty pois valvottavalta luottojohdannaisopimuksella, joka ei vaadi rahoitusta (luottoriskinvaihtosopimukset ja tuottojen vaihtosopimukset), voi suojan ostajana toimiva valvottava riskipainottaa tällaisen omaisuuserän sopimuksen vastapuolen riskipainon mukaan. Tällöin luottojohdannaisesta ei käsitellä taseen ulkopuolisena sitoumuksena tässä luvussa 8 esitettyjen sääntöjen mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(27) Luottosuojan ostaja voi luottoriskin vakavaraisuusvaatimusta laskiessaan antaa vastuulle luottosuojan tarjoajan mukaisen riskipainon, mikäli kyseessä on luottoriskin vähentämistekniikoita koskevassa standardissa 4.3e tarkoitettu hyväksyttävä luottosuojan myyjä ja luottosuoja täyttää standardissa 4.3e asetetut vähimmäisvaatimukset. Sopimuksen mukainen suojan aste, juoksu-aika, valuutta sekä sopimuksen perusteella saatava korvaus ratkaisee mihin asti riskipainona voidaan käyttää sopimuksen vastapuolen riskipainoa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(28) Rahoittamattoman luottojohdannaisen vakavaraisuuskäsittely suojan ostajan kannalta vastaa pääosin takauksen käsittelyä. Jos luottosuojan myyjän riskipaino on suurempi kuin alkuperäisen omaisuuserän, ei riskipainoa kuitenkaan tarvitse lisätä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(29) Rahoitetussa luottojohdannaissopimuksessa (luottoriskin vaihtolaina) suojattavan omaisuuden riskipaino alenee nolnaan sopimuksen perusteella saadun rahoituksen osalta.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(30) Jos saatava korvaus on sovittu kiinteäksi, luottoriskiä alennetaan sillä määrällä, jonka luottolaitos tulee saamaan/pitää itsellään, kun korvauksen suorittamisen realisoiva tapahtuma (credit event) sattuu.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(31) Mikäli maksuvelvollisuuden laukaisevan tapahtuman perusteella saatavaksi korvaukseksi on sovittu takaisin saatavalla määrällä (recovery value) tai omaisuuden fyysisestä luovutuksesta saatavalla määrällä vähennytyksi referenssiomaisuuden nimellisiarvoksi, luottoriski lasketaan tässäkin tapauksessa kertomalla suojattavan omaisuuden nimellisarvo suojan myyjän riskipainolla.

3. Luovutettuihin omaisuuseriin liittyvät sitoumukset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(32) Ryhmään kuuluvat sellaiset omaisuuserien luovutukset, joille ominaisena piirteenä voidaan pitää sitä, että luovutuksesta huolimatta luottoriski säilyy varojen myyjällä. Tällaisia järjestelyjä ovat esimerkiksi varojen luovutukset, joissa myyjälle jää sopimuksen perusteella velvollisuus vastata ostajalle luovutuksen jälkeisistä luottotappioista. Varojen myyjällä voi myös olla riski omaisuuden arvon alenemisesta luovutuksen jälkeen.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(33) Erään ei kuitenkaan lueta luovutettuja varoja ainoastaan sillä perusteella, että luovutukseen liittyy korun- tai valuutanvaihtosopimus, optio- tai termiini-sopimus, sitova luottolupaus tai muu sellainen sitoumus luovutuksensaajan suojaamiseksi korko-, valuutta-, osakekurssi- tai maksuvalmiusriskiltä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(34) Jos varoja on siirretty erillisyhtiölle tai muulle osapuolelle, johon luottolaitos tai sijoituspalveluyritys on sijoittanut pääomaa huonommalla etuoikeudella kuin muut sijoittajat, luovutetut varat luetaan tähän ryhmään huonommalla etuoikeudella tehtyä sijoitusta vastaavalla määrällä.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(35) Sopimukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon luovutuksen kohteena oleva omaisuus olisi saamisten ja sijoitusten luvussa 7 olevan riskiluokituksen perusteella luettava.

4. Sitoumukset tulevaisuudessa toteutuvista varojen hankinnoista

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(36) Ryhmään kuuluvat sitoumukset tulevaisuudessa toteutuvista varojen hankinnoista, joihin ei liity ostajan eikä myyjän osalta harkinnanvaraisuutta. Kyseisiä sitoumuksia ovat esimerkiksi termiiniostosopimukset, talletuksente-kosopimukset ja osittain maksetut arvopaperit, joiden maksamaton osa tul-laan varmuudella vaatimaan maksettavaksi. Sitoumusten keskeinen tunnus-merkki on se, että niiden perusteella sitoumuksenantaja altistuu tulevaisuu-
dessa täydelle luottoriskille.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(37) Sopimukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon kaupan kohteena oleva omaisuus, talletusten vastaanottaja tai arvopaperi olisi saamisten ja sijoitus-ten luvussa 7 olevan riskiluokituksen perusteella luettava. Mikäli näiden sopi-musten markkina-arvo sisältyy kirjanpidossa taseen varoihin, vähennetään se taseesta vakavaraisuutta laskettaessa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(38) Osittain maksetuista arvopapereista otetaan huomioon maksamaton määrä, joka voidaan vaadittaessa edellyttää maksettavaksi.

5. Myydyt arvopaperit, joihin liittyy asetettu takaisinmyyntioptio

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(39) Ryhmään kuuluvat lisäksi arvopaperien myyntisopimukset, joihin liittyy ostajalle asetettu optio myydä arvopaperit halutessaan takaisin luottolaitok-selle.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(40) Sopimus luetaan siihen vastuuryhmään, johon kaupan kohteena oleva omaisuus olisi saamisten ja sijoitusten luvussa 7 olevan riskiluokituksen pe-rusteella luettava.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(41) Edellä kohdissa 10–39 kuvattuja esimerkkiryhmiä ei tule pitää tyhjentä-
vinä kuvauksina niistä sitoumustyypeistä, joihin sovelletaan 100 %:n luotto-
vasta-arvokerrointa. Arvioitaessa johonkin tiettyyn luottoriskiä sisältävään
sitoumustyyppiin sovellettavaa luottovasta-arvokerrointa lähtökohtana onkin
pidettävä sitä, että siihen sovelletaan 100 %:n luottovasta-arvokerrointa.
Alempaa luottovasta-arvokerrointa voidaan soveltaa vain, jos se on jonkin
jäljempänä esitettävän periaatteen nojalla perusteltua.

8.3.2 Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 50 % (keskimääräinen riski)

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(42) Seuraaviin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sovelletaan 50 %:n luottovasta-arvokerrointa:¹⁸⁸

- myönnetyt ja annetut remburssit (ks. myös 20 %:n luottovasta-arvokerroinluokka)
- takuusitoumukset ja korvausvastuut (mukaan lukien tarjous- ja suoritustakuut, tullin- ja veronmaksusuoritukset) ja takaukset jotka eivät ole luottoa korvaavia
- peruuttamattomat valmismaksusitoumukset, jotka eivät ole luottoa korvaavia
- käyttämättömät luottojärjestelyt (sopimukset luoton myöntämisestä, arvopapereiden ostamisesta, takausten antamisesta tai tunnustejärjestelyt), joiden alkuperäinen juoksuaika on pidempi kuin yksi vuosi
- velkasitoumusten liikkeeseenlaskujärjestelyt (NIF) ja jatkuvat luoton merkintäjärjestelyt (RUF)
- muut erät, joihin liittyy suuruudeltaan keskimääräinen riski, sellaisina kun niistä on ilmoitettu komissiolle.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(43) Ryhmään luetaan taseen ulkopuoliset sitoumukset, joihin sisältyy merkittävä luottoriski mutta joihin voidaan soveltaa 100 %:a alemmaa luottovasta-arvokerrointa sitoumustyyppiin liittyvien lieventävien asianhaarojen vuoksi.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(44) Edellä luetellut sitoumukset jaetaan tässä 3 alaryhmään:

1. Takuusitoumukset ja muut vastaavat yksilöityihin liiketoimiin liittyvät sitoumukset

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(45) Ryhmään luetaan urakka-, toimitus-, vientitakuusitoumukset ja muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut takuusitoumukset asiakkaan yksilöidyn yhden tai useamman kaupallisen velvoitteen, julkisoikeudellisen velvoitteen tai korvausvelvoitteen täyttämiseksi. Ryhmään kuuluvia sitoumuksia ovat lisäksi tarjoustakuut.

Sitova

Annettu: 1.12.2006

Voimaan: 1.3.2007

(46) Jotta 50 %:n luottovasta-arvokerrointa voidaan soveltaa, täytyy taattavan velvoitteen liittyä johonkin yksilöityyn liiketoimeen. Lisäksi sitoumuksen täytyy taata muuta kuin rahamääräistä suoritusvelvollisuutta. Poikkeus siitä, että sitoumuksen tulee kohdistua muuhun kuin rahamääräiseen velvoitteen-

¹⁸⁸ Direktiivin 2006/48/EY liite II ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 5 §

seen, ovat julkisoikeudellisia velvoitteita koskevat sitoumukset.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(47) Yksilöityjä vero- tai tullimaksuja koskeviin takuusitoumuksiin voidaan soveltaa 50 %:n luottovasta-arvokerrointa.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(48) Sitoumukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon asiakas, jonka puolesta takuu annetaan, saamisten ja sijoitusten luvussa 7 esitetyn riskiluokituksen mukaan kuuluu.

2. Merkintäsitoumukset ja lisäluottojärjestelyt

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(49) Tiettyihin merkintäsitoumuksiin ja lisäluottojärjestelyihin sovelletaan 50 %:n luottovasta-arvokerrointa. Erään luetaan arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä annettavat merkintäsitoumukset sekä joukkovelkakirja- ja yritystodistusohjelmat ja muut sellaiset ohjelmat, joissa luottolaitos sitoutuu vastaamaan tulevaisuudessa liikkeeseen laskettavien arvopapereiden merkittämisestä.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(50) Erään luetaan myös sitoumukset, joissa luottolaitos sitoutuu järjestämään lainanottajalle varoja sovittuun määrään saakka pitkähkön ajan kuluessa toistuvina lyhytaikaisina velkakirjoina, joihin liittyy merkintäsitoumus. Näihin sitoumuksiin rinnastetaan sitoumukset, joissa valvottava sitoutuu muuten kuin arvopaperit merkitsemällä luotottamaan asiakastaan arvopapereiden jäädessä merkitsemättä.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(51) Tässä kohdassa tarkoitettuihin sitoumuksiin sovellettava alempi luottovasta-arvokerroin perustuu siihen, että kyseisissä sitoumuksissa valvottavan velvollisuus merkitä arvopapereita tai muuten luotottaa asiakasta arvopapereiden jäädessä merkitsemättä toteutuu vain, jos muut markkinaosapuolet eivät ole merkinneet kyseisiä arvopapereita. Jos sitoumuksen luonne on sellainen, että kohtuullisella todennäköisyydellä vain osa sitoumuksesta otetaan käyttöön, voidaan siihen soveltaa 50 %:n luottovasta-arvokerrointa. Sitoumuksen käyttöönotolla tarkoitetaan tässä esimerkiksi arvopaperin merkitsemistä, ei sitoumukseen liittyvän luottoriskin realisoitumista.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(52) Sitoumukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon liikkeeseen laskettu arvopaperi luetaan.

3. Muut yli 1 vuoden sitoumukset

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(53) Lisäksi 50 %:n luottovasta-arvokerrointa sovelletaan luottolupauksiin, luottolimiitteihin ja muihin sellaisiin sitoumuksiin, joita ei lueta muihin eriin, joiden alkuperäinen juoksu-aika on yli yksi vuosi ja joita luottolaitos ei voi ra-

joituksetta peruuttaa.

Sitova

Annettu: 14.11.2007
Voimaan: 14.11.2007

(54) Näillä sitoumustyypeillä tarkoitetaan käyttämättömiä luottojärjestelyjä. Ryhmään kuuluvat esimerkiksi sopimukset luoton myöntämisestä, arvopapereiden ostamisesta tai takausten antamisesta. Sitoumukseen sovelletaan kuitenkin 100 %:n luottovasta-arvokerrointa, mikäli sitoumusta voidaan pitää suorana luoton vastineena luvun 8.3.1 alakohdan 1 mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(55) Sitoumukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon luottolupauksen saaja luvussa 7 esitetyn saamisten ja sijoitusten riskiluokituksen mukaan luetaan.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(56) Lisäksi 50 %:n luottovasta-arvokerrointa sovelletaan sellaisiin maksu- tai muissa selvitysjärjestelmissä annettuihin nk. loss sharing agreement –sitoumuksiin¹⁸⁹, jotka on annettu järjestelmän tai sen jäsenien hyväksi ja joiden peruuttamista on rajoitettu.

8.3.3 Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 20 % (keskimääräinen/alhainen riski)

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(57) Seuraaviin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sovelletaan 20 %:n luottovasta-arvokerrointa:¹⁹⁰

- lyhytaikaiset ja itsestään kuittaantuvat tavaroiden kuljetuksiin liittyvät remburssit. Sekä myönnettyyn että vahvistettuun remburssiin sovelletaan 20 %:n luottovasta-arvokerrointa
- käyttämättömät luottojärjestelyt (sopimukset luoton myöntämisestä, arvopapereiden ostamisesta, takauksen antamisesta tai tunnustejärjestelyt), joiden alkuperäinen juoksu-aika on enintään yksi vuosi ja joita ei voi milloin tahansa ehdoitta peruuttaa ilman irtisanomisaikaa tai jotka eivät peruunnu automaattisesti lainaajan luottokelpoisuuden heikkenemisen vuoksi
- muut erät, joihin liittyy suuruudeltaan keskimääräinen/alhainen riski, sellaisia kuin niistä on ilmoitettu komissiolle.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(58) Edellä luetellut sitoumukset jaetaan tässä 2 alaryhmään:

¹⁸⁹ Esimerkkinä Euro Banking Association Euro1-järjestelmän loss sharing agreement-sitoumukset, joissa yksittäisten luottolaitosten vastuurajat on sidottu niiden myöntämiin nettolimiitteihin.

¹⁹⁰ Direktiivin 2006/48/EY liite II ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 5 §

1. Lyhytaikaiset kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(59) Ryhmään luetaan tietyt lyhytaikaiset kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset. Ryhmään luetaan esim. remburssit, joiden vakuutena ovat laivausasiakirjat.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(60) Jotta sitoumukseen voidaan soveltaa 20 %:n luottovasta-arvokerrointa, on sen liityttävä tavaroiden kuljetukseen ja kuljetettavien tavaroiden täytyy olla vakuutena valvottavan mahdolliselle takautumissaatavalle. Sitoumuksen täytyy liittyä johonkin yksilöityyn kauppatahtumaan ja sitoumuksen täytyy sopimusehtojen mukaan lakata, kun kaupan ehdot on täytetty.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(61) Sitoumukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon asiakas, jonka puolesta sitoumus annetaan, luetaan.

2. Muut enintään 1 vuoden sitoumukset

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(62) Käyttämättömiin luottojärjestelyihin, joiden alkuperäinen juoksuaika on enintään yksi vuosi ja joita ei voi milloin tahansa ehtoitta peruuttaa ilman irtisanomisaikaa tai jotka eivät peruunnu automaattisesti lainaajan luottokelpoisuuden heikkenemisen vuoksi, voidaan soveltaa 20 %:n luottovasta-arvokerrointa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(63) Jos kuitenkin aikaisemmin luvussa 8.3.2 (kohdan 42 alakohdassa 5) esitettyjen velkasitoumusten liikkeeseenlaskujärjestelyjen tai jatkuvien luoton merkintäjärjestelyjen alkuperäinen juoksuaika on poikkeuksellisesti yksi vuosi tai sitä lyhyempi, voidaan myös niihin soveltaa 20 %:n luottovasta-arvokerrointa. Muiden sitoumusten osalta alle vuoden pituinen juoksuaika ei oikeuta soveltamaan 20 %:n luottovasta-arvokerrointa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(64) Käyttämättömiin luottojärjestelyihin voidaan soveltaa 20 %:n luottovasta-arvokerrointa vain, jos on kohtuullisen todennäköistä, että sitoumus otetaan käyttöön vain osittain. Muussa tapauksessa sitoumukseen sovelletaan 100 %:n luottovasta-arvokerrointa. Sitoumuksen käyttöönotolla tarkoitetaan tässä esimerkiksi käyttämättömään luottolupaukseen liittyvän luoton nostamista, ei sitoumukseen liittyvän luottoriskin realisoitumista.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(65) Käyttämättömiin luottojärjestelyihin, joiden alkuperäinen erääntymisaika on enintään yksi vuosi voidaan lukea käyttämättömät luottojärjestelyt, joiden voimassaoloa voidaan jatkaa sopimuksen mukaisen päättymispäivän jälkeen ilman uuden sopimuksen tekemistä vain, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

- luottolaitoksella tai sijoituspalveluyrityksellä on oikeus ehtoitta irtisanoa sopimus päättyään viimeistään vuoden kuluttua sopimuksen

tekemisestä tai jäljempänä 2 kohdassa mainitut edellytykset täytävästä sopimuksen uudistamisesta ja

- sopimusta uudistettaessa asiakkaan luottokelpoisuus on tarkastettu samalla tavoin kuin uutta sopimusta tehtäessä ja sopimuksen jatkamisesta on tehty erillinen kirjallinen päätös.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(66) Lisäksi 20 %:n luottovasta-arvokerrointa sovelletaan sellaisiin maksu- tai muissa selvitysjärjestelmissä annettuihin nk. loss sharing agreement - sitoumuksiin¹⁹¹, jotka on annettu järjestelmän tai sen jäsenien hyväksi ja jotka voidaan peruuttaa ko. päivän aikana ennen seuraavan selvityspäivän alkua.

8.3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset, joiden luottovasta-arvo on 0 % (alhainen riski)

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(67) Seuraaviin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sovelletaan 0 %:n luottovasta-arvokerrointa:¹⁹²

- käyttämättömät luottojärjestelyt (sopimukset luoton myöntämisestä, arvopapereiden ostamisesta, takauksen antamisesta tai tunnustejärjestelyt), jotka voidaan milloin tahansa ehdoitta peruuttaa ilman irtisanomisaikaa tai jotka peruuntuvat automaattisesti lainaajan luottokelpoisuuden heikkenemisen vuoksi. Vähittäisasiakkaiden kanssa tehdyt limiitilliset luottosopimukset voidaan katsoa ehdoitta peruutettaviksi, jos valvottavat saavat sopimuksen ehtojen mukaan peruuttaa ne kuluttajasuojalainsäädännön sallimassa enimmäislaajuudessa
- muut erät, joihin liittyy alhainen riski, sellaisina kuin niistä on ilmoitettu komissiolle.

Sitova

Annettu: 1.12.2010
Voimaan: 31.12.2010

(68) Luottolupauksilla tarkoitetaan käyttämättömiä luottojärjestelyjä, kuten sopimuksia luoton myöntämisestä, arvopaperin ostamisesta tai takauksen antamisesta. Luottolupauksiksi luetaan myös merkintäsitoumukset ja lisäluottojärjestelyt. Luottolupauksilla ei tarkoiteta tässä standardissa mainittuja takauksia tai muita suoria luoton vastineita, luovutettuihin varoihin liittyviä vastuita, varojen ostoja termiinisopimuksin, talletuksentekosopimuksia, osittain maksettuja arvopapereja, takuusitoumuksia ja muita yksilöityihin liiketoimiin

¹⁹¹ Esimerkkinä Euro Banking Association Euro1-järjestelmän loss sharing agreement-sitoumukset, joissa yksittäisten luottolaitosten vastuurajat on sidottu niiden myöntämiin nettolimiitteihin.

¹⁹² Direktiivin 2006/48/EY liite II ja VM:n asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (149/2007) 5 §

liittyviä sitoumuksia, myytyjä arvopapereita, joihin liittyy asetettu takaisinmyyntioptio, lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyviä sitoumuksia tai muita vastaavia sitoumuksia.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(69) Luottolupaukset otetaan huomioon vakavaraisuuslaskennassa siitä päivästä lukien, jolloin luoton ehdot on täsmällisesti yksilöity eikä valvottava tarvita enää uutta päätöksentekoa luoton myöntämiseen ja luotonsaajalle maksamiseen.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(70) Lisäksi 0 %:n luottovasta-arvoa voidaan soveltaa POPS -järjestelmässä käytettäviin limiitteihin.

8.4 Riskipainot

8.4.1 Riskipaino vastapuolen tai kohteena olevien varojen mukaan

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(71) Taseen ulkopuolisen sitoumuksen luottovasta-arvo painotetaan vakavaraisuuslaskennassa pääasiassa sopimuksen vastapuolen mukaan määräytyväällä riskipainolla noudattaen vastaavaa käsittelytapaa kuin luvussa 7 on säädetty varojen erille.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(72) Kaupan vastapuolen vastuuryhmän sijaan varojen takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimukset ja termiinisopimukset luetaan kuitenkin siihen vastuuryhmään, johon sopimuksen kohteena olevat varat olisi varojen riskiluokituksen perusteella luettava.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(73) Jos taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sovelletaan alhaisempaa riskipainoa sen vuoksi, että niillä on vakuutena edullisempaan riskipainoluokkaan kuuluvan vastapuolen takaus tai muu riskipainoa alentava hyväksyttävä vakuus, alhaisempaa riskipainotusta sovelletaan saamisten ja sijoitusten tapaan ainoastaan siihen osaan, josta takaus on annettu tai jonka vakuus täysin kattaa. Takausten ja muiden hyväksyttävien vakuuksien ja vähentämistekniikoiden vaikutuksia laskettaessa tulee noudattaa luottoriskin vähentämistekniikoita koskevaa standardia 4.3e.

8.4.2 Yhteenveto eri sitoumusryhmien riskipainoista

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(74) Takaukset, takuut ja muut asiakkaan suoritusvelvollisuutta takaavat sitoumukset luetaan siihen vastuuryhmään, johon sitoumukseen perustuva takautumissaaminen päävelkasuhteen velalliselta olisi luettava.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(75) Osittain maksetut arvopaperit, velkasitoumusten liikkeeseenlaskujärjestelyt ja jatkuvat luoton merkintäjärjestelyt luetaan siihen vastuuryhmään, johon kyseiset arvopaperit kuuluvat.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(76) Rahoittamattomassa luottojohdannaissopimuksessa suojan myyjä huomioi sopimuksesta sen määrän, mitä sopimuksen perusteella enimmillään voidaan joutua maksamaan ja riskipainottaa sen suojattavan omaisuuserän riskipainolla. Rahoitetussa luottojohdannaissopimuksessa suojan myyjän riskin enimmäismäärä on sopimuksen vaatima rahoituksen määrä, joka riskipainotetaan joko referenssiomaisuuden perusteella tai johdannaissopimuksen vastapuolen perusteella, riippuen siitä kumman riskipaino on suurempi.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(77) Suojan ostajana toimiva valvottava voi, mikäli luottoriski on kokonaan tai osittain siirretty luottojohdannaissopimuksella pois valvottavalta, riskipainottaa kyseisen omaisuuserän vastapuolen riskipainon mukaan noudattaen standardissa 4.3e esitettyjä periaatteita.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(78) Käyttämättömät luottojärjestelyt luetaan siihen vastuuryhmään, johon sitoumuksen saaja kuuluu.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(79) Talletuksentekosopimukset luetaan talletuksen vastaanottajan vastuuryhmään.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(80) Liiketoimet takaisinostovelvollisuuksin, takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimukset ja termiinisopimuksilla ostetut varat luetaan siihen vastuuryhmään, johon luovutuksen kohteena oleva omaisuus olisi saamisten ja sijoitusten luvussa 7 olevan riskiluokituksen mukaan luettava.

9

LUOTTOJOHDANNAISTEN RISKIEN HALLINTA JA VAKAVARAISSUUSKÄSITTELY

9.1 Luottojohdannaisten riskien hallinnasta

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Ennen luottojohdannaistoiminnan aloittamista valvottavan on varmistuttava siitä, että sillä on riittävät toimintaperiaatteet, valvonta ja resurssit luottojohdannaistoiminnan harjoittamiseen. Valvottava voi tehdä luottojohdannaissopimuksia vain, mikäli sillä on riittävä riskienhallintajärjestelmä kaikkien luottojohdannaisiin liittyvien riskien valvomiseksi. Riittävän riskienhallinnan tulee sisältää myös ylimmän johdon harjoittaman näiden riskien tehokkaan valvonnan, mukaan lukien strategian hyväksyminen ja limiittien asettaminen. Valvottavalla tulee olla riittävät riskienhallintaprosessit riskien tunnistamiseksi, mittaamiseksi, valvomiseksi ja seuraamiseksi. Lisäksi positiot suhteessa limiitteihin tulee raportoida.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) Valvoessaan luottojohdannaistoimintaa Finanssivalvonta arvioi, kuinka valvottava valvoo, mittaa ja rajoittaa luottojohdannaisiin sisältyvää luotto-, markkina- ja likviditeettiriskiä samoin kuin operatiivista, juridista sekä sääntelyyn liittyvää riskiä tässä toiminnassa.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) Valvottavalla tulee olla menettelytavat sen varmistamiseksi, että suojattavan omaisuuden luottoriski, mahdollisen referenssiomaisuuden luottoriski (jos tämä poikkeaa suojattavasta omaisuudesta) sekä luottojohdannaisten vastapuoliriski käsitellään valvottavan luotonmyöntämis- sekä riskienvalvontaperiaatteiden mukaisesti.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) Valvottavalla tulee olla menettelytavat luottojohdannaisten arvostamiseksi, jotka kattavat myös luottojohdannaisten, suojattavan omaisuuden ja referenssiomaisuuden likviditeetin arvioinnin ja seurannan. Lisäksi täytyy olla menettelytavat sellaisen riittävän likviditeettireservin määrittämiseksi arvostusta

laskettaessa, jolla otetaan huomioon epävarmuus arvostuksessa.

9.2 Luottojohdannaisten vakavaraisuuskäsittely

Perustelu
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) Luottojohdannaisia koskevaa vakavaraisuussäätelyä esiintyy monessa Finanssivalvonnan standardissa riippuen kohdassa 6 luetelluista tekijöistä. Säätelyä löytyy standardeista 4.3c, 4.3d, 4.3e, 4.3f, 4.3g ja 4.3k. Jotta luottojohdannaisia koskeva vakavaraisuussäätely olisi valvottaville helpommin hahmotettavissa, on tähän lyhyesti luettelonomaisesti koottu vakavaraisuussäätelyn tärkeimmät tekijät sekä missä niistä on säännelty.

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(6) Luottojohdannaisten vakavaraisuuskäsittely määräytyy seuraavien tekijöiden mukaan:

- Kuuluko erä rahoitustoimintaan (banking book) vai kaupankäyntivä-
rastoon (trading book);
- Toimitaanko suojan ostajana vai suojan myyjänä;
- Lasketaanko vastuille vastapuoliriskistä johtuva vakavaraisuusvaati-
mus vai vain muusta luotto- tai markkinariskistä johtuva vakavarai-
suusvaatimus; ja
- Mistä luottojohdannaistyyppistä on kyse (rahoittamaton luottojohdan-
naissopimus, kuten luottoriskinvaihtosopimukset ja tuottojen vaihto-
sopimukset tai rahoitettu luottojohdannainen kuten luottoriskin vaih-
tolainat).

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) Mikäli luottojohdannainen on osa valvottavan rahoitustoimintaa, ja toimi-
taan:

- Suojan ostajana
 - Vastapuoliriski on luottoriskinvaihtosopimusten, tuottojen vaihto-
sopimusten ja luottoriskin vaihtolainojen osalta nolla
 - Muun luottoriskin osalta vastuuta käsitellään kuten standardin
4.3k luvussa 6.2 kohdassa 16 on sanottu
 - standardin 4.3e tai 4.3f luvun 7 mukaisesti (luottoriskin
standardimenetelmä tai sisäisten luottoluokitusten perus-
menetelmä):
 - luottoriskinvaihtosopimuksissa ja tuottojen vaihtosopimuk-
sissa voidaan antaa luottosuojan tarjoajan mukainen riski-
paino mikäli kaikki edellytykset täyttyvät
 - luottoriskin vaihtolainojen osalta suojattua osuutta käsitel-
lään kuten talletusvakuudellista vastuuta. Luottosuojan
määräksi katsotaan liikkeeseen laskussa saatu rahamäärä
 - standardien 4.3f ja 4.3d päällekkäinen maksukyvyttömyys-

- käsittelyn mukaisesti, tai
- standardin 4.3d luvun 10.4.5 mukaisesti (sisäisten luotto-
luokitusten edistynyt menetelmä).
- Suojan myyjänä
 - Vastapuoliriski:
 - Luottoriskinvaihtosopimusten vastapuoliriski on nolla
 - Muun luottoriskin osalta kaikkia luottojohdannaisia käsitellään
standardin 4.3c luvun 8 mukaisesti taseen ulkopuolisena si-
toumuksena ("annettuna takauksena"), joilla on 100 %:n luotto-
vasta-arvo.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) Mikäli luottojohdannainen on osa valvottavan kaupankäyntivarastoa, ja toimitaan¹⁹³:

- Suojan ostajana
 - Vastapuoliriski:
 - Luottoriskinvaihtosopimuksille ja tuottojen vaihtosopimuk-
sille lasketaan vakavaraisuusvaatimus standardin 4.3k
mukaisesti
 - Luottoriskin vaihtolainojen vastapuoliriski on nolla
 - Muun markkinariskin osalta sovelletaan standardin 4.3g lukua 11.
- Suojan myyjänä
 - Vastapuoliriski:
 - Luottoriskinvaihtosopimusten vastapuoliriski on nolla.
Tuottojen vaihtosopimuksille ja luottoriskin vaihtolainoille
lasketaan vakavaraisuusvaatimus standardin 4.3k mukai-
sesti
 - Muun markkinariskin osalta sovelletaan standardin 4.3g lukua 11.

9.3 Luottojohdannaisen kirjaaminen rahoitustoimintaan tai kaupankäyntivarastoon

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) Luottojohdannaisiin sovelletaan samoja kriteereitä kuin muihinkin sopi-
muksiin arvioitaessa niiden kirjaamista kaupankäyntivarastoon tai rahoitus-
toimintaan. Kaupankäyntivarastoon kirjatut sopimukset tulee arvostaa päivit-
täin ja ne tulee olla tehty kaupankäyntitarkoituksessa. Valvottavan kaupan-
käyntivaraston määrittelyssä tulee ottaa kantaa myös luottojohdannaisiin,

¹⁹³ Perustuu pääasiassa Rahoitustarkastuksen kannanottoon (K/22/2000/TTO) Luottojohdannaisten
käsittely luottolaitoksen vakavaraisuuslaskennassa ja suurissa asiakasriskeissä, annettu 5.12.2000
ja sitä täydentävään tulkintaan 4/2003, annettu 27.5.2003

mikäli niitä kaupankäyntivarastoon kirjataan.

Perustelu

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(10) Luottojohdannaisen hyväksymiseen kaupankäyntivarastoon vaikuttaa toiminnan luonne positioiden hoidon suhteen, vakiosopimusten käyttö ja markkinakäytäntö, markkinatakaajien lukumäärä sekä hintatietojen saataavuus.

Sitova

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) Mikäli luottojohdannaista ei sisällytetä kaupankäyntivarastoon, noudattaa vakavaraisuuskäsittely luottoriskin vakavaraisuuskäsittelyä.

10

RAPORTOINTI FINANSSIVALVONNALLE

Sitova
Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) Valvottavan on ilmoitettava lain luottolaitostoiminnasta 57–58 §:ssä ja 84 §:ssä tarkoitettu luottoriskin vakavaraisuus raportointistandardin RA4.8 Omien varojen sekä luotto-, vastapuoli-, markkina- ja operatiivisen riskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ilmoittaminen mukaisesti.

11

MÄÄRITELMÄT

11.1 Määritelmät

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(1) **Arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksiantamisella tai lainaksi ottamisella** tarkoitetaan tapahtumaa, jossa valvottava ja sen vastapuoli luovuttaa arvopapereita tai hyödykkeitä asianmukaista vakuutta vastaan ja lainaksiottaja sitoutuu palauttamaan vastaavat arvopaperit tai hyödykkeet myöhempänä päivämääränä tai kun arvopaperit tai hyödykkeet luovuttanut valvottava sitä vaatii; sen valvottavan osalta, joka luovuttaa arvopaperit tai hyödykkeet, kyseessä on "arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksi antaminen", ja sen valvottavan osalta, jolle ne luovutetaan "arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksi ottaminen".¹⁹⁴

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(2) **Arvopaperistamisella** tarkoitetaan transaktiota tai järjestelmää, jolla vastuuseen tai vastuuryhmään liittyvä luottoriski jaetaan etuoikeusluokkiin ja jolla on seuraavat ominaisuudet:

1. transaktion tai järjestelmän maksut riippuvat vastuun tai vastuuryhmän suorituskyvystä;
2. etuoikeusluokkien järjestys määrittää tappioiden jakautumisen transaktion tai järjestelmän voimassaoloaikana.¹⁹⁵

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(3) **Hyväksytyllä luottoluokituslaitoksella** (External Credit Assessment Institution, ECAI) tarkoitetaan tässä sellaista ulkoista luottoluokituslaitosta, jonka antamien luottoluokitusten käytön toimivaltainen viranomaisena on hyväksynyt vastuun riskipainon määrittämiseksi valvottavien vakavaraisuuslaskentaa varten luottoriskin standardimenetelmässä ja arvopaperistetuissa erissä.

¹⁹⁴ Direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (34) ja direktiivin 2006/49/EY artikla 3 (1) n

¹⁹⁵ Direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (36)

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(4) **Ilman toimeksiantoa tehdyllä luottoluokituksella (unsolicited ratings)** tarkoitetaan luottoluokitusta, jolle luottoluokituslaitos ei ole saanut toimeksiantoa liikkeeseen laskijalta tai josta luokituksen kohde ei maksa palkkiota luottoluokituslaitokselle tai johon ei sisälly virallisia tapaamisia luottoluokittajan ja luokituksen kohteena olevan yrityksen välillä ja jossa luottoluokitus usein perustuu pelkästään julkistettavaan informaatioon.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(5) **Johdannainen** on rahoitusinstrumentti, jolla on seuraavat ominaisuudet:

1. sen arvo muuttuu tietyn koron, rahoitusinstrumentin hinnan, hyödykkeen hinnan, valuuttakurssin, hinta- tai kurssi-indeksin, luottoluokituksen, ajan kulumisen taikka muun muuttujan arvon tai sen volatiliiteetin muuttuessa,
2. se ei sopimusta tehtäessä vaadi lainkaan sijoitusta tai vaatii pienemmän sijoituksen kuin mitä vaadittaisiin esimerkiksi vastaavassa käteisinstrumentissa, jonka odotettaisiin reagoivan markkinatekijöiden muutoksiin vastaavalla tavalla,
3. se toteutetaan tiettyinä päivinä tulevaisuudessa.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(6) **Julkisyhteisöillä ja julkisoikeudellisilla laitoksilla** tarkoitetaan yleishyödyllisiä hallintoyksiköitä, jotka vastaavat toiminnastaan keskushallinnolle, aluehallinnolle ja paikallisviranomaisille, tai viranomaisia, jotka toimivaltaisten viranomaisten mukaan hoitavat samoja tehtäviä kuin aluehallinnot ja paikallisviranomaiset, tai keskushallinnon omistamia yleishyödyllisiä yrityksiä, joilla on täsmälliset takuujärjestelyt, tai niihin voivat kuulua myös julkisesti valvottu lainmukaiset itsehallintoelimet.¹⁹⁶

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(7) **Luottojohdannainen** on rahoitusinstrumentti, jota käytetään luottoriskin hallinnassa. Luottojohdannaisen avulla voidaan vähentää luottoriskiä, ottaa luottoriskiä ja luoda synteettisiä sijoituskohteita. Luottojohdannaistyyppit ovat:

- luottoriskinvaihtosopimukset (CDS = credit default swap)
- tuottojen vaihtosopimukset (TRS= total return swap)
- luottoriskin vaihtolainat (CLN= credit linked note)

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(8) **Luottojohdannaisen riskikohteella** (reference entity) tarkoitetaan luottojohdannaiseen tai sen referenssiomaisuuteen liittyvää liikkeeseenlaskijaa.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(9) **Luottolaitoksella** tarkoitetaan tässä standardissa luottolaitoksia, pois lukien sähkörahayhteisöt.

¹⁹⁶ Direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (18)

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(10) **Luottoriskin vaihtolaina** (credit linked note) on joukkovelkakirjalaina, jossa lainan tuotto ja pääoman takaisinmaksu riippuvat joukkovelkakirjalainaan kytketyn luottojohdannaisen ehdoista. Luottoriskinvaihtolainan ostaja (suojan myyjä) ottaa luottoriskiä sekä luottoriskinvaihtolainan liikkeeseenlaskijasta että kytketyn luottojohdannaisen riskikohteesta.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(11) **Luottoriskinvaihtosopimus** (credit default swap) on luottojohdannainen, jossa suojan myyjä sitoutuu saamansa korvausta vastaan maksamaan suojan ostajalle korvausta sopimuksen mukaisissa tilanteissa. Luottoriskinvaihtosopimus muistuttaa siis takausta.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(12) **Luottoriskin vakiomenetelmä**. Se mitä luottolaitostoiminnasta annettun lain 58 §:ssä kutsutaan luottoriskin vakiomenetelmäksi on tässä standardissa luottoriskin standardimenetelmä.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(13) **Luottovasta-arvolla** tarkoitetaan taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteydessä vastuuarvosta käytettyä nimitystä. **Vastuuarvolla** taas tarkoitetaan saamisista, sijoituksista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista ja muista vastapuoliriskiä sisältävistä sopimuksista vakavaraisuuslaskennassa huomioitavaa määrää ennen vastapuoleen, vakuuteen, omaisuuserään tai muuhun perustuvan riskipainon huomioimista. Sisäisten luottoluokitusten menetelmässä vastuuarvosta käytetään termiä **vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (EAD)**.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(14) **Muilla vastapuoliriskiä sisältävillä sitoumuksilla** tarkoitetaan niitä sitoumuksia, joiden vakavaraisuuskäsittely on säännelty standardissa 4.3k. Standardi 4.3k sisältää sellaiset vastapuoliriskiä sisältävät sitoumukset, joissa riski kohdistuu lähinnä valuuttakurssien, korkojen, osake- ja hyödykehintojen muutosten vaikutukseen sopimuksen arvoon.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(15) **Nettoutussopimuksella** tarkoitetaan valvottavan ja vastapuolen välistä sopimusta, jonka perusteella syntyy yksi yhtenäinen, kaikki nettoutussopimuksen piiriin kuuluvat johdannaissopimukset kattava oikeudellinen velvoite siten, että jos vastapuoli ei pysty konkurssin, selvitystilan tai muun vastaavaan syyn takia vastaamaan sitoumuksistaan, valvottavalla on oikeus saada tai velvoite suorittaa kaikkien nettoutussopimuksen piiriin kuuluvien johdannaissopimusten osalta ainoastaan se nettosumma, joka syntyy laskettaessa yhteen sopimusten negatiiviset ja positiiviset markkina-arvot.¹⁹⁷

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(16) **Palveluyrityksellä** tarkoitetaan yritystä, jonka pääasiallisessa liiketöiminnässä on kyse kiinteistöjen hallinnasta ja hoidosta, tietopalveluiden hoidosta tai kaikesta muusta vastaavasta toiminnasta, jonka ominaispiirteensä on, että se on yhden tai useamman valvottavan toimintaa avustava.¹⁹⁸

¹⁹⁷ Direktiivin 2006/48/EY liite III, 7. osa (b)

¹⁹⁸ Direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (21)

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(17) Muulla pääomasijoittamisella ns. **Private Equity-sijoittamisella** tarkoitetaan sijoitustoimintaa, jossa kohteina ovat yritykset, joiden osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteina ja toimintaan kuuluu myös kohdeyritysten kehittäminen. Yleensä kyseessä on enemmistöosakkuuden hankinta määräjäksi.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(18) **Rahastoyhtiöllä** tarkoitetaan tässä standardissa rahastoyhtiöitä, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(19) **Referenssiomaisuudella** (reference asset/reference obligation) tarkoitetaan lainaa tai muuta varallisuuserää, jonka perusteella luottojohdannaisso-
pimukseen perustuvat maksut suoritetaan.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(20) **Repotyyppiset sopimukset** on yhteisnimitys arvopapereiden takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimuksille sekä arvopapereiden ja hyödykkeiden lainaksiottamista ja lainaksiantamista koskeville sopimuksille.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(21) **Sijoituksilla riskipääomarahastoihin** (venture capital) tarkoitetaan pääomasijoitustoimintaa, jossa sijoitukset kohdistuvat pääsääntöisesti listamattomiin yrityksiin oman pääoman ehtoisesti. Kyse on pitkäaikaisista sijoituksista, joiden likviditeetti on vähäisempää ja arvonmääritys vaikeampaa kuin listatuilla sijoituskohteilla. Sijoitus kohdistuu pääasiassa alku- ja kasvuvaiheen tai muuten korkean riskin yrityksiin.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(22) **Sijoitusrahastosijoituksilla** tarkoitetaan tässä sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja ja sijoitettuja varoja sekä niistä johtuvia veloitteita. Sijoitusrahastoilla tarkoitetaan siis suomalaisia sijoitusrahastoja ja myös suomalaisiin sijoitusrahastoihin rinnastuvia ulkomaisia yhteissijoitusyrityksiä eli kaikkia avoimia ja vaihtuvapääomaisia yhteissijoitusyrityksiä.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(23) **Takaisinmyyntisopimuksella** (reverse repo) tarkoitetaan käänteistä takaisinostosopimusta.¹⁹⁹

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(24) **Takaisinostosopimuksella** (repo) tarkoitetaan sopimusta, jolla valvottava luovuttaa vastapuolelle arvopapereita tai hyödykkeitä taikka arvopapereiden tai hyödykkeiden omistusoikeuteen liittyviä oikeuksia, ja valvottava sitoutuu ostamaan arvopaperit tai hyödykkeet (tai niiden sijasta vastaavat arvopaperit tai hyödykkeet) takaisin sovittuun hintaan sovittuna ajankohtana samalta vastapuolelta.²⁰⁰

¹⁹⁹ Direktiivin 2006/49/EY artikla 3 (1) m ja direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (33)

²⁰⁰ Direktiivin 2006/49/EY artikla 3 (1) m ja direktiivin 2006/48/EY artikla 4 (33)

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(25) **Talletusentekosopimuksella** tarkoitetaan sopimuksia, joissa toinen osapuoli maksaa ja toinen saa sovitun koron talletuksesta, jonka toinen osapuoli tekee toiselle tulevaisuudessa määrätynä ajankohtana.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(26) **Taseen ulkopuolisella sitoumuksella** tarkoitetaan tämän standardin luvussa 8 mainittuja sellaisia sitoumuksia, jossa riskin toteutuessa voidaan menettää koko sopimuksen arvo.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(27) **Tuottojenvaihtosopimus** (total return swap) on luottojohdannainen, jossa osapuolet sopivat tuottovirtojen vaihdosta kuponnikoron, markkina-arvon muutosten ja sopimukseen liittyvien palkkioiden osalta.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(28) **Uudistamissopimuksella** tarkoitetaan sopimusosapuolten välillä tehtyä kirjallista sopimusta, jonka mukaan osapuolten tehdessä uuden, keskinäiset vaateet ja velvoitteet automaattisesti yhdistävän sopimuksen, syntyy uusi sopimus, joka kumoaa tehdyn sopimuksen ja aikaisemmat samanlaiset sopimukset.²⁰¹

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(29) **Vakioidulla johdannaissopimuksella** tarkoitetaan sellaista johdannaissopimusta, jonka ehdot on määritelty sellaisen johdannaissopimusehdotuksen säännöissä, jossa kaikilta johdannaissopimuksilta tai kyseessä olevalta yksittäiseltä johdannaissopimukselta edellytetään päivittäistä vakuusvaatimusta. Ehdot eivät koske option preemiota ja termiin kohde-etuuden hintaa tai sitä vastaavaa tunnuslukua. OTC-johdannaiset ovat vakioimattomia johdannaissopimuksia.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(30) **Vakuudelliset limiittiluotonantotransaktiot** (*margin lending transactions*) ovat transaktioita, jossa valvottava myöntää luottoa liittyen arvopaperien ostamiseen, myyntiin, hallussapitoon tai kaupankäyntiin niillä. Vakuudellisiin limiittiluotonantotransaktioihin eivät kuulu muut lainat, joiden vakuutena sattuu olemaan arvopaperivakuus.²⁰² Luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 57 §:ssä tästä käytetään nimitystä arvopaperikauppaan liittyvä maksuaikaluohto.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(31) **Valvottavalla** tarkoitetaan tässä standardissa kaikkia standardin soveltamisalaan kuuluvia yhteisöjä.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(32) **Vastikkeellinen luottosuoja**. Luottoriskin vähentämistekniikat jaetaan takauksen luonteiseen luottosuojaan ja vastikkeelliseen luottosuojaan. Takauksen luonteiseen luottosuojaan kuuluvat takaukset ja sellaiset luottojohdannaiset, joiden vaikutus on takaukseen verrattava. Vastikkeelliseen luottosuojaan luetaan erilaiset reaalivakuudet sekä nettoutussopimukset. Jaotellulla on merkitystä siihen, millä tavalla luottoriskin vähentämistekniikka ote-

²⁰¹ Direktiivin 2006/48/EY liite III, 7. osa (a)

²⁰² Direktiivin 2006/48/EY liite III, 1. osa (4)

taan vakavaraisuuslaskennassa huomioon.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(33) **Vastuuarvolla** tarkoitetaan saamisista, sijoituksista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista ja muista vastapuoliriskiä sisältävistä sopimuksista vakavaraisuuslaskennassa huomioitavaa määrää ennen vastapuoleen, vakuuteen, omaisuuserään tai muuhun perustuvan riskipainon huomioimista. Taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteydessä standardin 4.3c luvussa 8 vastuuarvosta käytetään nimitystä luottovasta-arvo. Sisäisten luottoluokitusten menetelmässä vastuuarvosta käytetään termiä vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (EAD).

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(34) **Vastuulla** tarkoitetaan tässä standardissa omaisuuserää tai taseen ulkopuolista sitoumusta.²⁰³ Vastuissa huomioidaan myös muut vastapuoliriskiä sisältävät sitoumukset.

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(35) **Vientitakuulaitoksella** (Export Credit Agency, ECA) tarkoitetaan laitosta, jonka tehtävänä on myöntää valtion vientitakuuta teollisuustuotteiden viennin yhteydessä syntyvän tappiovaaran varalta. Mailla on yleensä ainakin yksi vientitakuulaitos. Suomen virallinen vientitakuulaitos on Finnvera.

11.2 Finanssivalvonnan vakavaraisuusstandardeista käytetyt lyhenteet

Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007

(36) Finanssivalvonnan vakavaraisuusstandardeista käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

- standardi 4.2 on Valvottavan vakavaraisuuden hallinta
- standardi 4.3a on Omien varojen määrittely
- standardi 4.3c on Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä
- standardi 4.3d on Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä
- standardi 4.3e on Luottoriskin vähentämistekniikat luottoriskin standardimenetelmää käytettäessä
- standardi 4.3f on Luottoriskin vähentämistekniikat sisäisten luottoluokitusten menetelmää käytettäessä
- standardi 4.3g on Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus
- standardi 4.3h on Arvopaperistamisen vakavaraisuusvaatimus
- standardi 4.3i on Operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimus
- standardi 4.3j on Luottoluokituslaitosten luottoluokitusten hyväksymi-

²⁰³ Direktiivin 2006/48/EY artikla 77

sen edellytykset vakavaraisuuslaskennassa

- standardi 4.3k on Vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimus
- standardi 4.5 Vakavaraisuuteen liittyvät julkistamisvaatimukset
- raportointistandardi RA4.8 on Omien varojen sekä luotto-, vastapuoli-, markkina- ja operatiivisen riskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ilmoittaminen

12 LISÄTIEDOT

Standardista vastaavan henkilön yhteystiedot ovat Finanssivalvonnan internet-sivuston [Standardien vastuuhenkilöt](#) -luettelossa. Lisätietoja antaa myös:

- VV: Luottoriskit, puh. 010 831 5207

13

MUUTOSHISTORIA

(1) Voimaan tullessaan (1.3.2007) tämä standardi kumosi seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet:

- Määräys luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta (106.7), paitsi omia varoja koskevien ohjeiden osalta.
- Määräys luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta (203.24), paitsi omia varoja koskevien ohjeiden osalta.
- Määräys osuuspankkien yhteenliittymän luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ilmoittamisesta (306.7), paitsi omia varoja koskevien ohjeiden osalta.
- Määräysten 106.7, 203.24 ja 306.7 täyttöohjeet ja raportointilomakkeet

(2) Edellä mainittuja määräyksiä 106.7, 203.24 ja 306.7 sellaisena kun ne ovat ennen 31.12.2006 voidaan kuitenkin soveltaa vielä 1.1.2007 jälkeen tämän standardin luvussa 5.7 esitettyjen sääntöjen ja määräajan puitteissa.

(3) Tällä standardilla kumottiin lisäksi seuraavat Finanssivalvonnan kannanotot:

- (K/22/99/TTO) Eräiden yhteisöjen antamien takausten vaikutus vakavaraisuuslaskennan riskipainoluokkaan, annettu 26.4.1999
- (K/31/2000/TTO) Eräiden yhteisöjen antamien takausten vaikutus vakavaraisuuslaskennan riskipainoluokkaan, annettu 22.9.2000
- (K/33/2000/TTO) Luottojohdannaisten käsittely luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa ja suurissa asiakasriskeissä, annettu 5.12.2000
- (K/40/2001/TTO) Arvopaperikeskuksen rahaston riskipaino vakavaraisuuslaskennassa, annettu 26.11.2001
- Tulkinta 4/2003 Luottojohdannaisten käsittely vakavaraisuuslaskennassa ja suurissa asiakasriskeissä, annettu 27.5.2003
- Tulkinta 1/2004 Taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvo-

kertoimien määrittäminen vakavaraisuuslaskennassa, annettu 5.5.2004.

Standardia on muutettu vastaamaan direktiiviä seuraavasti:

- 14.11.2007 on muutettu luku 7.4 Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta kohta (39) direktiivin 2007/18/EY mukaiseksi,
- 14.11.2007 on lisätty 7.9.2 lukuun Liikekiinteistövakuudelliset saamiset kohta (115), lukuun 7.9.3 Asuinkiinteistövakuutta koskevat vähimmäisvaatimukset, kohtaan (116) c) Dokumentaatio; valvottavan ylimmän johdon tehtävät kiinteistövakuuden arvostuksessa sekä muutettu luvun 7.9.4 otsikko Asuinkiinteistövakuuden arvostus ja lisätty sanottuun lukuun kohdat (119, 122–123).
- 14.11.2007 on lisäksi korjattu virheellisiä viittauksia.

Finanssivalvonnan internet-sivuston Sääntely/Määräyskokoelma-hakemistoon on koottu kaikki standardin aiemmat versiot.

(4) Standardia on muutettu vastaamaan direktiiviä 2006/48/EY seuraavasti:

- 31.12.2010 on tehty luottolaitosdirektiiviin muutosdirektiiviin 2009/111/EY mukaiset muutokset. Muutokset koskevat seuraavia aihealueita:
 - ulkoisen luottoluokituslaitoksen rekisteröinti luottoluokituslaitokseksi
 - ETA-alueen valtioiden ja keskuspankkien paikallisen valuutan määräiset ja paikallisella valuutalla rahoitettujen erien riskipainon -soveltamisajan jatkaminen (standardin luku 7.1, kappale 6)
- 31.12.2010 on tehty direktiivin 2009/83/EY mukaiset muutokset:
 - Leasing-omaisuuden jäännösarvon käsittely (standardin luku 7.16, kappale 184)
- 1.1.2011 on tehty luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivi 2010/76/EU mukaiset muutokset. Muutokset koskevat seuraavia aihealueita:
 - katettujen joukkolainojen vakuuksiin liittyvien ranskalaisten French Fonds Communs de Créanes-rahastojen tai vastaavien arvopaperistamisyhteisöjen käsittelyä vakavaraisuuslaskennassa (standardin luku 7.12 kappale 148 (d)-(e), kappale 150)
 - jäsenvaltioiden aluehallinnon ja paikallisviranomaisten kotimaan valuutan määräiset ja kotimaan valuutalla rahoitettujen erien riskipaino (standardin luku 7.2 kappale 27).

Lisäksi standardia on korjattu vastaamaan direktiiviä:

- saamisiin kansainvälisiltä kehityspankeilta ei direktiivin mukaan sovel-

leta lyhytaikaisten saamisten etuuskohtelua. Nämä kohdat on poistettu standardista (standardin luku 7.4, kappaleet 47–50)

- alle vuoden pituiset luottolupaukset on poistettu taseen ulkopuolisten erien alhaisen riskin eristä (standardin luku 8.3.4 kappale 68)
- lisäksi standardin alaviitteitä on korjattu

14 LIITTEET

*Annettu: 1.12.2006
Voimaan: 1.3.2007*

(1) Liite I: Luettelo hyväksytyistä luottoluokituslaitoksista sekä kuvaukset niiden laatimien luokitusten ja vakavaraisuuslaskennan luottoluokkien välillä